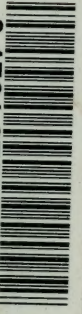
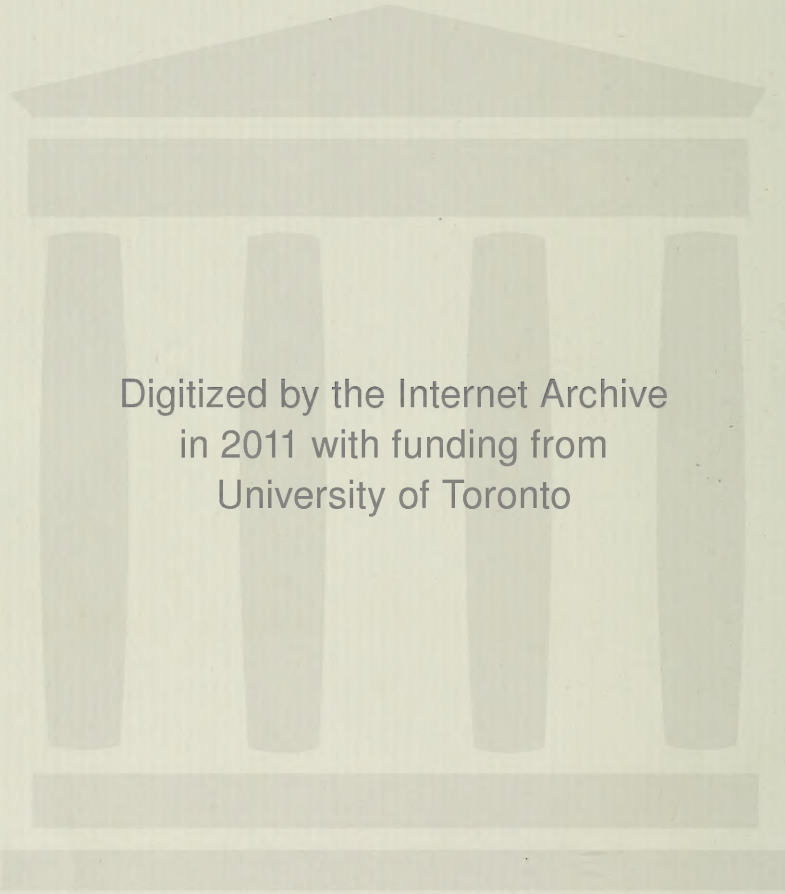

3 1761 07826007 2

PH
3281
L65V3

3455

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Toronto

VAH-TA-VAH

ÉS A

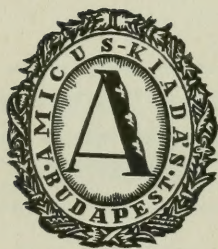
SOMOS ERDŐ MOHIKÁNJAI

Ledyan Saviour

A barlang szájánál egy indián harcos állott őrségen.

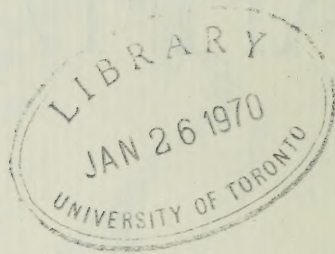
LESTYÁN SÁNDOR
VAH-TA-VAH

PÓLYA TIBOR RAJZAIVAL

AMICUS KIADÁS

PH
3281
L65V3

1.

Az erdő felé vezető Somos-utca elején még urias külsejű, kőből épült házak sorakoznak és kétoldalról piros bádogtetők, meg tarka cseréptetők néznek egymással farkasszemet. Egy kis bolt csinál változatosságot a jobb módot jelentő házak között, ezzel a felirással :

ROTTENSTEIN SÁMUEL^{né}
fűszer- és vegyeskereskedese
SZIKVIZGYÁR

A bolttól lefelé elmarad az utca kövezet s járda helyett palló van. Itt már alacsony, kétablakos, szerény házacskák kuporodnak az utcának mind a két oldalán. Közönséges zsindegyel fedett házak, vagy egyszerű nádfedeles házak, amelyek mind a titkolt szegénységre vallanak. Odébb azután lassanként elmaradoznak ezek is és egyre ritkábbak lesznek a hajlékok. Egymástól talán ötven lépésnyire, vagy száz lépésnyire áll, álldogál egy-egy magányos épület. Az utca képe itt a vége felé olyan, mint valami öreg fogsor, amelyből hiányoznak a fogak. Azután végkép elmaradnak ezek a házak is, már csak terebélyes öreg fák hajladoznak az ut szélén, a csalános árok partján és úgy nyujtogatják előre szikkadó, vén karjukat, mint az öreg koldusok az alamizsna után.

Egyszerre csak ketté válik az utca és az egyik fele betorkollik a dombos zöld mezőbe, a másik fele meg az erdőbe nyílik a fő-utca, amely olyan mint egy alagut.

Évszázados, rengeteg tölgyfák hajtják össze nagy szerelmesen terebélyes koronájukat és a zöldelő lombok vágyón ölelkeznek. Félig vad és félig ápolt a Somos erdőnek ez a része, ahová a város népe kirándulásokat tervez és kora tavasztól késő őszig ott sétálnak az emberek a széles erdei uton, le-lehajladozva a bokrok tövén viruló árva ibolyaszál, vagy magános kankalin virág után. Sűrű csoportok járnak az erdőnek ezt a részét, a fő-utat és környékét és eldobott zsiros papirosok, meg cigarettavégek és bottal a földbe rajzolt girbe-gurba ábrák és zsebkéssel a fákeregbe vésett monogrammok és szívformába illesztett nevek hirdetik, hogy itt néha élet is van, már amennyire életnek lehet nevezni azt, hogy a kis város polgárai vasárnap délután és ünnepnap délután kijárogatnak az erdőbe. Legfőként a katonák meg a gimnazisták kedvelik a Somost. A katonák hétköznapokon ide vonulnak az erdő melletti dombos rétre gyakorlatozni, a gimnazisták meg hétköznapokon itt végzik el az ugynevezett iskola-kerülést és állítólag itt készülnek egész júniusban az évfáradó vizsgákra és ide járnak növényt gyűjteni, meg rovar gyűjteni, ahogy azt az iskolai szabályok előírják. A fő-utról elágazik egy széles erdei ut a sínek felé, ami talán egy óra járásnyira van ide. Mikor népes az erdő itt is sokan vannak és zsebkendőt lobogtatnak az ablakból kihajló utasok felé, meg elbámulják a vágató vagonst és krajcárt, meg gombostűt tesznek a sinre, hogy a vonat lelapítsa. A krajcár, vagy a gombostű legtöbbször lesodródik és négy-öt méternyire lehet megtalálni attól a helytől, ahol három összerakott kavics hirdeti feltűnően, hogy ott volt elhelyezve. De a nyoma megmarad, belepréselve a végtelen acélba és gyerekes örömet okoz öregnek, fiatalnak.

Ezek a Somos nyílt és hétköznapi szórakozásai, amelyben mindenkinek része lehet, aki felkerekedik a városból és eljön ide.

A köztudatban csak ennyi él az erdőből, ami azon túl van, az már rengeteg, ahol farkasok, cigányok, kígyók és hasonló rossz szellemek tanyáznak. Apró mellékutak és a bokrok között kitaposott kanyargó ösvények vezetnek a fő-utról, meg a sinek felé vezető utról az erdő belsejébe, ami üres és néma és fenséges, mint a messze, elhagyatott vidékek rengetegjei és a csendet semmi sem zavarja, csak a madarak éneke, a harkály kopácsolása, a lombok suttogása és az a tompa koppanás, amikor egy érett makk lepottyan az ágról és elterül a száraz faleveleken. Az erdő ezernyi titokzatos, ismeretlen szépsége mind el van rejtve a világ szeme elől, mert a mellékutakon el lehet tévedni és nem jár arra senki más, csak a Somos-utca legszegényebbjei, akik titokban rözsét szedegetnek, hogy télen át legyen mivel befűteniök a kemencébe. Meg a Somos-utcai gyerekhadsereg merészebbje bujkál és vándorol a vadonban, ahol több az ibolya mint a népes főutak körül és a vadalmafák gyümölcsét nem szedi le senki, som is bőven terem és különös virágok és különös gombák bujnak meg a sűrű bokrok között. Persze tudni kell a helyet, hogy mi hol van . . . Meg földi eper is több van erre, benn a járatlan részen, mint a vasuti töltés oldalában, különösen azon a nagy-nagy mezőn, amely be van kerítve szöges drótkerítéssel és csikóskertnek nevezik, mert évekkal ezelőtt a gróf istállójának a paripáit nevelték itt a versenyekre.

. . . Szóval errefelé, bent a vad rengetegben, két gyerek törtet előre a bokrok között. A kisebbik vezet és a két kezével elhárítja maga elől a lombos ágakat és félre tolja a zöldelő friss ágakat, meg a korhadt, száraz galyakat és óvatosan feltartja mindet, hogy egészen addig vissza ne pattanjanak, míg aki a háta mögött jön, szintén túl nem jutott az akadályon. Szótlanul és némán haladnak, nem hallatszik semmi, csak a lépteik ropogása, ahogy szántják maguk alatt a zörgő talajt. Buzgón vágatnak tovább és tovább, egyszerre csak megtorpan a lábuk, mert rábukkannak egy keskeny gyalogútra. Aki elől megy hátra se

néz, csak felemeli a jobbkezét, amely az égnek mered és kinyújtott mutatóujja intően adja meg a jelt, hogy megállás, egy pillanatra várni kell. Azután óvatosan kidugja a fejét a bokrok közül, tágranyilt szemmel bámul jobbra, balra, hogy nincs-e valami élő lény a közelben? Ugy látszik meg van elégedve a kémszemlével, mert a kinyújtott karja lehull és csak a fejével biccent, meg a tekintetével biztat, hogy minden rendben van, mehetnek tovább. Egymásután bekanyarodnak az utra és folytatják a menetelést. Most már gyorsabban, mert nincs előttük akadály. Ugy látszik kitűzött céljuk lehet, mert nem törődnek azzal sem, hogy az ut mentén gyöngyvirág úti fel fürtös fejcskékjét és nagy csokorra való gyöngyvirágot lehetne szedni. Zöldelő mogyoróbokor, ruganyos, karcsu vesszőjét kínálja, csak le kéne vágni a bicskával. Ez se fontos. Nőstény szarvasbogár kuszik felfelé egy fiatal ágon, olyan szép példány, hogy megér legalább egy koronát. Itt már muszáj megállani. A nagyobbik fiu veszi észre, előre püsszeg a kicsinek, hogy megállás, azzal odalép a bogárhoz és óvatosan megfogja az ágas-bogas csápja alatt és leszoritja, hogy ne tudjon támadni. Egy szempillantás alatt benn van a szarvasbogár a kerek, horpadt bádogskatulyában, amiben eredetileg kakao volt, azután kismirglizve és kifényesítve konyhadisz lett belőle, úgy lopták el nemrég a stelázsiról. Mikor ez is megvolt, kettőzött gyorsasággal folytatták az utat, majdnem futólépésben. Fehér vászonból való tornasapkát viseltek, amelynek a közepén egy-egy színes csillag ékeskedett. A kisebbik fiu a *kék csillagos*, a nagyobbik a *piros csillagos*. Ez a két csillagos tornasapka híres volt a Somosban, a gazdájukat jól ismerte mindenki, valóságos rémei voltak az erdőnek. Ha ötven esztendővel ezelőtt a Bakonyban születtek volna, biztosan bakonyi betyárok, erdőharamiák váltak volna belőlük, annyira otthon voltak a rengetegben, annyira imádták a fát, a bokrot, a lombot, a virágot, a madarakat és naphosszat elkalandoztak az erdőben egy-egy madárfészek után, vagy a félig érésben levő galagonyáért. Polgári foglalkozásuk nem

volt, a nagyobbikat tavaly kicsapták a második gimnáziumból, a kicsit már be sem iratták a szülei. Télen át inaskodtak és tanonckodtak, de alig hogy vége lett a hideg időnek és a Somosban a tavalyi levelek alól kiserkent az első hóvirág, nem lehetett őket visszatartani. Nem maradtak meg sehol, hívta őket az erdő, amelynek élete hozzátartozott az ő életükhöz... Ki tudja hová vezérli őket az utjuk, ebben a pillanatban is? Csak vágtatnak előre, táguló tüdővel és dacosan nekiszegezett fejfel, mint két fiatal vadállat az őserdőben. Majd hirtelen megállanak:

— Pszt!... Hangokat hallok!... — suttogja hátra a kék csillagos. Elvágódnak az uton és négykézláb kusznak egy bokor alá. Ujra csend. Figyelnek. — Hallod?... kérdezi megint a kék csillagos. — A piros csillagos nem válaszol, csak bólintással adja tudtára a másiknak, hogy ő is hallott valamit. — Ők lesznek... Most megfogjuk őket... — lihegi gunyos mosolylyal a kék csillagos. Azzal kiadja a jelszót: lassan hasoncsuszva előre. Ő itt marad az utnak ezen az oldalán, a piros csillagos átmege a másik oldalra. Aki előbb lát valamit, az utánozza a bagolyhuhogást és azonnal megállanak mind a ketten. A többit majd megbeszélük... Most egy darabig nem hallatszik semmi, csak a kék csillagos meg a piros csillagos fehérsapka villan fel mindig előbbre és előbbre a bokrok között. Olyan nesztelenül kúsznak, mint a kigyók. Meg-meg állanak egy pillanatra és négykézlábra emelkedve figyelnek a hangok után. Egyszerre csak a piros csillag felől felhallatszik a bagolyhuhogás, a kék csillag óvatosan mászik melléje, összeér a testük, összeér a fejük, csak az egymás lélegzetét hallják, meg azt a leheletnyi zajt, ahogy az ágról egy fáradt falevél leveti magát a földre. Szemben velük, alig tiz lépésnyire, egy bokor mögött valaki térdel a fűben és úgy kémlelődik. Mellette hever a fából készült szekerce, aminek a feje ezüst papírral van bevonva és nyilat tart a balkezeében. Az övébe kemény papírból formált hosszukás táska van akasztva, vagy két tucat nádból

metszett nyilvesszövel. A lomb se moccan sehol és a bokor mögül két szem tágra nyilva mered előre és kutatóan vizsgálja a környéket.

— Hová van tűzve a héja-tolla? . . . — kérdezi a piros csillag a kéktől. — A bal füléhez. — Mohikán . . . — suttogja hirtelen egy lázas hang. És hozzátesszi: Most megtaláltuk őket. A héjatollas ugylátszik nem vett észre semmit, a hangokat sem hallotta. Még nagyon fiatal indián lehetett, akinek alig van gyakorlata az ilyesmiben . . . — Több őrszemet nem látsz? . . . érdeklődött ismét a kék csillag a vöröstől. Az széjjelnézett, de nem vett észre senkit a közelben. Azután mind a ketten tovább folytatták a figyelést. Eltelik egy-két izgalmas perc, de nem történik semmi nevezetes. Tulajdonképpen úgy volt, hogy farkasszemet néz velük az ellenség, de a fatörzs eltakarja őket, hát láthatatlanok maradnak. A kísérteties, néma várakozásban egyszerre csak felordít a piros csillagos és a rengeteg csendjét felveri az üvöltése:

— Jaj! jaj! jaj! . . . Olyan hirtelen jött az egész, hogy nem is szólhattak egymáshoz semmit, csak érezték, hogy most elárulták magukat. Hát villámgyorsan felszökkentek a rejtekhelyükből és nekivágtak az erdőnek visszafelé. Az őrszem abban a pillanatban felugrott, ahogy meghallotta a jajgatást és kürt formára illesztette a két tenyerét és hátra kiabált irokéz nyelven:

— Hugh! Hugh! . . . Azzal előre ugrott a bokor mögül és elrohant a jajgatás irányában. Akkorra már nem volt ott senki, csak jó száz lépésnyire tűnt fel a két szaladó gyerek, fehér tornasapkával a fején, a kék csillagos meg a piros csillagos . . . — A *Bánhegyesiek* . . . — dadogta magában az indián, azzal kifeszítette az ijját és utánuk küldött egy nyilvesszöt. Persze nem talált, mert félannyira sem hordott a fegyvere, mint amennyire a menekülők voltak. Ekkor már két másik társa is ott állott mellette, azoknak gyorsan elmondta, hogy mi történt és hozzáláttak, hogy felkutassák a környéket.

A fatörzs mögött, a fűben, ott maradt a menekülők helye bepréselve, ahogy feküdtek. Meg egy kerek bádogskatulya fedele csillogott a lelapított fű között, azt az egyik harcos zsebrevágta. Sehol semmi egyéb. Egy szarvasbogár mászott csendesen a bokor alatt, de azt már nem vették észre. — Nem látnak testvéreim idegen mokaszin nyomot? . . . érdeklődött az első indián . . .

Kimentek az utra és szorgos kutatás után felfedezték, hogy két pár szöges talpu cipő vésődött a földbe, a szögek éle különösen feltűnő nyomot hagyott . . .

— Szöges mokaszin . . . — szólt az egyik harcos. — Akkor biztos Bánhegyesiék voltak . . . Ki akarták kémleni a vadászterületünket, meg wigwamjainkat . . . — állapította meg a másik. Rémülten, de azért félelem nélkül álltak mind a hárman és a szöges mokaszin nyomot bámulták. Csak azt nem tudták megérteni, hogy miért jajgatott az egyik Bánhegyesi.

— Talán kigyó csipte meg . . . kockáztatta meg valamelyik, s mert nem találtak elfogadhatóbb magyarázatot, ebbe bele is nyugodtak. — Párducmacska testvérem menjen el a Nagy Főnöknék jelentést tenni. Gyors Szarvassal majd felváltjuk az őrségen . . . — Parancsod szerint Fialtal Sas . . . — hangzott a válasz, majd hirtelen elnémult minden és Gyors Szarvas és Fialtal Sas izgatottan figyeltek tovább.

. . . A kék csillag, meg a piros csillag ezalatt kitartóan szaladt egymás mellett a rengetegben. Hátra-hátra néztek, mert nem tudták üldözni-e őket a mohikánok. De a vad sűrűségben nem lehetett látni semmit. Csak a két tüdő gyors zihálása hallatszott egyöntetűen. Egy kanyarodónál megálltak, hogy kifújják magukat. Most megszólalt a piros csillagos:

— A hátunk mögött is volt egy őr, nem vettük észre. Belém lőtt a nyilával, vagy gummipuskával lőtt belém . . . Olyan váratlanul és hirtelen jött, hogy nem tudtam visszafojtani a jajgatást . . . Azzal vége is volt a pihenőnek és szaladtak tovább. Meg sem állottak, míg ki nem érkeztek a főutra, ahol fáradtan leheve-

redtek egy öreg fa alá. A fejüket a fa kidudorodó törzsére támasztották, amely sűrűn be volt növe mohával, úgy, hogy egész jól beillett párnának is. A két karjukat pedig széttárták jobbra-balra, úgy feküdtek a hátukon és behunyt szemmel lihegték, mert nagyon kimerültek a gyors szaladásban.

A fák felett fehér báránycsapatok szálltak át az égen, amelynek a boltozata átlátszó kék volt. A lombok között néha egy-egy madár kószált, gyors röptű, fürgé szárnyalással. Nem látták, csak hallották a szárnycsattogást.

— Hopp, a szarvasbogár!... — eszmélt fel egyszerre a piros csillagos. Azzal belenyult a nadrágzsebébe, hogy elővegye. Hát majd elhült a lélegzete, mikor csak az üres skatulyát találta ott, a fedele annak is hiányzott.

— Még sem volt a hátunk mögött őrszem... — jelentette ki megkönnyebbülten... — Az a ronda szarvasbogár árult el bennünket... Azzal megfordult maga körül és hasonfeküdt a fűben. Egyik kezével meg a csipés helyét simogatta, ami csak most kezdett sajogni. Eddig eszébe se jutott, hogy megsebesült, a menekülés izgalmában teljesen megfeledkezett róla.

— Fáj?... — kérdezte az öccse, a kékcillagos. — Fáj... — sziszegte az idősebb Bánhegyesi. — No de jaj a mohikánoknak!...

2.

Párducmacska vagy husz lépésnyire ment attól a helytől, ahol az előbb örködött és egy nagy bokor előtt letérdepelt. Kétszer utánozta a rigó fütyülését, mire a bokor felől is rigófütty hangzott elő. Erre négykézláb ereszkedett és csakhamar eltűnt a zöld lombok között. A bokor mögött mély barlang tátongott, a barlang szájánál egy indián harcos állott őrségen, akinek az öltözete éppen olyan volt, mint a Párducmacskáé, Gyors Szarvasé és Fiatal Sasé.

— Jelents be Holló a Nagy Főnöknél... Fontos közölni valóm van... — Súlyomszem a nagy tanácsban elnököl, most nem lehet bemenni hozzá... — Nagyon sürgős jelentésem van, azonnal bocsáss be...

Azzal Párducmacska félretolta az utból Hollót és úgy, ahogy volt négykézláb bekuszott a barlang nyílásán. A folyosón végigmászva egy mély üregbe ért, amely kör alakura volt kivájtva. Agyagos, sűrű földbe ásták a mohikánok ezt a tanyát, a belseje egészen üres volt, csak a közepén állott a tűzhely, amelyen most is lobogott a láng. A tetőnyílás boltozatosan volt kivájtva és egy esőcsatornából formált bádoggéményen át szálldogált a füst a szabadba, ki a bokrok közé. A barlang oldalában négy ásványvizes láda volt beépítve a földbe, a belsejével kifelé. A ládák alján száraz falevélből és friss fűből kényelmes ülőhelyet ágyaztak maguknak az indiánok és ott kuporodott ki-ki a saját *wigwamjában*.

Mikor Párducmacska bekuszott a folyosóról az üregbe, mind a négy wigwam lakója meglepődve fordult feléje és érdeklődéssel várták, hogy mit akar.

— Üdvözöllek Súlyomszem, üdvözöllek Chingachgook és üdvözöllek titeket is Dámvad és Ravasz Róka . . .

Ezzel külön-külön meghajolt a nagy tanácsnak mind a négy tagja felé.

Akit Súlyomszemnek nevezett, karcsu, magas fiu volt, hosszú és bő sárga nadrágban, amelynek két széléről felvarrott héjgatollak lógtak alá. A kabátját piros-fehér-zöld szallag fonta átál, amely a jobb válla fölött vonult végig és a bal derekánál óriási csokorban volt megkötve. Rendes, hivatalos, anyakönyvvezetői nemzeti jelvény volt, ki tudja Súlyomszem hogyan jutott hozzá. A hajában meg óriási fehér structoll lengedezett és ágaskodott felfelé, ezzel komor és tekintélyes külsőt kölcsönözve a fiatalos arcnak, amely szép és szabályos volt és két feltűnően élénk fekete szem ragyogott ki belőle. Súlyomszem fegyverzete nyíl, gummipuska és tomahawk-nak nevezett szekerce volt. Azonkívül övében a nyilvesszőtartó mellett éles kés villogott. A tekintete elszánt és dacos, a homlokát komoran összeráncolta. Látszott rajta, hogy szigorú vezér, akinek tekintélye is van. Jobbra ült tőle Chingachgook. Födetlen mellét kék és fekete festékkel mázolt furcsa rajzok ékesítették. Fejéről neki is structoll lógott alá. Övében kés és tomahawk. A nyíl ott feküdt előtte. Dámvad és Ravasz Róka fegyverzete ugyanilyen volt. Dámvad fekete hajában és Ravasz Róka élénk vörös hajában egy-egy pompás structoll ékeskedett. Párducmacska ott kuporodott előttük a földön és várta, hogy a Nagy Főnök megszólítsa.

— Mi hirt hozott testvérünk? . . . — hangzott fel Súlyomszem kérdése.

Mire Párducmacska előadta az egész történetet elejétől-végig és a nagy tanács tagjai feszült kíváncsisággal hallgatták. Mikor Párducmacska végére ért a jelentésnek, egy darabig csend ural-

kodott, aztán Sólyomszem kézlegyintéssel jelezte, hogy beszélni akar.

— Chingachgook mondja meg, hogy mi a véleménye? Ő a legöregebb, legtudósabb és legtapasztaltabb közöttünk. Ő a Nagy Kigyó, akiben semmi nincs a kigyó természetéből, az árulást nem ismeri, okos és ravasz harcos . . . Áhitattal lessük minden szavát . . .

Nagy Kigyó örömmel és jóleső boldogsággal hallgatta a hizelgő kifejezéseket és legelőször is arra kérte Sólyomszemet, hogy ilyen fontos dologban ne határozzanak az egész törzs megkérdezése és véleménye nélkül. Azt indítványozza tehát, hogy hívják be az összes harcosokat a haditanácsba. Sólyomszem azonnal kiadta az utasítást:

— Menj Párducmacska és szólítsd be a mohikánokat . . .

A fiatal indián fűrgén kuszott kifelé a barlangból, akárcsak a párduc és gyorsan szétvitte a parancsot. Nemsokára a harcosok mind beléptek a barlangba és rangjuk szerint foglaltak helyet. Ki a középben, ki pedig a fal hosszában helyezkedett el. Sólyomszem megnyitotta a tanácskozást. Előbb még körül nézett, hogy maradt-e valaki őrségen, nehogy meglepetés vagy váratlan támadás érhesse őket, aztán így szólt:

— Mindnyájan tudjátok, hogy mi történt. A levegő tele van gyanus jelekkel. A mokaszin fehér emberek nyomát árulja el. A két Bánhegyesi testvér wigwamjainkra és vadászterületünkre pályázik. Nos hát, mi felvesszük velük a harcot . . . Átadom a szót Chingachgooknak, akinek már annyi tapasztalata van, hogy vakon követhetjük minden utasítását . . .

— Mohikán harcosok . . . — kezdte Chingachgook . . . — Még csak rövid idő óta tartozom közétek, de jól ismerlek benneteket. Tudom, hogy mindnyájan készek vagytok szívvel-lélekkel megvédeni a vadászterületet és ezt a táborn, amelynél külömbet alig találhatnánk a rengetegben . . . — A csikóskert többet ér . . . — kockáztatta meg egy éles hang. — Igazat adok Ravasz Róának, de egyelőre még bizonyos nehézségekbe

ütközik, hogy elfoglalhassuk a csikóskertet . . . A felszerelésünk hiányos, nem vagyunk teljesen készen, hogy támadó hadjáratot kezdjünk a Nagy Fehérfarcu Ember ellen; egyelőre hát itt kell maradnunk . . .

— Ugy van, úgy van . . . Itt maradunk . . . — zúgtak fel a harcosok köröskörül.

— Meg fogjuk védeni a vadászterületünket és meg fogjuk védeni a tanyát akkor is, ha a pokol minden ördöge támad ellenünk . . .

— Mostantól kezdve tartsátok szem előtt mindannyian, hogy háboruban élünk . . . Be kell rendezkednünk a háborura . . .

— Nagy Kigyó okosan beszél, — vetette közbe ismét Ravasz Róka, de nem mondaná meg azt is, hogy hogyan rendezkedjünk be? . . . — Ne vágj a szavamba . . . — jelentette ki gögösen Nagy Kigyó . . . Épp most akarom megmondani . . . Először is gondoskodnunk kell elegendő élelemről és muniációról. Hosszu ostromra kell elkészülni, mert a Bánhegyesiek elszánt harcosok. Ujra és újra vissza fognak jönni és megpróbálnak majd kiturni bennünket erről a helyről, melyhez őseink emléke fűződik, akiket én jól ismertem és akikkel együtt pipáztam ifju koromban a tanácsban . . . — Ez tavaly volt, amikor először járt a negyedikbe . . . — sugta oda Ravasz Róka a mellette ülő Fiatal Sasnak, persze olyan halkán, hogy senki más nem hallotta. De Nagy Kigyó folytatta:

— Mi kell a háboruhoz? . . . — Pénz, pénz és pénz . . . — vetette közbe Holló halkán, mire általános kacagásba kezdtek.

— Helyes, — vágott közbe Nagy Kigyó, aki egymaga tartotta meg komolyságát a tanácsban. Testvérem nagyon fiatal, de nagyon okos. Kicsi harcos, de nagy férfiú . . . Ha jól tudom ezt valamelyik hadvezér már mondotta egyszer. Nagy Sándor, Caesar, vagy Napoleon . . . — Metternich mondta — jegyezte meg Ravasz Róka, csak éppen azért, hogy ellentmondjon Nagy Kigyónak . . . — Óh tévedés . . . Hiszen ez Montecuccoli mondása . . . Metternich nem is volt hadvezér, csak államférfiú . . . — bátorkodott szerényen Holló ismét közbeszólni, mert ő jártas

volt a történelemben. — Metternich, vagy Montecuccoli, teljesen mindegy... — zárta be a vitát haragosan Sólyomszem. Térjünk át egy sokkal komolyabb dologra. Arról van szó ugyanis, hogy legyünk elkészülve minden eshetőségre, mert vagy béke, vagy háború lesz. Munició és élelem békében is kell és háborúban is kell. Összesen 5 pár varjuláb van a kincseskamrában. Ez 50 fillért jelent. 50 fillérrel pedig nem lehet háborút csinálni, sőt eredményes békepolitikát sem...

— Akkor hát buzdítanom kell a harcosokat, — szolt Nagy Kigyó — hogy járjanak el szorgalmasabban a vadászatokra, hogy minél több varjut ejtsenek. Két hét múlva beváltjuk lábaikat a szolgabírói hivatalnál. Akkor aztán lesz pénz is... — És addig?... — kockáztatta meg Sólyomszem. — Addig úgy segítünk magunkon, ahogy lehet. Első az élelem kérdése. Ha jól tudom Párducmacska jelentette ki egy izben, hogy atyáinak wigwamjában a kamra tele van mindenféle jóval... Aztán Dámvad is azt adta tudtunkra a nagy tanácsban, hogy az ő kamrájuknak nagyon alkalmas fekvése van a horgászásra... Az élelem kérdése így el van intézve. Hátra van a munició. Gummipuskája mindenkinek van?... Általános igen. — Háborúban négy történytáskát kell megrakni kavicssal. Holnaptól kezdve így legyen. A tomahawkja mindenkinek rendben van?

Erre is kórusban mondták az igent.

— És a nyilakkal hogy állunk?... — Nyíla van mindenkinek, de kevés a nyilvessző... — Hát Dámvad nem tud több nádat szerezni?... — Nálunk már nincs az istállóinak teteje, — szólalt meg Dámvad. — A kocsis közel sem enged az istállóhoz, az egész zsopot leszedtem... — Akkor új nádtermő vidék után kell nézni. Ki tud valami jó nádterületet atyái hajlékának közelében?

Sólyomszem vállalta, hogy Gyors Szarvassal és Ravasz Rókéval elintézi a nyilvessző kérdését, mert ők ugyanis szomszédok, azaz Ravasz Róka ott lakik velük szemben.

— Tehát ez is rendben volna . . . — jelentette ki az öreg Chingachgook. — Hátra vannak a külsőségek. Háboruban minden mohikán kifesti magát harci jelekkel. Ugy ahogy én vagyok . . . — De ne csak kék és fekete festékekkel mázoljuk be magunkat, javasolta Fiatal Sas, hanem pirossal is. A piros szebb. — Helyes. Legyen piros is, — egyeztek bele egyhanguan a többiek. — Javasolom a Cinóber I-et, — jelentette ki a Fiatal Sas. — Inkább Cinóber II. — ellenkezett Ravasz Róka. — Cinóber I. az élénkebb, feltünőbb. — Éppen azért. Cinóber II. is cinóber, de tompább színe van és az ellenség nem veszi észre olyan hamar . . . — Ragaszkodom az indítványomban javasolt Cinóber I-hez — erősködött Fiatal Sas. — Követelem a Cinóber II.-öt . . . — kiabálta túl Ravasz Róka . . . — Csend! . . . Elég legyen! . . . — szólt erélyesen Sólyomszem. Talán nem tudjátok, hogy milyen fontos kérdésben tanácskozunk? Létünk vagy nem létünk függ ettől a tanácskozástól, tartsátok hát meg a komolyságotokat . . .

A vezér szavait csend követte, Fiatal Sas és Ravasz Róka elnémultak, csak a két tekintet találkozott, tele ellenséges gyűlölettel és mind a kettő ezt jelentette: Jaj csak ne állnánk döntő elhatározások előtt, majd bebizonyítanám, hogy nekem van igazam . . . Most Nagy Kigyó intett, hogy ő akar beszélni. — A barlangot ostromállapotba helyezzük, amennyiben egy másik kijárást is ásunk az ellenkező oldalon. Az örök számát holnaptól kezdve megkettőzzük. Kettő áll a bokornál és egy-egy a barlang két szájánál foglalja el a posztját . . . Van valakinek valami mondanivalója? . . . Pillanatnyi csend, aztán Holló emelte fel a kezét, mintegy jeléül annak, hogy beszélni szeretne: — A roppant nagy fontosságú dologra való tekintettel Sólyomszemnek felajánlom, hogy elhozom hazulról a flóbertemet, ami a bátyámé, aki most a kadétiskolában van . . .

A meglepetés és a csodálkozás általános ája hangzott fel a gyülekezetben. — A hosszú puska . . . — szólt áhitattal Sólyomszem, és a szeme csillogott.

Nagy Kigyó csak bólintott és helyeselte Holló ajánlatát: — Holló testvérem megérdemli a Nagy Szellem jóindulatát és az örök vadászterületeken biztosan nem marad el a jutalma... Súlyomszem is beszélni akart, de a nagy meghatódástól alig tudott szóhoz jutni. Csak ennyit mondott:

— Köszönöm Holló, a törzs nevében és ígérem, hogy méltó hordozója leszek a hosszú puskáknak... És máától fogva a te helyed itt van velünk a nagy tanácsban. Hozd ide a wigwamodat és ássad be az enyém mellé a földbe... — Holnap tehát mindenki elvégzi a kiszabott munkát, mára pedig elég volt. Párducmacska meg Fiala Sas kémleljék ki, hogy mi ujság az erdőben. Megyünk haza...

A fiatal harcosok nemsokára visszatértek és jelentették, hogy odakinn nem találtak mást, mint az est némaságát és az erdő csöndes magányát. Erre az egész törzs felkerekedett és kettesével, hármasával megindultak kifelé a rengetegből... Súlyomszem, Nagy Kigyó és Holló legelől mentek.

— Holnap biztos felelek latinból — mondta aggódva a törzs főnöke. — Hátha nem lesz felelés?... — kockáztatta meg Holló, akinek pedig mindegy volt, mert már megtanulta a latin memoritert, mielőtt még az anyja elengedte az erdőbe. Nagy Kigyó nem szólt semmit, úgy látszik egész más dolgokkal volt elfoglalva. O már a múlt esztendőben megbukott latinból, hát hozzászokott az ilyen kis izgalmakhoz... A többi harcos szerényen követte a főembereket. Leghátul Ravasz Róka kullogott Dámvaddal és Gyors Szarvassal. — Mondjátok: kilences az a flóbert?... — kérdezte Ravasz Róka két harcostársától. — Hatos... — felelte Dámvad háttározottan. — Hatos?... — kacagott csendes gunnyal a vörshaju mohikán... — Hát érdemes ezért olyan nagy dolgot csinálni?

Nemsokára kiértek a főútra, akkor már egy csoportba verődtek össze, úgy mentek tovább. Az erdő szélén egy magas, nagy alak sötétlett. messziről ki lehetett venni, hogy két kisebb

álldogáll körülötte, meg egy harmadik, de ez egész kicsinek látszik és folyton ide-oda mozog. Súlyomszem megállást intett. — A Nagy Fehércu Ember . . . — szólt és előre mutatott. — Bundás is vele van, ott ugrál körülötte . . . — De ki a másik kettő? . . . — kérdezte Chingachgook . . . — Biztosan a Bánhegyesiek . . . Nem baj, csak előre . . . Mikor odaértek hozzájuk, kitünt, hogy Súlyomszem mindent jól látott.

— Jó estét Torzsás bácsi . . . — köszöntötték tisztelettel a főerdőkerülőt, aki kétcsövű puskájára támaszkodott és úgy szemlélte a gyerekcsapatot.

Bundás eleinte ugatni kezdett, csak akkor hagyta abba, mikor észrevette, hogy a gazdája nyugodtan szivja tovább a pipát és békés hangon kérdi:

— Hol jártatok ilyen sokáig?

Mindenkinek elszorult a lélegzete, hirtelen egyiküknek se jutott az eszébe semmi, csak Ravasz Róka mondta hangosan:

— Növényt gyűjtöttünk, Torzsás bácsi kérem, Klacskó tanár ur mondta . . .

És oda mutatta a fekete táblájú növénygyűjtőjét az erdőkerülőnek, amelyben vastagon állott a nedves itatós papiros.

Azzal a többiek után sietett és nem vette észre ő sem, hogy a Bánhegyesiek gunyosan mosolyognak.

Cédulát tűztek egy ötödikes hátára.

3.

Egynegyed nyolckor Nagy Lajos már összepakkolta a könyveit és átkiabált a deszkakerítésen:

— Hill néni kérem, kész van már Gyula?...

Hill néni éppen a csirkéket etette. Ott állott fekete ruhában a rácsos csirke-ól előtt és a kötőjéből kukoricaszemet szórt az apró jószágok elé. Ugy csalogatta őket kifelé a reggeli napsugárba:

— Pipikéim... pipikéim... gyertek elő...

A szomszéd fiu kérdésére felvetette a fejét a csirkék felől és hátra szólt az ól mögé, a veteményes kertbe:

— Gyula, gyere gyorsan! Lajkó már kész van... Mindjárt nyolc óra lesz...

A Gyula szónál az *a* betűt elnyujtotta, mert azt hitte, hogy úgy jobban hallatszik. Jóságosan, szerelmesen szólt Hill néni egyetlen fiához, mert az volt minden reménysége és minden öröme az életben. A minden reménység és minden öröm ott járkált fel meg alá a kerti uton, amelyet két oldalról ribiszke és egres bokrok szegélyeztek. Már elvirágzóban voltak és a virágok tövében látni lehetett az apró zöld bogyókat. Hill Gyula arra gondolt, hogy nemsokára milyen jó dolga lesz neki, meg lehet majd enni a zöld egrest, amit nagyon szeretett. Jobban, mint az érésben lévőt. Igazából nem is ette meg az érett egrest. A *Vadölő* című regényben olvasta, hogy az indiánok, ami az evést és alvást illeti, nagyon rendetlen életet élnek. O tehát szeretett későn lefeküdni és szeretett aludni jó sokáig és leg-

többször csak akkor kelt fel, amikor Nagy Lajos átkiabált, hogy már készen van az indulásra.

Ma kivételesen hét órára kimászott az ágyból, gyorsan megreggelizett és levágtatott a kertbe a latin könyvével. Tudta, hogy Benkovich tanár ur biztosan kihívja felelni, mert az a szokása, hogy névsor szerint feleltet és Gajáry, Grossmann meg Hankó már az utolsó latin órán lefeleltek. Visszavonhatatlanul rajta van hát a sor és legalább a memoriter felét akarta megtanulni. Ugy gondolta, hogy a fordításba belenéz hittan alatt, mert az első óra hittan és az öreg, pápaszemes Csintalan úgy sem látja a katedréről, hogy ő az utolsó padban a latin fordítást tanulja a kékfedelű *puska* segítségével. Milyen jó, hogy a halálfejes lepkéért, meg két csiborért megvette az év elején a puskát, ami szó szerinti fordítása a latin könyvnek, most a nélkül nem is tudna élni!...

A hittan-óra és a puska gondolata egy kicsit megvigasztalta. Legrosszabb esetben kijegyezi a könyvét és fölébe írja a latinnak a magyar fordítást, egyezkedett meg önmagával. Hátha nem kell megmutatni a felelés előtt? Igaz, hogy ki kellene keresni a szavakat is, de az nagy munka. Majd elkéri Káldortól, vagy Pataytól a szótárt és a kettőből együtt a tíz perc alatt kiírja a szavakat. Ezen a héten ugyis ő az ablaknyitogató, neki nem muszáj kimenni az udvarra, nyugodtan bent maradhat hát hittan és latin között a teremben.

Mindezt addig gondolta át, míg a szótárát kereste. De a szótárát nem találta sehol. Akkor jutott eszébe, hogy a szótár kívül van a barlangban. A fedelét letépte a *Szótár* felirással együtt és az első hat lapot is kitépte, amire már írva volt, erre a hátulsó hat lap is magától kiesett, mert egy kapocs fogta össze az egészet. Ami megmaradt, annak az első oldalára ráírta, hogy *Leltár* és a kincseskamra értékeit jegyezte fel benne. Egyelőre csak 5 pár varjuláb szerepelt, mint a törzs nyilvántartott és elkönyvelt vagyona, más nem is volt beírva a füzetbe. Persze holnaptól kezdve másképp lesz, mert ellátják magukat élelemmel és arról

pontos jegyzéket kell vezetni, határozta el Hill Gyula, de hirtelen arra gondolt, hogy egyelőre a legfontosabb volna új szótárt venni. Annak az első oldalára egyszerűen ráírná, hogy „Folytatás“, azzal el volna intézve az egész dolog. Arra nem is gondolt, hogy azt mondhatná Benkovichnak: — Tanár ur kérem, tessék megbocsátani, máma otthon felejtettem a szótáramat... Nem. Súlyomszem, a törzsfőnök nem hazudhat, az nem fér össze az indiánok jellemével. Sebtében összecsapta hát a könyveit, a hóna alá fogta az egészet és kisietett az udvarra:

— Anyuskám, kérek 20 krajcárt, füzetet kell venni...

Özvegy Hill Gyuláné szemrehányólag fordította öszülő, fehér fejét a fia felé. Azt mondta a tekintete: Jaj fiam, már megint pénzt kérsz! Szegény, megboldogult apád helyettes anyakönyvvezetői nyugdíjából alig-alig telik annyi füzetre, amennyi neked kell! Látom, hogy újra a piacra kell küldeni egy pár csirkét, vagy a barna tyukot kell eladni... De csak a tekintete árulta el ezt az egészet, hangosan nem merte kiejteni az ajkain amit gondolt, mert nem tudta megtagadni fiának egyetlen kívánását sem:

— Mán megint füzetre kell!... Tegnap is adtam egy koronát füzetre... zsémbeskedett szeliden. — Igen, de az számtan házipélda füzet, ez meg latin szótár és máma biztosan felelek latinból... Özvegy Hillné saját megnyugtatóra aggodalommal és félenken kérdezte:

— Megtanultad a leckét, fiam?... Nem fogsz beszekundázni?... Azzal besietett a szobába és a szekrényből elővette a kopott, bőrből való pénztárcáját, ami még lánykorából való és az ezüst koronák, meg ezüst forintosok és az egyetlen 20 koronás papírpénz közül kihalászott két nikkel huszfillérest.

Szaladt vissza az udvarra a fiához, aki már a kapuban állott és beszélgetett Nagy Lajossal. Csókot lehelt a boglyas frizurára és büszkeséggel nézett végig az ő szép fián. Lesimitotta hátul a kabátja gallérját, ami fel volt gyűrődve és még sokáig ott állt a kis kapuban, elnézve az ő délceg gyermekét, aki előtornász,

ugró-bajnok, tavaly kis ezüst érmet nyert a tornavizsgán és csak nézett, nézett utána, ahogy a szomszéd fiu mellett lépkedett és bámulta egész addig, míg bekanyarodtak a Petőfi-utcába. A katolikus templom tornyában éppen hármat kongattak, nyomban utána, mint valami visszhang megszólalt a református templom harangja is, három halk zendüléssel. Özvegy Hill Gyuláné szemében könnyek gyülekeztek.

— Jaj, csak el ne késsen az én drága jó fiam...

Vissza ballagott a csirkéihez, azok már mind bekapdosták a kukoricaszemeket. Végig söpörte az udvart a nagy vesszőseprűvel, benézett a konyhába, hogy nem futott-e ki a tej, aztán lement a kertbe gyomlálni, meg kapálgatni...

— Szegény jó uram, ha élne — sóhajtozott magában — legálább tarthatnánk egy cselédet...

✱

A Csóka-féle könyv- és papírkereskedésben megvásárolták a szótár-füzetet. Sietni kellett, mert a toronyórán már 8 előtt 5 percet mutatott a nagymutató. A klostrom alacsony, vasrácsos kapujában ott állt fekete reverendában az igazgató ur Jakab tanár urral és Matirkó tanár urral, aki a cingulus mögé dugta mind a két kezét, úgy, hogy csak a hüvelykujjai látszottak ki a fekete öv mögül. Sőt a gimnázium ajtajában ott beszélgetett Csintalan tanár ur is Mille Jánossal, aki ministrálni szokott. Mély kalapleemeléssel köszöntek a tanár uraknak, szóval nem illett mondani semmit, legfeljebb a világi tanároknak, de ahhoz is nagy bátorság kellett. A gimnázium a Kölcsey-utcában volt, a piarista rendház mellett. Azaz az utca legelejién állott a nagy templom, ezzel szemben volt a Kossuth-kert, ahol Kossuth Lajos szobra előtt minden március 15-én emlékünnepet rendez az ifjuság. A templom után a rendház következett, majd a hosszú tornaterem épülete. Ennek a falában fekete márványtábla hirdette arany betűkkel, hogy valamikor Petőfi Sándor járt ezen a helyen, sőt itt ismerkedett meg Szendrey Juliával.

Ezt a felírást minden áldott nap végigolvasta minden diák és az egész gimnázium végtelenül büszke volt Petőfi Sándorra. Ugy érezték, hogy ezzel az emléktáblával nekik is van valami kis közüik a költőhöz, és a Talpra Magyarhoz és János vitézhez, meg az egész irodalomhoz.

A tornaterem után magas, vasrácsos kerítés következett, amely az udvart határolta. Itt lehetett tíz percben játszani. A kerítés után jött a gimnázium épülete. Három perccel csengetés előtt mindenfelől sietve sereglettek a diákok, az épületbe. Kis diákok és nagy diákok; kettesével vagy hármásával, vagy magányosan, kiki ahogy éppen jött. Hill Gyula és Nagy Lajos áttértek a tulsó oldalon lévő könyv- és papirkereskedésből a gimnázium oldalára és beleütköztek Rottensteinba, aki jött elfelé az iskolából... — Ni, a Ravasz Róka... — bökte oldalba Gyors Szarvas a törzsfőnököt. — Vajjon hová megy?...

— Szervusztok... — mondta Ravasz Róka, ahogy elvágatott mellettük. — Nekünk nincs hittanunk... Beteg a tanító ur... Ki van írva a táblára: IV. osztály, izr. hittan elmarad...

— Milyen jó dolguk van az izraelitáknak... — villant fel egy pillanatra Hill Gyula és Nagy Lajos gyermek-agyában a gondolat... Hányszor elmarad az ő hittanjuk!... De a másik pillanatban már az jutott az eszükbe, hogy mi lesz most a latin szavakkal?... Mert ha nincs izr. hittan, Káldor nem jön be, csak kilencre, s akkor már késő lesz elkérni tőle a füzetet... Patay ugyan itt van, de ő tiszta jeles és biztosan csak egy-két szót irt ki, mert nagyon sok szót ismer... Nagy Lajos nem nagyon bánta az egészet. Ő sem kereste ki ugyan a latin szavakat, de hol van még az *N* betű a névsorban, mikor ma csak a *H*-nál tartanak?... Szerencsére Illés Sándor épp most ültette át füzetebe a nagy szótárból a szavakat és körmölte buzgón egymás alá a kifejezéseket. Mialatt Csintalan tanár ur beirt az osztálykönyvbe, kész is lett vele és elővett egy papirost, arra ráírta: *Add tovább Hillnek!* Így kézzől-kézre hátra vándorolt a füzet, egész a legutolsó padig.

Hill Gyula ugyanis megváltoztatta a haditervet és jónak látta, hogy már óra alatt lemásolja a szavakat és preparálja a könyvet. — Tíz percben átismételelem a memoritert... — határozta el magában... A végén megbánta, hogy az egészből gondot csinált. Kiderült, hogy Benkovich az utolsó latin órán nem jegyzett Gajárynak, Grossmannak és Hankónak, hát újra kihivta őket. Azzal telt el az idő, hogy a coniugatiók, meg az ablativus absolutus felől faggatta a három fiut egész az óra végéig. Most természetrajz következett, aztán német. Mind a kettőn szerencsésen tul estek a mohikánok, kivéve Gyors Szarvast és Nagy Kigyót, akik négyest fogtak természetrajzból. Holló viszont németből egykettedre felelt, Dámvad az első padból jól látta, mikor Földváry jegyzett. Ravasz Rókának viszont az volt a szerencséje, hogy éppen rácsengettek. Földváry tanár ur ugy is megfenyegette:

— Tul sokat csavarogsz a Somosban! Inkább tanulnád meg jobban a leckét...

Hill Gyula, Nagy Lajos, Luczay Laci és a kis Varga egy álló izgalomban élték át a természetrajz és a német órákat és lélegzet visszafojtva lesték, ahogy a tanár ur lapoz a noteszében, vagy tintaceruzáját a jobb kezében tartva végigfuttatja a névsoron és ugy tanakodik és gondolkozik magában, hogy kit szólítson ki felelésre...

Az utolsó tíz perc előtt aztán egészen megváltoztak. Egyszerre valami jóleső, csodálatos érzés fogta el őket. A verőfényes, májusi napsugár beragyogta az osztályt, eddig észre se vették. Mostanig egy ködben és felhőrengetegben láttak maguk körül mindent. Az utolsó tíz percben valahogy könnyebbnek érezték a testüket és olyasféle melegség járta át a szívéket, ami azt jelenti, hogy milyen szép is ez az élet... A tízperces szünet alatt folyton vicceket csináltak az udvaron. Cédulát tűztek gombostűvel egy ötödikes hátára, ezzel a felírással: „Ez a számár eladó“. Elcserélték a kalapokat és a sapkákat a fiuk fején, aztán tovább szaladtak. Bakot ugrottak és ver-

senyt futottak és a labdát elkapkodták az első és második diákoktól és hátba vágták vele a nagyokat... S mikor a csengő szavára visszaterelődtek az osztályba, majd feldöntötték a padokat. Egy helyütt ki is ömlött a tinta. A táblára számárságokat firkáltak és a vizes spongyát odavágták a falhoz... Körülugrálták a katedrát és úgy vágtattak össze-vissza, mint a kiszabadult, fiatal csikók. Volt az osztályban vigyázó, de azt nem hagyták szóhoz jutni. Nem bánták, ha fel is írja őket, mert torna-óra következik és torna-órán ők az igazi urak.

Sólyomszem — *Hill Gyula*: előtornász, ugróbajnok.

Chingachgook — *Huszthy Béla*: a legjobb füleslabda-dobó.

Gyors Szarvas — *Nagy Lajos*: a legjobb futó.

Fiatal Sas — *Luczay Laci*: a korlátton és a nyujtón úgy repked és forgolódik, hogy a felső osztályosok között se akad párja.

Párducmacska — a kis *Varga*: a mászórudon jeleskedik.

Dámvad, *Ravasz Róka*, *Holló* nem tartoznak a legjobb tornászok közé, viszont szép csendesen ülnek a padban és már pedánsan kikészítették maguk elé a könyveiket, úgy, hogy csak felkapják a hónuk alá, azzal sorakozhatnak az indulásra... Olyan lármát és kiabálást vittek véghez, hogy az igazgató ur rájuk nyitott az osztályba. Egyszerre csend lett, mindenki elnémult, a légy zümmögését is meg lehetett hallani. Mire az igazgató ur szó nélkül kiment, de nyitva hagyta maga után az ajtót... Aztán jött a tornatanár, akit a diákok egymás között csak János-nak hívtak. Rossz kedvű volt és haragos. Ugy látszik szigorú akart lenni!

— A diri biztosan összeszidta, mert későn jött be... — sugta a második padból Ravasz Róka az első padnak, amelyben Dámvad és Holló ültek. — Nézd: Rottenstein már megint biztatja Patayt és Fogarassyt... — vágta oda Huszthy Hill Gyulának. — Nem tesz semmit. A fő, hogy torna-óra után mindenki együtt maradjon. Haditanácsot tartunk...

Azzal felkerekedtek a többiek után és legutolsóknak álltak a sorba, amely megindult a tornaterem felé.

4.

A Somos-utcai fiuk minden nap egy csoportba verődve mentek haza az iskolából. Patay és Fogarassy is velük tartottak egész a Petőfi-utcáig, mert ők ott laktak. Csak tiszteletbeli Somos-utcaiak voltak, nem valódiak. Patay édesapja főmérnök a városnál, az igazgató ur, meg a tanárok el-el járogatnak hozzájuk vasárnap délből ebédelni, meg kilátogatnak hozzájuk a szőlőbe s így mindenképpen csak nyereség a Somos-utcaiaknak, ha Patay Sándor Dámvad néven ott ül velük a tanácsban. Fogarassy Gyurkának az apja a helybeli honvédség parancsnoka, a legfőbb katona a városban. Mikor a kaszárnya kapujában őrködő poszt messziről meglátja, hangosan bekiabál a kapu alá:

— Fegyverbe! . . .

És az egész kaszárnyaörség glédában várja az aranygalléros parancsnokot. Gyurka — aki a mohikánoknál Holló névre hallgat — be szokta vinni Hill Gyulát, meg az öreg Huszthyt a kaszárnyába és ilyenkor „cibakot“ kapnak az ételmezési őrmestertől, meg kávékonzervet, sőt huskonzervet is. Hosszúkás, fekete rozskenyeret — ugynevezett profuntot — is gyakran ajándékoz a nagybajuszos Székely őrmester a parancsnoka fiának és a fiu barátainak. Így hát fontos érdeke a törzsnek, hogy Fogarassy Gyurka is közéjük számít. A civil és katonai hatóságokkal való jóviszony összekötő kapcsa a két uriasan öltözött, jó modoru, előkelő fiu, akiknek zongoratanárjuk van odahaza, sőt Patay Sándor francia órára jár a Petőfi-utca

végibe, egy Provance-ból ideszakadt, francia kisasszonyhoz. A két tiszteletbeli mohikán minden igyekezettel azon van, hogy méltónak bizonyuljon társaihoz. Dámvad több ízben felajánlotta, hogy édesanyja kamrájából beföttet, szalámit, almát, sőt bort és tüzes vizet (indián szokás szerint így neveztek a pálinkát) bocsát a törzs rendelkezésére. A nádszerzésben is kitüntette magát. Holló pedig a tegnapi haditanácsban adta fényes tanujelét testvéri ragaszkodásának, amikor is odaigérte Sólyom szemnek a hosszú puskát . . .

Az igaz, hogy a harcászatban nem nagyon tüntették ki magukat, főleg Dámvad nem. A multkor is Chingachgook kiküldte az indiánokat varjuvadászatra. A Somos-erdőtől nem messze van a Nyires, amely a vasuti sínek tulsó oldalán fekszik. Itt a fákon százával tanyáznak a varjak és aki ügyes: gummi-puskával, meg parittyával szépen lehozhat egyet-kettőt belőlük. Gyors Szarvasnak sikerült is két varjut ejteni, Párducmacska is ejtett egyet. Azonkívül találtak egy döglött varjut s így összesen 4 pár varjulákkal tértek vissza a vadászatról, amit a győzelem jeléül az övükbe tűzdeltek, akárcsak az indiánok a lenyuzott skalpokat. Egyedül Dámvad jött haza zsákmány nélkül. A döglött varjut ugyan ő vette észre, de Gyors Szarvas azt vitatta, hogy ő a vadászat vezetője, hát a talált varju is őt illeti. Szégyenszemre üres kézzel, jobban mondva üres harci-övvel kullogott vissza Dámvad a vadászatról. Senki sem tett neki szemrehányást, de valóságban nagyon bántotta, hogy most mindenki ügyetlennek, tehetségtelen mohikánnak és rossz vadásznak tartja. Titokban attól is félt, hogy a haditanács emiatt tikos szavazással kibuktatja a nagytanácsból. Nagyon jól tudta és érezte magában, hogy ezt az állást nem annyira személyes érdemeinek, mint az éléskamra felajánlásának és az istállójuk nádfedelének köszönheti. Ezért biztosítani akarta magát az esetleges orvtámadások ellen és az utóbbi időben feltűnően közeledett Ravasz Rókához, aki — hogy úgy mondjuk — a törzsben az ellenzékét képviselte.

Dámvad egy egész éjszakán át törte a fejét ezeken a dolgokon és az említett varjuvadászat után következő napon cselhez folyamodott. Dél tájban addig somfordált és addig settenkedett a konyhában, míg egy őrizetlen, alkalmas pillanatban sikerült neki a szakácsné elől ellopni egy pár fiatal csirkelábat. Nagyon világos színűnek találta, hát szépen bemártogatta többször egymás után az édesapja dolgozószobájában levő Günther-Wagner-féle tussba. Attól egyszerre szürkés lett a csirkeláb és némi jóakarattal varjulábnak lehetett minősíteni. Dámvad zsebre vágta a zsákmányt és alig várta a délutánt, amikor a mohikánok szokás szerint kivágtattak az erdőbe. Valami kifogással, csak félórával a többiek után érkezett.

— Jelentem neked Sólýomszem, — állított be a barlangba — hogy sikerült egy varjut ejtenem és a levágott lábát helyezd el a kincseskamrában...

— Testvérem bebizonyította, hogy a vadászatban sem ügyetlen — mondta neki a vezér elismeréssel, azzal a két tussbarmártott csirkelábat a láda fenekére dobta, a többi négy közé. A kulcsot meg visszaakasztotta a láncra, amely a nyakában lógott és így került a leltárba az ötödik pár varjuláb.

Dámvad egyszerre megkönnyebült és háborgó lelkiismeretét ilyen gondolatokkal igyekezett megnyugtatni: Ki tudja mikor nyitják fel újra a kincseskamrát és csak nagysokára vehetik észre a turpisságot. Akkor sem a mohikánok, legfeljebb az őrök, aki beváltja a szolgabirói hivatalban a varjulábakat, páronként 10 fillérjével... Vagy legrosszabb esetben még itt jönnek rá a csalásra, de egyik esetben sem hárulhat rá szégyen. Az öt pár varjuláb már összekeveredett és ha szóba hoznák az ál-varjulábakat, miért gondolnának éppen ő rá, mint csalóra?... És legeslegrosszabb esetben, ha valaki nyíltan gyanúsítani merészné is, ő mindent nyugodtan letagadhat. Sólýomszem és Chingachgook biztosan a pártjára állanak, a Ravasz Rókéval való folytonos barátkozás pedig kizárja az ellenzék támadását is...

Födolog, hogy a becsülete meg van mentve és harcos hirneve helyreállott...

*

— Mindent megértettetek?... — kérdezte Sólyomszem Dámvadtól és Hollótól, ahogy azok a Petőfi-utca és a Somos-utca sarkán elváltak a többiektől.

— Chingachgook és Párducmacska délután Dámvadhoz mennek élelmiszert horgászni! Ravasz Róka és Gyors Szarvas pedig velem jönnek nád-cserkészetre...

— Hát én mit csinállok?... — kérdezte Holló féltékenyen és elsomorkodva, hogy Sólyomszem nem ad neki semmiféle megbízatást.

— Holló délután átveszi a törzs vezetését, egészen addig, míg mindnyájan ki nem érkezünk. Megássátok a barlangban a második kijáratot. Csak arra kell vigyázni, hogy a második kijárat is valamelyik bokor alá vezessen, nehogy szabad szemmel észre lehessen venni...

Kezet fogtak és a két harcos elvált a többiektől. Holló szinte elkábult a nagy dicsőségtől, ami érte és Dámvad is boldog volt, hogy újból szolgálatot tehet a mohikánoknak. Azok pedig együtt folytatták tovább az utat, lefelé a Somos-utcában. Az öreg Huszthy meg kis Varga csakhamar hazaértek, ők itt laktak az utca elején. Csak négyen maradtak együtt: Hill Gyula, Nagy Lajos, Rottenstein és Luczay Laci.

— Nem kellett volna Hollóra bizni a délutáni törzsfőnökséget... — próbálta Ravasz Róka megjegyezni. — Itt van Fiala Sas, sokkal ügyesebb és tapasztaltabb harcos...

— Sohase vagy megelégedve Andor... — jegyezte meg szelíden Hill Gyula. — Mindig kifogásokat találsz a parancsaim ellen. Felejtetted, hogy most háboruban élünk és mellőzni kell a pártvillongásokat?... Fő az összetartás, mert anélkül nincs egység és egység nélkül nem vagyunk erősek...

— Igazad van Sólyomszem, jegyezte meg Fiala Sas és Gyors Szarvas is helyeselve bólogatott a fejével. Szólni nem mert

semmit, a társai nem is igen hallották a szavát soha. Gyors Szarvas csendes jó fiu volt, aki állandó rajongással és tisztelettel nézett Hill Gyulára, büszke volt a vezér barátságára és büszke volt arra is, hogy éppen tőzsomszédságban lakhat vele. Olyan segédtsízt féle szerepet töltött be Nagy Lajos Hill Gyulánál, akiért — legalább úgy érezte — kész lenne mindent, mindent feláldozni. A multkor is elcserélte vele a zsebkését, amit az édesapjától kapott a születésnapjára. Ha a törzsfőnöknek nincs ollós és dugóhuzós bicskája, akkor a harcosnak nem kell, mondta Nagy Lajos és most boldogabban és büszkébben hurcolja a cserébe kapott egyszerű fanyelű kést, mint az ajándék gyöngyházás bicskát. Hogyne, mikor az a Hill Gyuláé volt! Igaz, hogy csak két kis kés van benne, hozzá az egyik már ide-oda mozog, mert gyenge a rugója, de Nagy Lajosnak így is többet jelent a fényes születésnap ajándéknál.

Az utolsó cserépfedeles ház előtt Luczay Laci is lemaradt a társaságból, hárman bandukoltak tovább.

Az erdő felől katonák vonultak haza a délelőtti gyakorlatozásból. Már nyáriás, vászon uniformisba voltak öltözködve, a sapkájuk mellé virágot és zöld tölgyfalevelet tűzdeltek. A hadnagy, aki a csapatot vezette a hóna alá fogta a kardját, a sapkáját meg ott tartotta a jobbkezeben és az arca piros volt a napsütéstől, a cipője meg szürkének látszott a portól, pedig nem is ment az ut közepén, hanem különválva, a járdán lépkedett. Szakaszvezető jött a csapat élén, az oldalát könnyű bajonett verte és vékony mogyoróveesszöt suhogatott a kezében. A katonák vállát nehéz puska, a hátukat meg a „bornyu“ nyomta. Porosak voltak és fáradtak, a verejték csak úgy csurgott letelé az arcukról, látszott rajtuk, hogy nagyon ki lehetnek merülve. Azért vidáman és buzgón énekelték ezt a nótát:

... A várostól nem messze van a Somos,
Édes rózsám, mért vagy olyan bánatos?
Azért vagyok édes rózsám bánatos,
Mert közel van a városhoz a Somos...

Az énekszóra utcahosszat kibujtak a gyerekek a kapu elé és bámulták a katonákat. Azaz nemcsak a gyerekek, hanem a nagyobbacska lányok is kíváncsian néztek utánuk és amikor felhangzott az énekszó és valamelyik apró gyerek elkiabálta magát: — Jönnek a katonák!... gyorsan abbahagyták a házbeli teendőket, de az utcára már nem igen merészkedtek kijönni. Nem voltak ünneplő ruhába öltözködve és Isten ments, hogy így meglássák őket a vitézek. Csak a deszkakerítések nyílását leskelődtek, meg az egyszerű ablakfüggönyök mögül forgatták tekintetüket az elvonuló csapat után.

Nagy Lajos nővére, Margit is ott állt a kapuban és nézte a katonákat. Ő már 12 órakor hazajött a polgáriból, mert a harmadik osztálynak 12-től 1-ig kézimunka órája volt és elkérétsz kedett Jolán kisasszonytól.

— Nincs otthon édesanyám, — mondta el a betanult kifogást — okvetlenül muszáj hazamenni. . .

Jolán kisasszony elengedte Margitot, mert kézimunkából ugyanis kitünője van és ő tud legjobban horgolni az egész osztályban. A himzéssel is sokkal előbbre van mint a többi, mert otthon is dolgozik a kézimunkáján.

Pedig Margit csak azért jött haza, hogy valami meglepetést készítsen elő a fiuknak. A választásról még megmaradt a nemzeti színű zászló, abból levágott egy kis darab pirosat, egy kis darab fehérét, meg egy kis darab zöldet és ügyesen összevarrta és összeillesztett belőle egy apró nemzetiszínű lobogót. Mikor észrevette, hogy a fiuk feltűnnek a sarkon, befutott a szobába és a háta mögé rejtve, izgatottan dugdosva, előhuzta a meglepetést.

A három fiu éppen akkor ért oda a Nagy Lajosék házához, mikor a katonák elvonultak.

Rottenstein leemelte a kalapját és így köszönt Margitnak:

— Kezétcsókolom. . .

Hill Gyula csak ennyit mondott:

— Szervusz.

Ők tegeződtek, mert egész kicsi gyerek koruk óta ismerték egymást, Rottensteinék meg csak 2 évvel ezelőtt költöztek ide a Kaplony-utcából, ahol az első üzletük megbukott és Rottenstein Sámuel csődbe került. Azért van most a táblán a Sámuel szó után nagyon apró betűkkel odairva a „né“ is.

Nagy Lajos nem is köszönt a nővérének. Testvérek között nem szokás, különben is ők ketten állandóan haragban voltak. Margit előhuzta a zászlót és szótlánul átnyújtotta Hill Gyulának. A törzsfőnök eleinte semmit sem tudott mondani, a meghatottságtól és a boldogságtól tele volt a szive. A vezér hangján, de nagyokat nyelve és reszkető szájjal nyögte ki végre:

— Köszönöm Margit. És e pillanattól kezdve a te neved *Vah-ta-Vah*. Te vagy a mohikán lány, aki feltő szeretettel gondolsz ránk, minden bajban, bánatban, veszedelemben és gondolatban velünk leszel, amikor a csatába megyünk...

Margit lesütött szemmel hallgatta. Rottenstein pár lépéssel odébb állt tőlük, irigyen és féltékenykedve. Csak akkor vigasztalódott meg egy kicsit, mikor Hill Gyula ezt mondotta: ... gondolsz ránk... Tehát ő rá is, Rottenstein Andorra, vagyis Ravasz Rókára. Ugy érezte, hogy ez nagyon jól esik neki. Margit rájuk fog gondolni, mikor csataorditástól lesz hangos az erdő rengetegje és titokban aggódással várja őket vissza. Őt is, Rottenstein Andort, vagyis Ravasz Rókat...

Valósággal elmerengett és elábrándozott e fölött, csak akkor eszmélt fel, amikor Súlyomszem rákiabált:

— Andor, négyre pontosan nálunk legyél!...

Bánta is ő most a négy órát. Lehajtotta a fejét és már befordult a boltajtón, amikor még mindig Nagy Margitot látta maga előtt, ahogy átadja Hill Gyulának a zászlót.

Rottensteinék már az ebédnél ültek, papa, mama, meg Andor néneje és a két kisebb öccse. A bölcső is ott állott a bolt mögötti szobában, ahol terítve volt. Abban aludt a legfiatalabb Rottenstein, éppen 8 hónapos. Azért kellett ebben a szobában ebédelni, mert segédet nem tartottak és ha a boltajtó felett megkondult

a kis jelzőharang, minduntalan fel kellett ugrálni valakinek, hogy kiszolgálja a vevőt. Legtöbbször a mama szolgált ki, Andor nővére, meg az apja a szikvizgyárat látták el és azt igazgatták. Az igazgatás abban állott, hogy az apa forgatta a nagy kereket, a lány meg tartotta az üveget a csap alá és préselte befelé a vizet. Aztán a kék, meg rózsaszínű teli szódavizes üvegeket ládába rakták, az öreg Rottenstein befogta sovány lovát a kocsiba, a ládákat pedig mind felpakolták és úgy fuvarozták sorra a megrendelőkhöz. Andor, ha nem kellett neki tanulni, vagy ha jól viselte magát, jutalomképen felkapaszkodhatott apja mellé az ülésre és tartotta a gyeplőt, amíg Rottenstein bácsi leemelte a ládát, vagy leemelt egy pár üveget és bevitte a korcsmába, vagy a privát házakhoz. . . . Ahogy Andor belépett és széjjelnézett csupa komor és szigorú arcot látott maga körül. Csak a saját teritékét nem látta a megszokott helyen, az asztal sarkában. — Jó, hogy jössz . . . biztatta fenyegetően Rottenstein apa. — Mama! menj ki velem a másik szobába! . . . tette hozzá és evett tovább. Andor nem értette az egészet, hirtelen nem tudta, hogy mire gondoljon és még nem tudta, hogy a sok elszámolatlan, lappangó bűne közül melyikért fog most meglakolni.

— Mi van a strucctollas legyezőmmel? . . . támadt rá hirtelen Rottenstein mama. — Hova tetted a strucctollas legyezőmet? . . . Andor nem azért volt Ravasz Róka, hogy rögtön ne válaszolt volna: — Isten bizony nem tudom. Nem is láttam a legyezőt! — Elhallgass, tromfolta le mérgesen az anyja. — Béla, meg Sanyi mindent láttak. Tegnapelőtt kiloptad a fiókból és magaddal vitted az erdőbe . . . — De bizony Isten! . . . — Csend legyen ha mondom. . . . Több szó nem hallatszott, csak két darab, bösz anyai pofon csattant el villámgyorsasággal a Ravasz Róka arcán. Kiderült, hogy Rottenstein mama este színházba megy a leányával és egész délelőtt keresték a strucctollas legyezőt. Végre Andor két kisebbik öccse elárulta, hogy bátyjuk a tolvaj.

A nagytanács tagja hangos sirásra fakadt. Erre két újabb nyaklevest kapott, aztán megszólalt az anyja: — Büntetésből most nem ebédelsz és majd meglátod mit kapsz, ha nem hozod vissza a legyezőmet! . . .

Azzal Ravasz Róka magára maradt a szobában. Kivülről rázárult az ajtó. Az arcát égették a pofonok és a szeméből sűrű könnyek potyogtak. Csak leborult a díványra és éhesen és fájo szívvel gondolt arra, hogy ő most a mohikánokért szenved. Hirtelen elővette zsebkendőjét, letörölte a könnyeit és a nedves ronggyal borogatni kezdte az anyai pofonok nyomát. — Nem is fáj. . . — hazudta önmagának. Eszébe jutott, amit Súlyomszem mondott az imént.

Margit, azaz Vah-ha-Vah, a mohikán leány, velük van minden bajban, bánatban és szomorúságban. . . „Ránk gondolsz“ mondta a törzsfőnök. . . Tehát rá is, Rottenstein Andorra, vagyis Ravasz Rókára, aki első áldozata a nagy háborúnak.

... e pillanattól kezdve a te neved Vah-ta-Vah...

5.

Ebéd után Patay Sándor megkereste a hosszú hegyászórudat, amit a mult esztendőben hozott magával, amikor tanulmányi kiránduláson volt husz diáktársával a mármarosói sóbányákban. A földrajz tanár ur vezette a kirándulást és az ő biztatására vették a fiúk a cifrán faragott hegyászóbotot, amilyent a turisták visznek magukkal, amikor a hegyekben kapaszkodnak. Legfelől a botra be volt vésve, hogy *Aknaszlatina*, de nem is ez a fontos, hanem ami a végiben van, az a hosszú-hosszu vastag szög.

Tavaly, ősz felé, arra használta Patay a hegyászórudat, hogy a pinceablakon keresztül mélyen lenyult vele a pincébe és addig bökdösött vaktában és taláalomra az ablak alatt elvonuló polcok felé, míg a szöges bot bele nem akadt egy almába. Akkor aztán óvatosan felhuzta az almát és kezdődött előlről a játék. Ezt elnevezte horgászásnak és éppen olyan izgalommal és lélegzetviassafojtva várta fent a pinceablakban Patay Sándor az almát, mint a halászó ember a halacsját, amelyet nem is lát, legfeljebb érzi a dugó rezgéséből, meg a spárga sulyából, hogy fent akadt már a horgon.

Mikor a pincéből kifogyott az alma, beállott a horgászásban a holt szezon. Nemrégén jutott eszébe újra, hogy az éléskamra ablakán keresztül éppen úgy végre lehet hajtani az egész műveletet, még jobban, mert itt látja az ember, hogy mire pályázik. Csak egy széket kell hozni az ablak alá, amely min-

dig nyitva van és a széken állva, még a kis diák is kényelmes szemlét tarthat, hogy odabent mi tornyosodik, mi sorakozik, mi van felhalmozva és mi minden van elraktározva a polcon, a tető felől lelógó spárgán és a két fal közt keresztbe feszített rudakon . . . Patay még sohasem horgászott a spájrablakon keresztül, de már gyakran terepszemlét tartott. Sőt, ha nap közben belopódzkodott a kamrába és rajta kívül nem volt ott senki, igyekezett előnyösen elhelyezni egy-két kívánatos dolgot. Ugy csoportosította ezeket, hogy az ablakon át horgászó ruddal kapcsolatban könnyen a kezeügyébe kerüljenek, ha esetleg rászánná magát a horgászásra.

Ahogy délben hazajött az iskolából szokása szerint kiment Julcsa nénihez a konyhába, hogy megkérdezze mi lesz az ebéd. Mostanában tulságosan hizelkedett a szakácsnének, aki gyanakodott rá a csirkeláb eltűnése óta. Az volt a szerencséje, hogy a macskára is gyanakodott, sőt valószínűbbnek tartotta, hogy Cinege a tolvaj, mert el sem tudta képzelni, hogy mit kezdhet a kis fiatalur a csirkelábakkal. Addig-addig hizelgett a szakácsné körül, míg az teljes bizalommal magára hagyta és gyorsan besurranhatott a kamrába. Az ablakkal szemben lévő polcon négy beföttes üveget az oldalára fektetett a szájával előre, úgy, hogy a szöges botot bele lehessen szurni a pergament kötésen keresztül az üvegbe. Két tábla füstölt szalonnát is az ablak irányában tolt a rudon, a fél kenyeret meg éppen az ablak alá helyezte. Mikor készen volt mindennel, gyorsan kisietett, nem szerette volna, ha észreveszik, hogy a kamra körül settenkedik. A konyhában ott találta az anyját:

— Mit kerestél a kamrában? . . . — Édes anyámat. Azt hittem ott van . . .

— Mutasd a zsebeidet! . . .

Odafordul az anyja felé és büszkén és gögösen ráncigálta elő a két nadrágzsebének a bélését, meg a két kabátzsebének a bélését is: — Tessék . . .

— Jól van, indulj gyorsan ebédelni . . .

Egész ebéd alatt szórakozott volt és azon gondolkozott, hogy nem veszik-e észre az előkészületeket a kamrában. Csak akkor nyugodott meg, mikor az anyja lefeküdt aludni. Tudta, hogy ilyenkor magával viszi az összes kulcsokat és a feje mögé teszi a diványpárna alá. A kamra hát be van zárva és estig ki se nyitják. Ez nagyon jól jött a horgászáshoz, mert most hat óráig senki se teheti be a lábát a kamrába és Huszthyval meg kis Vargával nyugodtan, zavartalanul dolgozhatnak. Azt már ebéd közben bejelentette, hogy a két fiu úgy négy óra táján eljön hozzá; mert együtt akarják megcsinálni holnapra a mér-tani rajzot. Egy izgalomban és drukkban ögyelgett le meg fel az utcaajtóban, hogy fogadja őket.

— Minden rendben van?... kérdezte az öreg Huszthy, ahogy kezet szoritottak.

Szótlatlanul bólintott. — Tiszta a levegő?... — Igen. — A hegymászóbotot elkészítetted? — Az ablak alatt van, a székkal együtt... — Akkor gyerünk — fejezte ki megelégedését a törzs legöregebb harcosa. — Dologra!

Az éléskamra ablaka a hátsó veteményes kertre nyilott, ahol ilyenkor senki sem jár. Négy keskeny vasrud volt rács formában beleerősítve, legelőször megbízták a kis Vargát, hogy másszon fel a székre és próbáljon fejjel bebujni, mert úgy könnyebb a belső terepet kikémlélni. Be csak befért valahogy a kis Varga feje, de kihuzni nem tudta, akárhogy ügyeskedett. A két füle egy kicsit szétállt, hát nem ment sehogyse a dolog. Akárhogy forgolódott, akárhogy hajlitotta, csavargatta, fektette, huzta, szoritotta a fejét, csak nem akart visszajönni a rácsból. A rács meg nem engedett. A nyaka már egész belefájdult és belevörösödött az erőlködésbe, a bőre felhorzsolódott, ő csak némán tűrte a fájdalmakat és szótlatlanul, dacosan, összeszorított ajakkal igyekezett kievickélni.

— Ilyen fülekkel nem szabad keresztülbujni az ablakrácsra — bosszankodott Huszthy, aki félt, hogy ezzel az egész horgászásnak vége.

Kis Varga szégyenkezett a fülei miatt és a szíve szerint legjobban szeretne volna elbőgni magát, mert hogy jön ő ahhoz, hogy áldozatokat hozzon a törzsnek s a tetejébe szekirozzák a füleivel. Elkeseredésében elhatározta, hogy lesz ami lesz, azzal kirugta maga alól a széket és a testsulya magával rántotta a fejét is a rács mögül, azzal lepottyant a földre. Igaz, hogy a két füle csupa vér volt és nagyon fáj, de szégyenszemre még sem maradhatott tovább a kényszer-kalodában. Elővette a zsebkendőjét és hol a jobb, hol a bal vérző fülére szoritotta.

— Ha újra velünk akarsz jönni, hozzád magaddal más füleket... viccelt vele Huszthy. Ezt már nem hallgathatta szótlanul és keserves sirásra fakadt. Alig tudták lecsendesíteni. Fel-fel csuklott belőle a sirás és folyton szepegett tovább. A szemét, meg az ajkát is törülgetni kellett a véres zsebkendővel, tiszta pirosra maszatolta össze magát. Most úgy nézett ki, mint egy gyilkos a panoptikumban. Huszthy és Patay nem vesztegethettek sok időt a siró sebesülttel, gyorsan munkához láttak. Egymásután négy üveg meggybefőttet és egy nagy üveg őszibaracklekvárt halásztak ki a szöges bottal az éléskamrából. A pergamentpapiros mindenütt beszakadt, ahogy a hegymászórud beléje furódott és utközben a meggylé sűrűn csurgott kifelé az üvegből, amíg az ablakhoz ért. A szög, a bot végén csupa piros lett, a baracklekvár után meg vastagon sárga. Ezt vigasztalásul odanyújtották kis Vargának, hogy nyalja le, mert nagyon jó orvosság. És a szalonnának is ártana, ha baracklekváros szöggel szurnának belé. Mert a szalonna után is addig-addig ügyeskedett Patay, míg sikerült elrángigálnia az ablakig.

— Nem jön tovább, mondta hátra a jelentést.

— Nem?...

— Nagyon nagy.

— Bentragad, mint a Varga füle...

Tanakodtak, hogy mit kéne csinálni. Patay a szöges rudat tartotta, a végiben a szalonna nehezedett, Huszthy felkapaszko-

dott melléje a székre, csak kis Varga könnyezett tovább egy sárgarépa-ágy oldalában, ahol tavaly sóska lehetett, mert egy két levél az idén is kiütött a földből, kéretlenül. A savanyu sóskalevelet tépegette és tömte be a szájába. Mikor látta, hogy a másik kettő tanácstalanul áll a szalonna-probléma előtt, felnézett hozzájuk. — Bicskával darabokra kéne vágni... úgy ki jön...

Hát persze, erre nem gondoltak. Huszthy restelte, hogy kis Varga adja a mentő tanácsot és sietett megjegyezni: — A fülednél nem jutott eszedbe, hogy darabokra kéne vágni?... Ketten megint nevettek a széken. Kis Varga abba hagyta a sóskaevést és elkeseredetten kirántott maga mellől egy fiatal sárgarépát, le sem törölte róla a földet és bánatában azt ette tovább. Három darabban huzzták ki a szalonnát. A fél kenyeret is ketté kellett vágni az ablakban, egészben azt sem tudták kihorgászni. Mikor az egész zsákmány rendben volt, azon tanakodtak, hogy milyen módon csempészhetik ki észrevétlenül az utcára. Amíg a kapuhoz érnek találkozhatnak a házbeliekkel, s akkor jaj nekik és oda van a szerzemény. A három darab szalonna valahogy befér a kabátjuk alá... A négy üveg meggybefőtt a nadrágzsebbe kerül, de mi lesz a nagy üveg baracklekvárral? Nem fér be sehova. Próbálták mindenképen elhelyezni, sikertelenül. A kenyér is feltűnően kidomborította a hasukat, a trikó alatt.

— Kár... mondta Patay — Súlyomszem nagyon örült volna...

— De mit csináljunk vele?... Vissza nem tehetjük...

Arról szó sem lehet, állapodtak meg.

— Ássuk el a kertben?

Azt nagyon körülményesnek találták. Végre megint a kis Vargának támadt a mentő ötlete: — Meg kell enni... Ezt egyhangulag elfogadták. Letelepédtek a baracklekvár köré és a mutatóujjukat egymás után sűrűn bemártogatták az üvegbe, úgy ették meg a legnagyobb zsákmányt. — Hopp! kenyérünk is van — vették észre magukat. Fel kellett vágni a

kenyeret szeletekre, most már úgy táplálkoztak, egymással versenyezve, hogy ki tud többet enni. A ragadós sárga lekvár ott maradt az arcukon, a szájuk körül és az orruk hegyén, alig tudták letörölni. Kis Varga arca már ki se látszik a maszatból. Vér, sirás, föld, sárgarépa, sóska, most meg a lekvár . . . Eggyel több, vagy kevesebb úgy sem számít, hát le sem törölte. Minek? . . .

Mikor jóllaktak, azt vették észre, hogy a kenyér is elfogyott. Már nem domborítja ki a hasukat, ha a trikó alá dugják. Ezt jól elintézték. Fő dolog, hogy a szalonna megvan és a négy üveg meggybefőtt.

— Induljunk! . . . szolt határozottan Huszthy, mikor már jóllaktak . . .

Azzal nesztelenül, lábujjhegyen surrantak az utcaajtó felé. Szerencsére senki se látta őket, amig kiléptek az utcára. Csak a harmadik háznál szólította meg egy öreg néni Vargát: — Kis fiu, csupa vér a lábad . . . Ijedten néztek oda mind a hárman.

— A lábam is? . . . álmélkodott kis Varga. — Észre se vettem . . .

De rögtön mosolyogni kezdtek. A beszakított tetejű meggybefőttés üvegből csurgott ki a pirosas lé, átütötte a nadrágszár bélését és a térd fölött előpiroslott a lábon és keskeny csikban kuszott lefelé a rövid harisnya alá. Gyorsan zsebre dugták mind a két kezüket és a tenyerükkel betapasztották az üvegek száját. Kis Varga azon gondolkozott, hogy otthon kiissza az összes levet, legfeljebb azt mondja a törzsfőnököknek, hogy a lyukas pergamenten át észrevétlenül kifolyt.

*

Ravasz Rókának a nádcserkészésben az lett volna a feladata, hogy Nerót lefogja és ne engedje a ház háta mögé addig, amig Solyomszem és Gyors Szarvas el nem végzik a munkát. Nero a Görgeyék kutyája volt. Görgeyék ott laktak a Somos-utca végiben és csak a mult esztendőben került friss nádfedél a

házukra. De Ravasz Róka nem jött, sőt nem is adott életjelt magáról, hiába várták a mohikánok. Ők maguk nem igen mertek érdeklődni Rottensteinéknál, hogy vajjon mi van a barátjukkal, hát megkérték Vah-tah-Vah-t, hogy menjen és tartson szemlét. Margit szívesen vállalta a feladatot és nem a bolt ajtón, hanem az utcáról vezető kapun ment be a szikvizgyárba, de az egész udvaron nem látott senkit. Kíváncsian nézett szerteszét, míg végre az egyik ablaktábla mögött felfedezte Ravasz Róka bánatos, kisírt tekintetét, ahogy odalapította arcát az üveghez, a két karját pedig nekifeszítette az ablakfélfának, mintha ki akarna törni a ketrecből. Jelekkel integetett ki Margitnak, hogy ne szóljon egy hangos szót se, mert észreveszik és jelekkel adta tudtára, hogy ő fogoly, rázárták a szobaajtót. Vah-ta-Vah mosolygott és legjobban szeretett volna hangosan felnevetni, olyan mulatságosnak találta Ravasz Róka helyzetét, de aztán eszébe jutott, hogy ez nem illik. Mohikán leánynak nem szabad mohikán testvérét kinevetni, még akkor sem, ha nem szereti tulságos nagyon. Hát barátságosan integetett a kezével, biztatólag nézett a szeme közé és gyorsan kisietett a Nagy Főnökhöz, hogy hirülvigye, amit látott. — Nincs más hátra — szólt Súlyomszem — Vah-ta-Vah jön velünk Ravasz Róka helyett. Neki kell Nerót foglalkoztatni . . . Margit egy kicsit osszerezzen . . . Nero . . . Előtte állott a nagy fekete kutya, a Somos-utcai gyerekek réme, állandó szájkosárral, ijesztő fehér fogakkal, rémült ugrándozásaival és borzalmas üvöltésével, ahogy a járókelőket fogadja, mikor végighaladnak a Görgey ház előtt.

— Vah-ta-Vah mindenben szót fogad urának és mindenben követi . . . jelentette ki egyszerűen.

Azzal megindultak. Nero ott feküdt a kapu előtt, Vah-ta-Vah bátran melléje állott. Elszántan simogatni kezdte a kutya nyakát és becéző szavakat sugdosott feléje. Akkor látta, hogy nem is olyan vad, mert szeliden bámul rá gömbölyű, barna kutyaszemeivel. Mintha azt mondaná: mért féltek tőlem, nem

bántom én azt, aki nem tesz semmi rosszat . . . Nero türelmesen hagyta magát cirógatni, a fiuk ezalatt hátulról megközelítették a házat. Egy ugrással átvetették magukat a deszka-kerítésen. A másik pillanatban buzgón rángatták ki a nádat a zsup-tetőből és összeszedtek vagy két ölre valót. Szótlanul, némán ment a munka. Vah-ta-Vah közben olyan jóba volt Neróval, hogy vastag nyakszijjánál fogva tartotta. Gyors Szarvas aztán kiugrott az utcára és Sólyomszem dobálta utána a kihuzott nádat. Valami zajjal járhatott ez a munka, mert Nero egyszerre csak kitepte magát Vah-ta-Vah kezei közül és vérfagyasztó üvöltéssel a zaj irányába vágatott. Margit rémülten elkiabálta magát a kapuban: — Gyula! . . . És szaladt egyenesen haza. Tudta, hogy itt most bonyodalmak következnek, amiben már nem akart résztvenni.

Sólyomszem hallotta Nero ugatását, de nem ugrott ki azonnal az utcára, mert az összes nádat meg akarta menteni. Az utolsó nyaláb már a kezében volt és akkor hajította ki Gyors Szarvasnak, mikor a Margit kiáltása belezugott a levegőbe. Nem volt pillanatnyi vesztegetni való ideje sem, egy ugrással a kerítésen termett, felsőtestével már kint volt az utcán. Akkor ért oda Nero. Hatalmas lendülettel a menekülő fiura vetette magát, harapni nem tudott a szájosár miatt, csak a két első lábával kapott Sólyomszem után. A nadrágját érte el a körmeivel és végighasította az egyik szarát. Sólyomszem érezte, hogy a testén is ott maradt a Nero karmolásának a nyoma, de eszeveszett futásuk közben csak arra gondolt, hogy mit szól majd az édesanyja az elszakított nadrághoz. Mindegy. A sok, pompás, kemény nádvevő ott volt az ölükbén, Nero és a Görgey ház már messze van, mindjárt beérnek az erdőbe . . . Nem a főuton át mentek a barlang felé, kerülő ösvényeket, járatlan, ismeretlen nyomokat választottak, legtöbbször nem is uton mentek, csak átvágtak a fák között.

— Jól elszakadt a nadrágod . . . mondta Gyors Szarvas Sólyomszemnek. A tépésnél széjjel huzzák a szövetet és tényleg látni

lehetett, hogy a bőrön megaludt vér piroslik, ami a Nero körmeinek szántása nyomán fakadt.

— Jól elszakadt... állapította meg a Nagy Főnök és már azon gondolkozott, hogy odahaza kénytelen lesz valamit hazudni. Gyors Szarvas érezhette, hogy milyen gondolatok forgolódnak Sólyomszem fejében, hát rögtön ajánlotta:

— Anyádnak azt kell mondani, hogy játékdélutánon szakítottad el...

Tulajdonképen játékdélután lett volna a mai napon, de elmaradt és Sólyomszem meg Gyors Szarvas ezt nem jelentették be otthon. Ahogy így beszélgetnek léptek zaja hallatszik velük szemben. Azaz nem is léptek zaja, hanem az a zaj, amikor kergetnek valakit. Nem messze egymástól, két fatörzs mögé bujtak és várták, hogy mi történik. Lélegzetviassafojtva lestek előre, egyszerre csak a bokrok között feltűnik két egymás mellett szaladó fehér tornasapka, a kékcstillaggal, meg a piros csillaggal. Husz lépéssel utánuk feltűnik két indián: Chingachook és Dámvad. Tisztán látták a helyzetet: Bánhegyesiék a mohikánok elöl szaladnak, s vesztükre éppen az ő irányukban.

— Nekünk jönnek... sugta át Sólyomszem Gyors Szarvasnak.

— Én a kicsit fogom le...

— Én meg a nagyot...

Ebben a pillanatban már csak tiz lépés választotta el a menekülőket a két mohikántól és az üldözők is egyre közeledtek. Sólyomszem és Gyors Szarvas a nád vesszőket ledobták a földre, a két karjuk ezzel felszabadult és csak elő kellett ugrani a fa mögül és ki kellett tárnai a két karjukat, hogy Bánhegyesiék beleszaladjanak, mint valami csapdába.

Ugy is történt. A kékcstillagos, meg a piros csillagos egyenesen az ellenség ölébe szaladt és elkeseredett rugdalózzással meg elszánt kapálózzással vették észre, hogy — foglyok. Már a földön feküdtek mind a ketten és fölöttük térdelt a két indián, mikor Nagy Kigyóék is odaértek. Harsány győzelemordítás és mámoros, boldog üdv-rivalgás verte fel az erdő csendjét. Nagy

Kigyó elmesélte Sólyomszemnek, hogy ők éppen a barlang felé tartottak a délutáni élelmiszerzsákmánnyal, mikor le kellett telepedni egy fa alá, mert Párducmacska megbotlott egy fatörzsben és ahogy elvágódott a földön, a zsebében összetört az egyik meggy-befőttés üveg.

— A meggyet muszáj volt megenni... magyarázta tovább Nagy Kigyó. — Hát ahogy ott ülünk, hátulról nekünk támadnak Bánhegyesiék és követelni kezdték, hogy adjunk nekik is belőle..

— Semmi közünk hozzátok, — mondtuk nekik — menjetek utatokra... De nem akartak elmenni és azzal fenyegetődtek, hogy elárulják Torzsásnak a barlangunkat, ha nem kapnak meggyet.

— Azt se tudjátok, hogy hol van... bosszantotta őket Párducmacska, mire a nagyobbik Bánhegyesi neki ugrott és mellbevágta. Erre mindnyájan felugrottunk a földről és neki akartunk menni a két Bánhegyesinek, de azok megszaladtak... Párducmacskára bízunk a zsákmány őrizetét, hiszen ő úgy sem tudott volna szaladni, mert nagyon fáj neki a mell-por, mi ketten meg üldözőbe vettük őket...

Sólyomszem kezét fogott Nagy Kigyóval: — Nem csalódtam benned, Chingachgook. Valóban méltó vagy a hiedhez... Azzal megvetéssel nézett a két fogoly felé, akik ott kuporogtak a földön és elszántan vártak, hogy mit csinálnak velük az indiánok. — Ne féljetek mingók!... biztatta őket. Keresztény harcosok vagyunk, nem kenyerünk a fejbőrnyuzás... Emlékezett erre a mondásra Börharisnya történetéből és most boldogan alkalmazta.

— Őrizétek csak őket — adta ki a parancsot Dámvadnak és Gyors Szarvasnak — én és Nagy Kigyó visszavonulunk, hogy tanácskozzunk a sorsuk fölött.

Két perc múlva kihirdették Bánhegyesiék előtt a határozatot: Esküvel megfogadják, hogy a Somosnak ebbe a részébe többet nem teszik be a lábukat. Torzsásnak nem árulják el, hogy a mohikánok barlangja errefelé van. A nagyobbik Bánhegyesi ünnepélyesen bocsánatot kér Párducmacskától a törzs jelenlevő

tagjai előtt. Végül, hogy a náluk lévő fegyvereket, gummipuskát, parittyát, továbbá a két tornasapkát és az esetleges talált bogarakat és egyéb hasznos és harcászati dolgokat beszolgáltatták a törzsnek. Mindezek megtörténte után azonnal szabadon engedik őket és nem történik semmi bántódásuk.

A két Bánhegyesinek összevillant a tekintete. A nagyobbik az ajkát harapdálta, a kicsi dacosan bámult maga elé, de nem volt mit csinálni — mindenbe belenyugodtak. Az indiánok körbefogták őket és először kiszolgáltatták a hadizsákmányt. Két gummipuska volt náluk és cigarettás pléhskatulya, amelyben — a kakaós doboz fedelének elvesztése óta — a bogarakat gyűjtötték. A pléhskatulyában, egy szép hőscincér volt, két orrszarvu és egy lóbogár. De a lóbogárnak hiányzott két lába. Látszott, hogy ezt nem fogták, csak sebesülten, elgázolva találhatták valahol az uton. Mikor a két tornasapkára került a sor: Bánhegyesiék szomoruan egymásra néztek. Ez fájt nekik a legjobban.

— A sapkák miatt kikapunk otthon... — kockáztatták meg.
— Nem baj — hangzott Sólyomszem válasza — mi úgy sem bántunk benneteket.

A vörös csillagos sapkát — indián szokás szerint — ő tűzte az övébe, a kékcillagosat pedig Gyors Szarvas. Hiszen ketten ejtették foglyul az ellenséges mingó harcosokat, őket illeti a győzelmi jelvény...

Aztán következett a fogadalom. Sólyomszem mondta elő az eskü szövegét, Bánhegyesiék bal kezüket a szívükre helyezték, jobb kezük két ujja pedig az égnek meredt, úgy szavalták utána. Szép és ünnepélyes jelenet volt, a Nagy Főnök csak azt sajnálta, hogy Vah-ta-Vah nem látja az egészet. Az is kár, hogy Ravasz Róka sincs jelen, éppen most, amikor láthatná, hogy ő milyen bölcsen és okosan intézte el ezt a dolgot. Végül a nagy Bánhegyesi ünnepélyesen bocsánatot kért a törzs előtt a távollevő Párducmacskán esett tetteleges sérelemért, azzal utjukra engedték őket.

Bánhegyesiék köszönés nélkül, megadással távoztak, mint két megvert hadvezér. Sólyomszem eleinte gondolkozott, hogy tisztelgést vezényel előttük, de elejtette ezt a tervet, mert a két fiatal erdő-haramia — szerinte — nem viselkedett igazi harcosokhoz méltó módon. Azok már jó messzire voltak és a mohikánok egyre bámultak utánuk. Kétszáz lépésről hátrafordult a két Bánhegyesi és gonoszul megfenyegették az indiánokat.

— A mingó nem becsületes harcos, — jelentette ki a tapasztalt Chingachgook. — Meglátjátok megszegik az esküjüket...

— És elárulnak bennünket!... Ilyen és hasonló szavak hallatszottak Sólyomszem körül, de ő nem törődött semmivel. — Gyerünk a barlangba!... adta ki a jelszót.

Utközben megtalálták Párducmacskát, aki a gyomrát fájlalta.

— Hiszen mellbe vágott a nagy Bánhegyesi — leplezte le Chingachgook — mégis a gyomrod fáj? — Igen... nyögött fel szomoruan a törzs legkisebb harcosa... a gyomrom...

Chingachgook gyorsan körülnézett az élelmiszer-zsákmány között: — Hát persze... jelentette ki megértéssel... Összes állomány: 2 üveg befőtt és a szalonna. Abból is hiányzik egy nagy darab. Kenyér meg nincs egy csepp se...

Gyorsan összeszedték a megmaradt ennivalót és elindultak a barlang felé. Sólyomszem sajnálattal nézte a szegény, szenvedő Párducmacskát, tolmácsolta előtte, hogy Bánhegyesi bocsánatot kért és fájdalomdíjnak neki adta a pléhskatulyát a bogarakkal.

— De ne edd meg a lóbogarat, vagy a hőscincért — mondta Chingachgook Párducmacskának, aki már feltápáskodott a földről és két kezét a gyomrán szorongatva megtörtén és szenvedően kullogott a többiek után.

Nemsokára a barlanghoz értek, ahol Holló jelentette, hogy elkészült a második kijárás...

6.

Az volt a szerencséje, hogy Margit megvárta őket, amig visszajöttek az erdőből. Az arcára oda volt írva az aggodalom és zavartan érdeklődött: — Na mi történt?... Megharapott a kutya?... Hill Gyula hálásan nézett a leányra, nem szólt semmit, csak a nadrágjára mutatott. — Jaj, mit szól majd Hill néni a nadrágodhoz?... sopánkodott Margit. Látszott rajta, hogy kétségbe van esve. Félte a fiut, hogy kikap. Gyorsan előreszaladt s mialatt a Hillék kapujához érkeztek, már ő is újra ott volt, tüt és cernát hozott magával. — Megvarrom a nadrágodat — ajánlkozott. — Majd meglátod milyen szépen megvarrom... észre se lehet venni...

Özvegy Hillné nem is vett észre semmit és így minden különösebb baj nélkül mult el az idő. Vacsora után Rottenstein Andor is átszaladt és elmondta, hogy mostanáig be volt zárva a szobába. Nem is ebédelt, nem is vacsorázott, az előbb engedték ki az öccsei, mikor az anyja elment a színházba. — Legyező nélkül ment!... mondta boldogan. Így akarta belevonni a köztudatba, hogy a strucctollas legyező miatt történt az egész. A strucctollas legyező miatt, amely a törzs legfőbb kincse, a nagytanács tagjainak a diszjelvénye és azt ő lopta el az anyjától...

Sólyomszem alig figyelt Ravasz Róka elbeszéléseire. Egyre maga előtt látta azt a képet, amikor a fogságból nagylelkűen elbocsátott Bánhegyesiék kétszáz lépésről visszafordultak és

megfenyegették a mohikánokat. Folyton ez járt az eszében és azon gondolkozott, hogy vajjon mit jelentett ez a fenyegetés? Beárulják őket Torzsásnál? Vagy folytatják ellenük a hadjáratot? ... Ezt találta a legtisztességesebb eszköznek a bosszura, bár Bánhegyesiek megesküdtek, hogy nem teszik be lábukat az ő területükre. Lám, ezt rosszul csinálta, hogy büntetlenül elbocsátotta őket! ... Oda kellett volna kötözni mind a kettőt egy-egy fához és indián szokás szerint válogatott kínzásokat kellett volna kitalálni bosszantásukra. Legalább is engedni kellett volna, hogy Párducmacska tiszszeresen visszaadja a mellport a nagy Bánhegyesinek ... Szóval akárhogy is, de valahogy el kellett volna venni a kedvüket attól, hogy továbbra is kikezddjenek velük ... Mert ki tudja miben törik a fejüket és ki tudja, hogy most mi következik? ...

— Andor! — szólt hirtelen Rottensteinhez — velem jössz az erdőbe! ... — Most? ... rémüldözött Ravasz Róka. — Nem most, később ... Éjjel ... — Éjjel? ... — Igen, ha az anyám lefeküdt. A te anyád ugy is csak 11 felé jön haza a színházból, te könnyen eljöhetsz. Én meg kiszököm a kerítésen ... A sarkon vársz reám ... Megértted? ...

Ravasz Róka megértette, de őszintén nem nagy kedvet érzett magában az éjjeli expedícióra. Azaz kedve csak lett volna, de a bátorsága hiányzott. Persze ezt nem merte bevallani a Nagy Főnöknek, félt, hogy a fiuk kinevetik, esetleg Vah-ta-Vah is megtudja és a lányok nem nagyon szeretik a gyáva férfiakat. Hirtelen elszánta magát: — Jól van. Ha a nagy templomban tizenegyet üt az óra, várlak a saroknál ... Szervusz.

Kezetfogtak. Hill Gyula bement a szobába. Rottenstein meg haza ballagott. De előbb még elsétált néhányszor a Nagyék ablaka alatt, hátha a függöny szük nyílásán keresztül megpillanthatja az édes arcot, a mosolygós kék szemeket, a selymes szőke haját, azzal a nagy-nagy kék szalaggal, ami bele van tűzve ... De Margit nem jött az ablakhoz, kint ült a virágos kertben, a ház mögött és az oldalkerítésen bámult átal a szomszédék felé, ahol Hill

Gyulát sejtette. Hallotta az utca ajtó csapódását, amikor Rottenstein elment, hallotta, ahogy Hill néni papucsban kicsoszog az utcaajtóhoz és megcsörren a kulcs a zárban... Aztán csend lett. Fent az égen a végtelen csillagok ragyogtak. A konyhában az anyja veszekedett az egyetlen cseléddel. Az apja Lajost hallgatta ki a történelemből. Ez volt a mindennapi szigorúsága az öreg Nagynak, aki érdemes borbélymester volt és jól menő üzletet tartott a Fő-utcán, hogy minden történelem óra előtt kihallgatta fiát a leckéből... — Az nem baj, ha a latint nem tudod kitünőre — szokta neki mondani elfogultságában — de a történelemből minden becsületes magyar gyerekek jelest kell hazahozni.

— Apám, hiszen ez világtörténelem... erősködött a fia. — Nem tesz semmit. Annak is úgy kell menni, mint a karikacsapás... A derék borbélymester imádta a történelmet. Az Iparos Olvasókör könyvtárából az összes történelmi munkákat hazahozta és sorra elolvasta mindet. Ujabban meg direkt előfizetett a Tolnai Világlapra, csak azért, hogy kedvezményes áron megkapja a Tolnai Világtörténelem minden egyes kötetét... Margit is kihallatszott a kertbe, ahogy biztatta a fiát: — Addig nem fekszel le, míg meg nem tanulsz. Szóról-szóra akarom hallani...

— Szegény Lajkó — sajnálta Margit a bátyját. De aztán az jutott az eszébe, hogy vajjon Hill Gyula megtanulta-e holnapra a történelmet? — Biztosan nem, állapította meg magában. — Ot nincs, aki kihallgassa... Akkor hát minek tanulta volna... Odalopózkodott a kerítéshez és az egymás fölött álló két deszka között átbámult Hillék udvarára. Nem látott senkit. A csirkék egyhangúan kotyogtak a ketrecben és a harmadik háztól áthalatszott a kutyaugatás. Margit hirtelen Neróra gondolt és arra, hogy fáj-e még Hill Gyulának a karmolás?...

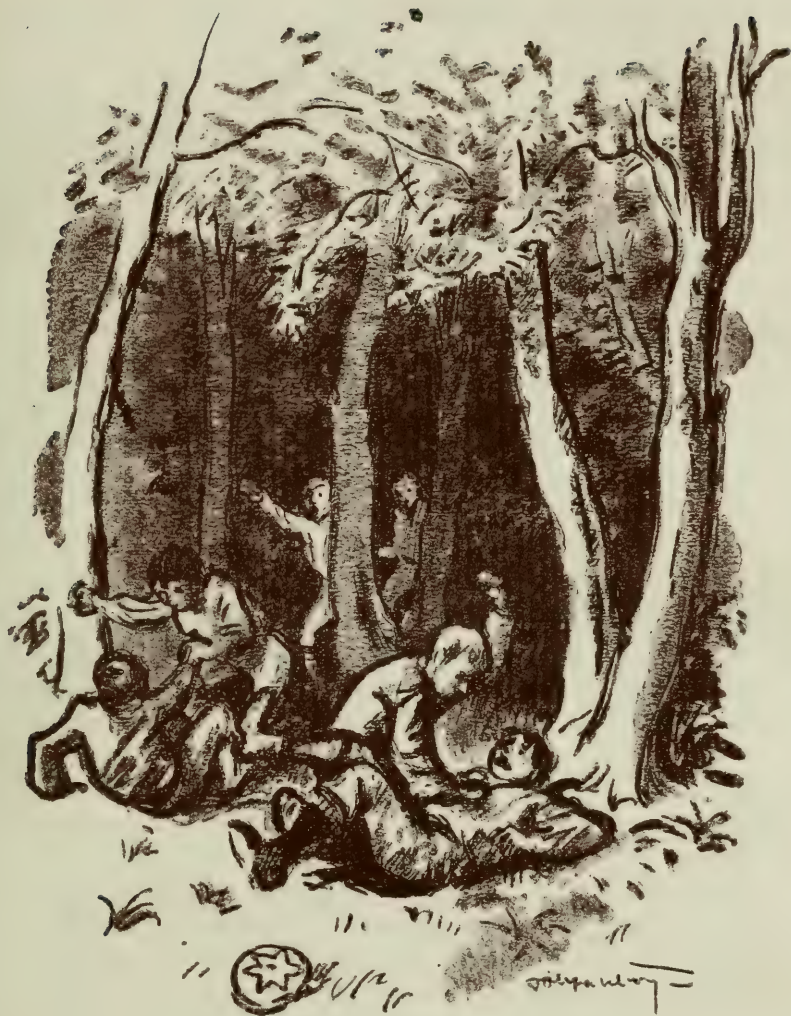
A katolikus templomtoronyban egymás után négy tompa kongatás zugott fel, nyomában kilenc vékonyabb, élesebb. Kilenc óra...

Aztán szokása szerint a református harangozó is elharangozta hiveinek az óramutató állását, majd elhallgatott minden. — Margit!... Aludni!... hallatszott, a konyhából az édesanya hangja...

Ebben a pillanatban a messzi kaszárnya felől felhallatszott a kúrtszó. — Trá-ráá... trá-rá, trá-rá, trá-ráá... A takarodó. Margit a trombita után dudolta félhangon. — Ba-kaa... gyere, gyorsan, ha-zaa... Még egy pillantást vetett odaátra és bezárult mögötte az ajtó.

Elhangzott a kúrtszó is. Az utcán már csak egy-két ember lézengett, azok sem határozott egyenes járással rótták a kövezetet. Ide-oda lengedeztek, hajladoztak, mintha csólnakok volnának és a folyam himbálná őket a hátán. Néha felrikoltott egynek-egynek a nótázása is, aztán néma lett minden.

Hill Gyula kezét csókolt az anyjának, biztosította, hogy holnapra elkészült minden tantárgyból, azzal lefeküdt aludni. Magára huzta a takarót és valósággal leutánozta az alvást, azért folyton fülelt kifelé, hallgatta a toronyóra kongását... Tíz óra... — Vajjon nem csap be Ravasz Róka? ... kezdett gondolkodni. — Amilyen gyáva, nem lesz bátorsága, hogy velem jöjjön... Fél tizenegykor a paplan alatt felhuzta a nadrágját, meg a harisnyáját. A kabátját is magára vette, úgy ült az ágyban, derékig betakarózva, készen arra az eshetőségre, hogy anyja rányitja az ajtót, s akkor neki fülíg magára kell rántani a paplant. Háromnegyed tizenegykor óvatosan lekuszott az ágyról. Az ajtóhoz ment és a kilincs fölé fektette a fülét. Csak az édesanya nyugtalan, rövid lélegzetét hallotta. Alszik. Most már reggelig nem jön be hozzá a szobába. Nesztelenül kinyitotta az ablakot, a cipőjét felkapta az ágy elöl és kiugrott az udvarra. Egy pillanatra megállt és visszafojtott lélegzettel hallgatódzott. Csend volt. Lábujjhegyen az utca ajtóhoz ment és keresztül vetette magát. Mint a macska, úgy esett négykézláb a kövezetre. Leült az árok szélére és felrácigálta a cipőit. Tizenegyet ütött a toronyóra. Futólépésben rohant a sarokra, ahol majdnem beleütközött Ravasz Rókába.

... fölöttük térdelt a két indián ...

— Itt vagy? — kérdezte. — Itt — hangzott a felelet. — Akkor mehetünk... És elindultak.

— Te, én elhoztam magammal a villamos zseblámpámat... szólt Ravasz Róka. — Add ide... — mondta neki.

Ravasz Róka szótlanul engedelmeskedett, nyíltan sohasem volt bátorsága megtagadni Sólyomszem parancsait.

— Nem félsz?... hangzott fel aztán. — Mitől félsz?... Éjjel senki se jár az erdőben... — Csak Torzsás... — Torzsás se jár. Kilenc órakor hazamegy és lefekszik aludni. — Akkor farkasok... — Nyáron nincs is farkas. Csak télen van... Akkor jön elő, amikor éhes... — Kigyók... — Erre felé nincs mérges kigyó. Csak sikló van. A sikló nem bánt... Előttük ott sötétlett a rengeteg. Bátran és látszólag minden félelem nélkül vágta neki. — Sólyomszem — érdeklődött Ravasz Róka — most jut eszembe, minek megyünk most ki az erdőbe?...

A Nagy Főnök hirtelenében nem tudta, hogy mit válaszoljon. Igazából ő sem tudta, hogy minek vágatnak ők most ketten éjnek idején a barlangba, de valami üzte, hajtotta kifelé. Szavakkal nem tudta volna megmagyarázni, hogy micsoda, hát ezt felelte: — Csak. Majd meglátod. — Nincs is nálunk fegyver... — Én kihoztam a boxeremet... — Nálam nincs semmi. — Ne félj amíg engem látsz!...

Ravasz Róka egy kicsit megnyugodott és buzgón lépkedett Sólyomszem mellett. Mire a mellékúthoz jutottak a szemük egész megszokta a sötétséget. Gyorsabban a barlanghoz értek, mint ahogy gondolták. Sólyomszem ment előre és meggyújtotta a villamos zseblámpát. Éles fénysugár világította meg a komor feketeséget és négykézlábra ereszkedve kusztak befelé a barlangba. Egyszerre csak Sólyomszem megállapodott. Nem tudott tovább menni, mert egy láda elzárta az utat...

— Itt járt valaki... jelentette ki határozottan. Aztán hozzátette: — Bátorság!... Előre!... A ládát óvatosan tolta maga előtt, egész addig, míg az üregbe nem értek. Ott körbeforgatta

a villamos zseblámpából kiáradó fénysugarat és a meglepetés és az ijedség hangján kiáltott fel tompán, kétségbeesetten: — Tudtam... tudtam...

Akkorra már Ravasz Róka is ott kuporodott mellette és rémülten látta, hogy az egész barlang fel van forgatva. A tüzhelyet szétverték, a nagy tanács négy tagjának a wigwamjait pedig kiforgatták a falból. Az egyik ládával elzárták a bejáratot, kettő meg ott feküdt a barlang közepén. De hol a negyedik? A negyedikkel a másik bejáratot torlaszolták el az ismeretlen látogatók, amelyet ma délután építettek Holló felügyelete alatt... — Bánhegyesiék voltak?... kérdezte Ravasz Róka. Sólyomszem nem is válaszolt. Csak némán és szomorúan bámult egyik sarokból a másikba. A fegyvertárat ellopták. A nyilak, szerkercék, lasszók, parittyák, gummipuskák, a zászló, a municiónak felhalmozott kavics és a délután harácsoló nád nem volt sehol... A ruhák, harci öltözetek, fejdíszek, tollak... mind-mind eltűntek... A kincseskamra is eltűnt a varjulábakkal meg a két diadalmi jelvénnel, a délutáni győzelem zsákmányaival: a piroscsillagos és kékcscillagos tornasapkával együtt... A két indián szive összeszorult és torkukat a sírás fojtogatta ennyi szomorúság és ilyen szerencsétlenség láttára. Ugy érezték, hogy valami borzasztó csapás érte őket, amelynek e percben még nem tudják a nagyságát és hirtelenében nem érezhetik át teljes egészében. — Az éléskamra?... rémüldözött Sólyomszem. Annak se maradt nyoma sem. Azaz mégis. Az egyik sarokban egy csomó üvegszilánk meg üvegdarab hirdette, hogy a rablók először lakomát rendeztek a befőttből, aztán összetörték az üvegeket. Csak ennyit tudtak mondani: — Haramiák!... Nem fért a fejükbe, hogy milyen módon fedezték fel Bánhegyesiék a barlangot. Át kellett nekik kutatni az egész környéket. Biztosan tüvé tettek minden bokrot. Ördögök ezek, nem emberek...

— Rablók — sziszegte Sólyomszem elkeseredetten. — Banditák... Fel kéne őket akasztani... dühösködött Ravasz Róka,

akinek eszébe jutott, hogy most már végkép oda van az anyja struccollas legyezője. A törzstől még csak visszakönyörögte volna valahogy, de Bánhegyesiéktől nem lehet megszerezni... Vagy fél óra hosszat kuksoltak bent a barlangban és nem jött egy mondat az ajkukra. Csak szavaik voltak, a tehetetlen düh, az elkeseredés és a bosszuállás gondolatának kifejezésére. Végre menni kellett. Arra kászolódtak ki, amerre bejöttek és a barlang szájában egy pillanatra megállottak, hogy figyeljenek: nincs-e az ellenség valahol a közelben. — Oltsd el a lámpát — sutogta Ravasz Róka Sólyomszem felé — még észrevesznek... A Nagy Főnök dacoskodott: — Nem bánom. Kész vagyok velük felvenni a harcot... mondta.

De nem volt sehol senki. Bagoly huhogott vészesen a fáról, ezuttal igazi, éjjeli bagoly, nem Bánhegyesiék utánozták. A fűben Szent János-bogárkák fénye csillogott. Ahogy észrevettek egyet, rögtön elsötétült, de nyomban utána felvillant a másik. Ravasz Róka már feltápáskodott a földről: — Gyerünk haza. Ha észrevettek otthon, kikapok...

Sólyomszem alig tudott megválni a barlangtól. Mennyi álom, valóság, szorgalom, munka, igyekezet és mennyi öröm, meg boldogság fűzte őt ehhez a helyhez! Eszébe jutott a legelső tanácskozás egy torna óra alatt: — Mohikán törzset kéne alakítani... Elvonultak előtte a napok, a délutánok, az órák, a percek és a pillanatok, melyeknek egy-egy élménye megteremtette a barlangot és megteremtette a törzset... Vége... Vége... Ravasz Róka újra sürgette: — Gyere már... Biztos megver az anyám...

Gépiesen lábra állott. Mielőtt megindult volna, még egyszer hátra fordult, aztán elővette zsebkendőjét s úgy tett, mintha a szeméből törülgetne valamit kifelé. Ravasz Róka csodálkozott: — Sirsz?... — Nem sirok, valami beleesett a szemembe. Egy bogár... felelte.

Restelte és letagadta a könnyeket. Pedig valójában büszke lehetett volna...

7.

Óra előtt Hill Gyula maga köré gyűjtötte a fiukat. — Fontos dolgokról kell tanácskozni — mondta — éjjel váratlan és meglepő esemény történt . . .

Nem tudták megérteni, hogy mi lehet és izgatott kíváncsisággal várták, hogy az egész törzs együtt legyen, mert külön-külön senkinek se akarta elmondani, pedig váltig faggatták. — Majd, ha mindenki itt lesz . . . szólt komoran a Nagy Főnök. — Chingachgook még hiányzik . . . Fogarassy leszaladt az utcára, úgy várta Huszthy megérkezését, Patay meg Nagy Lajosnál érdeklődött: — Te biztosan tudod, csak nem akarod megmondani . . . — Nem tudok semmit . . . — De biztosan tudod, ne félj, nem mondom meg senkinek . . . — Nem tudom, ha mondom . . . — Neked tudni kell, mert te ott lakol mellette és neked mindent megmond . . . — Becsületszavamra nem szólt egy szót se . . .

Patay hihetetlenül csóválta a fejét és próbálta Nagy Lajost megvesztegetni: — Te, én neked adom a töltőtollamat . . . — Mit érek veled, ugyis rossz . . . — De meg lehet csináltatni. Csókásnál két nap alatt megcsinálják . . .

Ez sem használt. Különben Nagy Lajosnak igaza volt, még csak nem is sejtette, hogy mi az a fontos dolog, amiről szó van. Gyula reggel nem is várta meg. Margit látta, hogy már korán elsiettek Rottensteinnal az iskolába. A többiek azalatt tovább ostromolták vezérüket, de az néma maradt és gondokba

merülve, borus arccal járkált le meg fel a padok között. A többiek is észrevették, hogy valami történt a Somos-utcaiak táborában, de nem törődtek olyan nagyon az egésszel, őket nem érintette közelebből. Káldor éppen a szomszédjának fordította a latin szöveget, közben oda szólt Hill Gyulához:

— Te Gyula, kikerested a szavakat? ... — Nem kerestem ki...

— Nesze itt a szótár. Ird le gyorsan. Még van idő ... — Köszönöm, most nem érek rá ...

A szorgalmas, igyekvő Káldor nem tudta megérteni, hogy mit jelent ez az egész. Egy kicsit csodálkozva nézett a fiura, aztán vállat vont és tovább magyarázta a fordítást. Közben Fogarassy diadalmenetben hozta be Huszthyt, akinek már lent megmondta, hogy valami nagyon nagy dolog történt. Hill egészen oda van, de nem akar elárulni egy árva szót sem. Huszthy letette könyveit a padra és gyorsan odasietett a többiekhez: — Na mi van? ...

— Mindnyájan együtt vagyunk? ... Körülnéztek, csak a kis Varga hiányzott. — Nem lehet, meg kell várni Vargát ...

Huszthy is kíváncsi volt és mód felett izgatta a dolog, de imponált neki ez a titokzatosság, hát helyben hagyta, hogy várják meg a kis Vargát. Csak ennyit kérdezett: — Nagy baj van? Hill szátlanul bólintott.

— Nád? — Nem. — Otthon? — Nem. Többet harapófogóval sem le lehetett belőle kihuzni. Még figyelmeztették: — Mindjárt csengetnek ... De ez sem használt.

Huszthy leült a helyére és bámult kifelé az ablakon. Igyekezett nyugodt és ünnepélyes maradni, de a többiek annál jobban türelmetlenkedtek. Egyedül Rottenstein nem izgult, azért ő sem árulta el, hogy mindent tud. Gondolta, annál nagyobb lesz a dicsőség, ha hirtelen, egyszerre, bombaszerűen értesülnek a mohikánok, hogy az éjjel ő is tanuja volt a váratlan, borzasztó eseménynek. Közben tényleg csengettek és mindenki a helyére sietett. Benkovich hamar bejött és meglepetésszerűen egy csomó egyforma, kékpapirosba fedett füzetet tett maga elé a katedrára.

— Gyakorlatírás... suhant át az osztályon a megkönnyebbülés sóhaja. Erre nem számítottak. A Somos-utcaiakat kivéve, akik nem tudtak szabadulni a váratlan meglepetés izgalmától, mindenki fellélegzett.

— Ki hiányzik? kérdezte Benkovich, az osztálykönyv fölé hajolva és fel se nézett.

A második padban Illés szolgálatkészen felugrott és kötelességszerűen jelentette: — Varga Alajos...

— Mi baja?... hangzott közömbösen Benkovich érdeklődése.

— Beteg...

Ahá, gondolták magukban a mohikánok, szegénynek még mindig fáj a gyomra a sok meggy-befőttől... Kiosztották a füzeteket, Benkovich odaadott Káldornak egy könyvet, aki felírta a gyakorlat magyar szövegét a táblára és megkezdődött a munka. A sok kis diák mind az irkája fölé hajolt és előkerültek a szótárak és buzgón neki láttak az írásnak. Azaz nem mindannyian, mert a rossz tanulók csak úgy tettek, mintha dolgoznának. Érezték, hogy hiába volna minden iparkodásuk, magyarról latinra úgy sem tudnak fordítani. Inkább megvárták, míg a jobbak közül valaki kész van és titkos levélváltással könyörögtek ki innen is, onnan is egy keveset. Káldor jószívuén adta hátra a piszkozatot az első három mondatról, amit már beírt a füzetébe. Ez aztán végigvándorolt az utolsó padig. Hill és Huszthy szórol-szóra ugyanazt másolták be, azzal nyugodtan behajtották az irkát, ők már úgy sem akarnak többet írni, meg gyanus és feltűnő volna, ha végig megcsinálnák a feladatot. Huszthy elővette a történelem könyvet és készült a következő órára, Hill Gyula meg a két kezébe temette az arcát, úgy ült óra végéig szótlánul és hallgatagon, mint akit semmi nem érdekel a világon.

Tíz percben alig várták, hogy mindnyájan együtt legyenek. Az udvarnak egy csendes sarkába vonultak, hátra, a farakások mögé, ahol csak kevesen járnak, leginkább hetedik-nyolcadik osztályosok, mert nem akarták, hogy zavarják őket.

Rottenstein vajas kenyeret rágott, az első tizpercben mindig megette az uzsonnáját, nem maradt meg tovább a zsebében. Egyedül ő telepedett le a kerítés aljára, a többiek állva hallgatták Hill Gyula előadását: — Egész este nyugtalan voltam, nem tudtam lefeküdni. Éreztem, hogy Bánhegyesiék terveznek valamit...

— Ugy-e mondtam?... vágott közbe most Huszthy. A mingó nem becsületes harcos. Ravasz. Alattomos. Titokban, éjszaka támad. Megverték?...

Hill Gyula komolyan figyelmeztette: — Kérlek ne vágj a szavamba. Engem nem lehet megverni. Bánhegyesiéktől pedig a legkevésbé ijedek meg...

— Akkor mi történt?...

— Rottensteinnal kimentünk a barlangba... kezdett Hill Gyula az elbeszélésbe.

Rottenstein mostanáig nyugodtan majszolta a vajaskenyerét s mikor meghallotta, hogy Hill a nevét emlegeti, egyszerre felugrott a földről és közbehadarta: — Tizenegykor vártam rá a saroknál, ő ugy szökött ki a kerítésen...

— Rottensteinnal kimentünk a barlangba — folytatta Hill Gyula — meggyújtottam a villamos zseblámpát...

— Odaadtam neki a lámpámat, nagyszerűen világított... hangzott tovább a mellékmagyarázat.

— ... és körülnéztünk, hát az egész barlang fel volt dülva és ki volt rabolva...

— Borzasztó... — Rettenetes...

— Persze, hogy Bánhegyesiék voltak...

Ezeket zugta a hallgatóság és a piros arcok elsápadtak, a szemekbe vad gonoszság költözött és a kis kezek ökölbe szorultak. Elkeseredés és fájdalom járta át a lelkeket. Igazából talán még sohasem érezték, csak most lepte el őket először ez a tudat: elveszteni valamit, amiért dolgoztunk, fáradoztunk, amit ápolunk, szerettünk és dédelgettünk, ami örömet és boldogságot jelentett, s egyszerre csak nincsen... Az ő kis életükbe elő-

szőr költözött be ilyesmi, hát sokszorosan érezték a súlyát. Nagy Főnök folytatta: — Mindent, mindent magukkal vettek ... a fegyvereket, a jelvényeket, a harci ruhákat, a munióit, a zsákmányt...

— A sapkájukat is?... — kérdezte Nagy Lajos. — Azt is... — A kincseskamrát is?... érdeklődött Patay. — Azt is... Mindent a világon... A nádat se hagyták ott ... ki vagyunk fosztva, ki vagyunk rabolva... Nem elég, hogy felfedezték a vadászterületünket, nem elég, hogy szédülták wigwamjainkat, de semmink nem maradt meg... — Vissza kell tőlük szerezni!... kockáztatta meg Nagy Lajos.

— Igen ám, de hogyan?

— Vissza kell, hogy adják, mert ez lopás... — Ellenségek között nincs lopás... Háboruban vagyunk... — Megmondjuk őket az öreg Bánhegyesinek — ajánlotta Luczay Laci...

— Pfuj, szégyeld magad Luczay — torkolta le Hill Gyula — ... Árulkodni akarsz? Ez nem méltó becsületes indián harcosokhoz...

— Akkor magunk fogjuk visszaszerezni — fejezte be a vitát az öreg Huszthy... — Most kezdődik csak az igazi háború! ... Majd meglátjátok, hogy mi következik ezután!...

— Ugy van, ugy van!... helyeselték a többiek is és olyan nagy lármát csaptak, hogy nem hallották a csengetést. Csak azon vették észre magukat, hogy körülöttük már egész üres az udvar.

— Jaj, siessünk... hisz' rég elcsengettek... rémüldöztek ijedten. Történelem óra következett és a történelmet az igazgató ur tanítja, aki nem ismeri a tréfát. Futólépésben szaladtak be az osztályba, Patay valahogy Rottenstein mellé került: — Te Andor, becsület szavadra, igaz ez az egész?... — Becsület szavamra...

— Esküdj meg, hogy ellopták a kincseskamrát is... — Bizony isten... A saját szememmel láttam, hogy mindent elloptak... Patay úgy érezte, hogy nem is olyan nagyon fáj neki a csapás. Aljas, szívtelen mohikán vagyok... — gondolta magában. De csak örvendeni tudott, hogy a kincseskamrát ellopták. Hogyne,

mikor abban volt a hamisított varjuláb is, ami tulajdonképpen tussal festett csirkeláb és ő úgy adta be, mint valami nagyszerű vadász-zsákmányt!... Titokban egy kis csendes táncot járt örömeiben mielőtt leült a helyére és legjobban szeretne volna a szíve szerint ezt kiabálni. — Hála Istennek!... De nem merte, csak a lelke legmélyére szorította ezt a kis boldogságot és úgy érezte magát, mint aki valami súlyos nehéz gondtól szabadult meg váratlanul.

Hill Gyula éppen azt sugta oda Huszthynak, hogy délután négykor haditanácsot kell tartani, amikor az igazgató ur belesézett a noteszébe és kihívta az első felelőt: — Nagy Lajos...

*

Az egész délelőtt állandó izgalomban telt el. A Somos-utcai fiúk minden tízpercben és minden óra előtt összebujtak egy csoportba és halk suttogással tárgyalták a barlang kifosztásának történetét, meg az elkövetkező eseményeket. Persze sokáig nem maradhatott titokban az osztály előtt sem a dolog, valamelyikőjük csak kikottyantotta. Ettől fogva nemcsak ők voltak rendkívüli állapotban, hanem az egész negyedik osztály. Szájról-szájra járt az éjszakai meglepetés híre és óra közben ez forgolódott leggyakrabban a fiúk gondolatában, úgy, hogy nem igen lehetett figyelni az előadásra, vagy a felelőkre. Csak mozgolódtak a padokban, meg elbáméskodtak és törték a fejüket, hogy mi lesz ebből? Altalánosságban az a vélemény alakult ki, hogy az osztály becsületéről van szó, de mindannyian bíztak Hill Gyulában, hogy meg fogja menteni.

— Mit mozgolódtok, sugdosótok folyton — kérdezték szigorúan a tanár urak — maradtok azonnal csendben...

Soha annyi négyest nem irtak be a tanári noteszekbe, mint ezen a délelőttön. Nagy Lajos egész jól el volt készülve a történelemből, mégis helyre küldte az igazgató ur, mert nem tudta az évszámokat, amit már az év eleje óta tanultak. Az évszámokat csak a legritkább esetekben kérdezte a szigorú,

de szelid lelkű igazgató ur. Akkor, ha már nagyon mérges volt az osztályra.

Patay, akinek külön tanári notesze volt, rendes névsorral, magánszorgalomból szintén jegyzett minden tantárgyból, minden felelőnek. Először is azért, mert az első padból gyakran meg lehetett figyelni, hogy mit is ír be a tanár ur, de legtöbbször a maga ítélete és izlése után karmolta be az osztályzatot. — Hármas alá kaptál — mondta történelem óra végén Nagy Lajosnak — és megmutatta neki a noteszét, ami a legnagyobb kitüntetés számba ment nála.

— Biztos? — Biztos. — Akkor mért küldött helyre?

Patay erre nem tudott válaszolni, csak a vállát vont és a saját noteszére hivatkozott: — Be is irtam... Nézz ide... Őszintén szólva egy kicsit elfogult volt Nagy Lajossal szemben, akit most egyszerre külön csapás is ért, mindnyájuk bajától függetlenül. Gondolta, tartani kell a lelket a fiukban, mert különben vége mindennek.

Hazamenet aztán Hill Gyula külön a lelkére kötötte mindenkinek, hogy négy órára pontosan jelenjenek meg a haditanácsban, amit a barlangban fognak megtartani. Alig volt étvágyuk ebédelni. Nagy Lajos otthon bement, hogy történelemből egy-kettedre felelt.

— Patay egész jól látta, hogy egy-kettedet jegyzett az igazgató ur — hivatkozott a barátjára. — Ezt már szeretem — dicsérte az apja — és örömeiben és boldogságában adott neki egy koronát. — Soha jobbkor — gondolta Nagy Lajos — ebéd után azonnal veszek gummit, magamnak is, meg Gyulának is... Rögtön megcsinálom a két gummipuskát, nem lehet a törzs minden fegyver nélkül...

A hugát is biztatta: — Margit csinálj új zászlót. A régi elveszett. De azt már nem árulta el neki, hogy hogyan veszett el a zászló: — Leánynak nem kell mindent tudni, mert hamar megvénül...

S mielőst lenyelte az utolsó falatot, rohant gummi után.

A többiek is észrevették a szülők, hogy valami motoszkál a fejükben. Patayt különösen jó hirrel fogadta a szakácsné: — Hát maga mit csinált?... Lesz ne mulass!...

Pataynak eszébe jutott a tegnapi horgászás, azért bátran felelte: — Nem csináltam semmit, azt se tudom miről beszél... — Na, majd meghallja... Annyit mondhatok, hogy elő van készítve a szőnyegporoló...

De az egész ebéd alatt nem történt semmi. Titkon észrevette, hogy szülei nem valami barátságos arccal ülnek az asztalnál, de behozták a levest és nem szóltak egy szót sem. Ő ugyan próbált mindenféléről beszélgetni: — Gyakorlatot irtunk latinból — kezdte — és óra után az enyémet összehasonlítottam a Káldoréval, hát két hiba volt benne...

Káldor elismert szaktekintély volt az összes szülők előtt, akit mintaképül állítottak a többi fiu elé, de Patayék barátságosan arca még erre sem enyhült és a szigorú apai tekintet nem szelidült meg. Valami másra volt szükség: — Az igazgató urnak nagyon rossz kedve volt, történelem órán mindenkit helyre zavart, senki se tudta az évszámokat. Akkor már borzasztó dühös volt és becsukta a noteszt és csak úgy mondta: — Na gyere Patay! Mutasd meg, hogy te tudod... Egy pillanatra elhallgatott és kíváncsi izgalommal kutatta a szülők tekintetét. Azt vette észre, hogy a jég kezd megtörni, hát bátran, folyékonyan és gondolkodás nélkül folytatta a hazugságot.

— Arra kimentem és össze-vissza kérdezett mindent. Valami husz évszámot adott fel, egyetlen egyet se tévesztettem el belőle... Megdicsért és azt mondta: „Látjátok, ez a fiu a legkülömb fiu köztetek. Jól van Patay...” Látni lehetett, hogy egyest jegyez és be is karikázta. Évvégi egyes.

— Na és mi van a beföttekkel, meg a szalonnával?... — kérdezte az apja. Erre szótlán maradt. Rémülten nézett a tányérjára, aztán felvetette a fejét: — Nem tudom, mit tetszik gondolni... — Tetszik? Nem tetszik!... Hova vitted a beföt-

teket, meg a szalonnát a kamrából?... folytatta most egy hanggal feljebb az apja.

— Nem láttam... honnan tudjam... biztosan a macskák...

— A macskák? Macskák vitték el a baracklekvárt meg négy üveg meggy-befőttet? — Nem... a szalonnát... — De a befőtt, meg a lekvár?... Egész üvegekben, felbontatlanul!... Az utolsó két mondat fortisszimóban bődült feléje, érezte, hogy már nem lehet segíteni a dolgon.

...Ami ezután következett az szomorú és nem méltó Dámvadhoz, aki becsületes indián harcos és érdemei elismeréséül beválasztották a nagy tanácsba. — Ide ne hozd többet ezeket a barátokat!... figyelmeztette ráadásul az apja, a tegnapi vendégekre célozva.

Magára hagyta a szobában és ő csak ott gubbasztott egy sarokban és azon gondolkozott, hogy mennyit kell neki tűrni, szenvedni és szomorkodni az életben...

— Most legalább ki van egyenlítve a számlám a boldog vadászmezőkön, az örök harcosok világában... — sóhajtotta.

— Ugyis haragudtak rám, mert ott mindent tudnak és beleírták a nagy könyvbe, hogy örültem a kincseskamra elrablásának...

— Ezzel kvitt... — állapította meg magában és egyszerre elfelejtette, hogy az előbb nagyon kikapott.

Sólyomszem és Chingachgook a barlang közepén ültek egy láda tetején, a többiek pedig körülöttük helyezkedtek el. Még nem kezdődött meg a haditanács és Fialtal Sas azzal szórakoztatta a mohikánokat, hogy elmesélte látogatását Párduc-macskánál. — Szegény borzasztóan kétségbe van esve, hogy nem jöhetett el ma délután a Somosba, de nem engedik ki a szobából . . .

— Nagyon beteg? . . .

— Nem nagyon, csak panaszkodott, hogy tejbe grizt adtak neki ebédre és ő utálja a tejbe grizt . . . Meg valami ragadós, sárga olajat öntögetnek le a torkán, azt mondja olyan keserű, hogy alig tudja lenyelni. Két kockacukrot eszik meg minden kanál orvosság után . . . De holnap már velünk tart . . . Ha kell, megszökik hazulról . . .

— Iskolába még nem jön? . . .

— Nem. Holnap számtan óra lesz és kijelentette, hogy ha már tejbe grizt kell neki enni és keserű olajat, akkor legalább elmulasztja a számtan órát . . .

— Persze, még ezt is . . . tette hozzá Chingachgook. — Nem elég, hogy megette a meggyet, meg a szalonna felét, most számtan órára se jön . . . — Csak a számtan óra miatt tűri el vacsorára is a tejbe grizt és a keserű orvosságot . . . Különben ugy sem enné meg . . . — Mondtad neki, hogy mi történt?

— Mondtam. Nagyon fel van háborodva és azt állítja, hogy

szívesebben elszenvedett volna még két-három mellbevágást Bánhegyesiéktől, minthogy ilyennek kellett előfordulni...

— No, nem marad büntetlenül... szólt komolyan Sólómszem és hozzá tette: — Mohikán testvéreim! Ma délben előadás után az egész osztályból sokan jelentkeztek nálam, hogy szívvel-lélekkel hajlandók a zászlónk alá sorakozni...

— Hohó!... kockáztatta meg az egyik mohikán... — Nem megy az olyan könnyen...

Sólómszem bátran nézett a harcosok szeme közé: — Mohikán testvéreim! Azt mondtam nekik: a Somos harcosainak ellopták a fegyverzetét, az élelmét és a municióját, de a két karjukat nem lophatta el senki. Nekünk nincs szükségünk idegen segítségre, magunk is elvégezzük a magunk dolgát!...

— Ugy van!... úgy van!... helyeseltek körülötte mindannyian. Egy pillanatra csend lett. A harcosok feszült izgalomban lesték a Nagy Főnök szavait. — Itt tovább nem maradhatunk. A mingók felfedezték ezt a vadászterületet és másutt kell felállítani wigwamjainkat...

— A Csikós-kertben!... ajánlotta Ravasz Róka, akinek ez már régi terve volt.

A Csikós-kert... Az erdő sűrűjében, legbelől, egy nagy darab zöld mező, majdnem térdig érő friss fű sarjadozik benne, s a fű között ott tarkállanak és ott szóródnak el a legszebb vadvirágok. Mikor szél fujdogál úgy hullámszik a rét, mint valami haragos, zöld színű tenger, vagy a végtelen prairieket juttatja eszünkbe, ahol sohasem kaszálják le a puha, selymes fűvet és emberi lábnyomok csak ritkán taposnak rajta. Ilyen a Somos-erdő mohikánjai szemében a Csikós-kert, egy darab prairie, a messzi mezők minden hasonlatosságával, csak éppen, hogy körül van kerítve szöges drótkerítéssel. Valószínűleg azért, hogy ne lehessen oda bemenni. A drótkerítést ugyan nem a tolvajok ellen építették, mert onnan nincs mit lopni. Már évek óta nem hozták ide a versenylovakat pihenő-szezonra. Pedig tulajdonképpen azért irritatta ki jókora darabon az erdőt

a mostani gróf édesapja és azért építtetett a rét közepére jókora fa-épületet, istállónak, meg tréner, lovászfiu, zsoké és kocsis lakásnak, hogy a karcsu lábu lovaknak jótékony szanatóriuma legyen. Az épület mellett gémes kut mered az égnek, előtte széles ló-itató vályu. Ezenkívül rendes, ugynévezett vas-kut is van a Csikós-kertben, ahová titokban be-besurrantak az erdő helyi viszonyaival ismerős fiuk vizet inni. Lábujjhegyen közelitették meg a kutat, s a vaskar minden nyikorgására ijedten összerezzentek, hogy nem veszik-e észre őket?

Félelmetes és titokzatos volt a Csikós-kert, közepén az óriási faépülettel. Sohasem lehetett tudni, hogy a lakóházban nem tartózkodik-e valaki? Néha látták, hogy füstölög a kémény. Máskor feltűnt Torzsás, az erdőkerülő, ahogy a vállára akasztott puskával ott lépked a Csikós-kertben, sőt benyit a házba és csak hosszu — hosszu idő mulva jön elő megint.

Idegennek tilos volt a bemenet. Ezt a kerítés négy sarkában álló tábla hirdette, fekete alapon feltűnően ható fehér betűkkel. S pár lépésnyire a szöges drótkerítéstől sűrű bozót húzódott a Csikós-kert mentén, úgy, hogy alig lehetett áthatolni rajta. Ez a kép vonult el mindnyájuk előtt, amikor Ravasz Róka kijelentette, hogy foglalják el a Csikós-kertet. Mindnyájan beleegyeztek.

— Ne várjunk egy pillanatig sem! Azonnal vonuljunk be a Csikós-kertbe... adta ki Súlyomszem a jelszót. — És foglaljuk el a Gerendavárat... — tette hozzá Chingachgook.

Gerendavárnak nevezték el a nagy istálló és lakóház épületet, mert élénken emlékeztette őket az igazi Gerendavárra, amelyért legelső őseik, a legelső Súlyomszem, Chingachgook, Dámvad és Ravasz Róka vívtak elkeseredett harcokat s ahonnan sok hősi ütközetben verték vissza az ellenség támadásait...

Még elbucsuztak a barlangtól. Kihordták a megmaradt ásványvizes ládákat, mert azokat magukkal viszik az új tanyára. Azután lerombolták a két bejáratot, hogy utánuk senki se használhassa ezt a helyet. Mikor ezzel is készen voltak, körül-

állták a bokrot, melynek a közepén ott meredezett az esőcsatornából formált kémény. Árván állott ki a földből, az egyetlen ami a barlangból megmaradt és a mohikánok szótlanul bámulták és úgy váltak meg ettől a helytől, mint a tűzkárosultak, akiknek elpusztult a hajléka s csak a csonka kémény hirdeti egyesegyedül, hogy itt valamikor élet volt, mert életnek nevezik azt a sok fáradozást, tülekedést, gondot, harcot és igyekezetet, ami nap-nap után kijut az emberiségnek. Egy darabig csend volt, aztán Sólyomszem és Chingachgook komoran megindultak. A többiek követték őket. — A Gerendavárhoz!... hallatszott a Nagy Főnök parancsa...

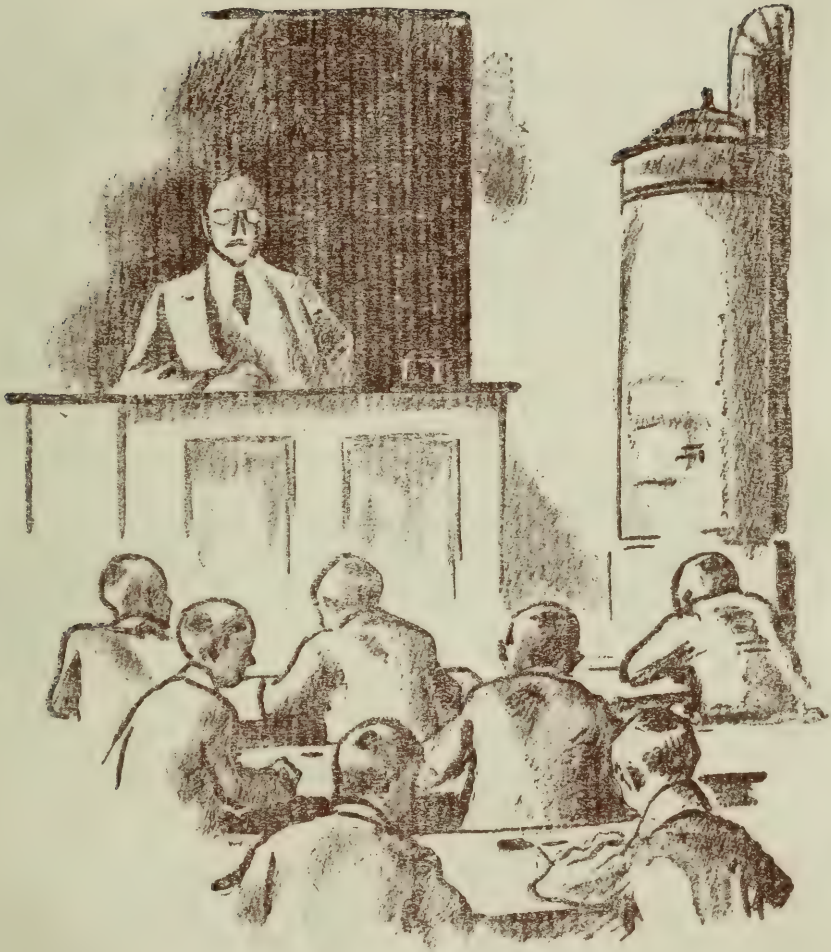
Senki sem beszélt, mindnyájan érezték a pillanat fontosságát, s a helyzethez méltóan komolyan viselkedtek. Sólyomszem kiadta az utasításokat: — Két harcos előre!... A Csikós-kert bozótjánál mindnyájan megállunk.

Egyszerre négyen is jelentkeztek, hogy ők akarnak előre menni. — Gyors Szarvas és Fialat Sas menjenek, — szolt Sólyomszem. — Gyors Szarvasnak van fegyvere, én a magam gummi-puskáját Fialat Sasra bízom... — Hát mi pusztá kézzel harcoljunk?... — érdeklődött Dámvad.

Vágtak maguknak erős, vastag botokat a fákról. — Na, most már van lándzsánk!...

Mindez utközben történt s mire az egész csapat el volt látva fegyverzettel, már oda is érkeztek a Csikós-kert elé. — Ide hozzám!... Lefeküdni!... — utasította Sólyomszem a törzset. Aztán folytatta: — Gyors Szarvas és Fialat Sas keresztül törnek a bozóton, átmásznak a drótkerítésen és a füben hasoncsuszva megközelítik a Gerendavárat. Kikémelelik, hogy van-e bent ellenség? Aztán visszatérnek a jelentéssel. Mi itt megvárjuk őket...

A többiek irigykedve bámultak a két harcos után, akiket az a szerencse ért, hogy ezt a fontos megbízatást végrehajthatták. Már el is tűntek a bozót mögött és Dámvad utánuk ment a kerítésig, hogy figyelje őket...

A sok kis diák mind az írkája fölé hajolt.

Sólyomszem, Chingachgook, Holló és Ravasz Róka várakozó álláspontra helyezkedtek és ott bujtak megegy bokor alatt. Ravasz Róka aggódni kezdett. — Hátha ellenség van a Gerendavárban?...

Chingachgook gondolkozás nélkül felelte: — Ki fogjuk verni az ellenséget...

E pillanatban maga sem tudta, hogy hogyan, valószínűleg nem is gondolt a súlyos kijelentésre, mert így folytatta: — Ha aszszonynépség van odabent: cifra ruhákkal és ajándékokkal fogjuk megnyerni őket... Ez így szokás... A cifra ruhák és gyöngök még sohasem tévesztették el hatásukat...

Az villanhatott át a fejében, hogy odahaza majd kendőket és színes gyöngysorokat szereznek, s ha felkinálják a sok holmit a Csikós-kerti lakosoknak: valószínűleg megengedik nekik az ott-tartózkodást.

— A férfiakat pedig tüzes vízzel és dohánnyal lehet megvesztegetni... — tette hozzá Sólyomszem.

— Mindenesetre megpróbáljuk a barátságos közeledést. Csak ha nem sikerül, akkor dobjuk feléjük a vérrel itatott rőzsecsomagot, ami azt jelenti, hogy megüzenjük a háborút...

— Nekünk nem szabad titokban támadni, nem harcolhatunk ellenük orvul. Becsületes indiánoknál ez nem szokás. Arra való az apró fabotocskákból álló véres köteg, hogy jelezzük nekik a hadüzenetet... szólt ismét Chingachgook.

— Vajjon ők is ismerik ezt a szokást?... akadékoskodott Ravasz Róka. Erre nem tudtak neki válaszolni, hát éppen jókor jött a Dámvad jelentése: — Jönnek visszafelé... Futva jönnek... — Kergetik őket? — Nem. — Akkor miért szaladnak?...

Izgatottan másztak előre a kerítésig, ahol nemsokára ott pihegett előttük Gyors Szarvas és Fiala Sas és nagyokat fujva lélegzetek a szaladás után.

— Na fiuk, mi ujság? — Gerendavár nem tetszik. Nagyon csendes és hallgat minden... felelték. — Furcsa. Biztosan

nincs ott senki. Nem láttatok fehér ember mokaszin nyomokat? — Nem. A kut körül is jól megnéztük a földet, ott se . . . Sehol . . . — Akkor gyerünk azonnal . . . — határozott Sólyomszem és felegyenesedett.

Ravasz Róka ellenkezett: — Hátha csak törbe akarnak csalni? Biztosan észrevették a fűben kuszó harcosokat és nem mutakoztak . . . Várták, hogy mindnyájan ott legyünk . . . — Tyüh! — kiáltott fel Dámvad is. — Ha ez csakugyan igaz, akkor benne leszünk a kelepcebén. Fegyver nélkül, minden nélkül szemtől-szembe a nagy fehérarcu emberekkel . . .

Mindnyájan gondolkodóba estek. De csak egy percig tartott az egész, mert Sólyomszem határozott: — A kémek nem láttak senkit. Ujra kérdezem tőlük: jól körülnéztek? . . . — Igen. — Bent voltatok a Gerendavárban is? — Gerendavár be van zárva. Gyors Szarvas felmászott a hátamra — mesélte Fiala Sas — és benézett az ablakon. Odabent csak szalmát látott és verebek repdestek az istállóban . . .

— És a lakószobák? . . . — Be vannak butorozva, de üresek . . . A konyhában nincs semmi, csak a tűzhely . . . Az ágyak csupaszon, ágynemű nélkül állanak . . .

Sólyomszem emelt hangon mondta: — Nincs vesztegetni való időnk . . . Előre! . . . Én legelől megyek a kémekkel, a többiek Chingachgook vezetésével száz lépésről követnek . . .

Azzal megindultak. Futó épésben szaladtak át a mezőn. Oda értek a Gerendavárhoz. Köröskörül siri csönd. Nehezen volt elképzelhető, hogy ott valami élő lény lett volna, minden jel az elhagyatottságra vallott. A lakószobák üveglablakain át Sólyomszem is látta, hogy a kémek igazat jelentettek.

Az istálló-ablakokat farács védte. Sólyomszem egy lendülettel az ablakon termett és lándzsáját a farácsok közé feszítette. A lándzsája vékonyabb volt, mint a rácsok, de friss és erős, azok meg már korhadni kezdtek. Könnyű szerrel kitört egymás után kettőt is, úgy, hogy keresztül fért az ablakon és bevetette magát az istállóba. Sűrűn felhalmozott szalmára

esett. Egy ugrással talpra állt és beszaladta a helyiséget. Sehol senki. Ijedt verebek repdestek fel körülötte. Átkiabált az ablakon: — Halló fiuk! . . . Bátran utánam! . . .

Egymás után sorban követték a mohikánok. Legelőször Fiala Sas, Gyors Szarvas és Holló. Aztán Dámvad következett volna, de sehogyse sikerült neki: — Jaj, nem bírok . . . — Huzózkodj a karoddal . . . — Nem bírok . . .

Chingachgook és Ravasz Róka alólról taszították, végre térdeivel felkapaszkodott az ablak aljába . . . — Ugorj be Dámvad . . . — biztatták az istállóban levők. — Nagyon mély . . . — Ne félj, nem ütöd meg magad . . . Szalmára esel . . . — De nagyon mély . . . Hozzatok még szalmát . . .

Ugy kellett még egy csomó szalmát összenyalabolni és felhalmozni az ablak alatt. Csak akkor ugrott be Dámvad is az istállóba. Akik kint maradtak egy perc alatt bent termettek és az egész törzs ott feküdt a szalmán, kipirult arccal, győzelemittasan, az öröm és a dicsőség első mámoros érzésével.

— Elfoglaltuk Gerendavárát! . . . — jelentette ki Sóljomszem és ezennel a birtokunkba vesszük . . .

— Éljen! Éljen! . . . harsogott körülötte. — Pszt! . . . Csendesen! . . . — ez messzire elhallatszik . . .

Gyorsan hozzáláttak a berendezéshez. Ketten visszavonultak az erdőbe az ásványvizes ládákért, de ezek már nem értek be az ablakon. Botokkal szétverték mindet és darabokban dobálták be az istállóba. Azalatt Chingachgook és Ravasz Róka azon fáradoztak, hogy az oldalfal két deszkáját felfeszítsék, mert kényelmetlen lett volna állandóan az ablakon át járkalni . . .

— Csak a tolvaj mászik ablakon keresztül — jelentette ki a legöregebb mohikán és gyorsan hozzátette: — Dámvad minden alkalommal külön megszenvedne . . .

Sóljomszem pedig felmászott a lépcsős feljáraton a szénapadlásra és örömmel hozta hírül. — Fent, a tető legcsucsán kivertem a bottal négy zsindelyt . . . Az őrszem ezentul ott áll és

a Csikós-kert mind a négy irányába vizsgálódhat. Gyönyörűen be lehet látni az egész területet. Ellenséges támadás esetén jelenti, hogy melyik vidékről jön a veszedelem, mi pedig azalatt könnyen felkészülhetünk...

— Vagy elszaladhatunk... kockáztatta meg Ravasz Róka mosolyogva.

— Hallgass, Róka!... — förmedt rá a Nagy Főnök. — Ha nincs bátorságod: elmehetsz. Itt senkinek nem szabad félni és senki se akar elszaladni. Ha valaki mégis akarna: inkább most, mint később...

Chingachgooknak közben sikerült a deszkákat szétfeszíteni és most könnyű szerrel ki- és bejárhattak. A két deszkát vissza tudták illeszteni a helyére, úgy, hogy idegen szem észre se vehette, hogy ott kapu van. Végül felesküdtek mindnyájan, hogy az új tanyát életükkel és vérükkel megvédik. — Párduc-macskának holnap külön le kell tenni az esküt... — határozták el.

Sólyomszem kiadta az utasításokat, hogy holnapig mindenki szerezze meg az új harci ruhákat és a fegyvereket.

— Most már nem adjuk olyan olcsón... Csak kerüljön a két Bánhegyesi újra a kezünk közé... jelentette ki végül.

Hazamenet Sólyomszem karonfogta Hollót: — Te Pista! este kihozzuk a flóbertet az új tanyára. Hány patronod van?...

— Két skatulyával. Az egyikből hiányzik vagy öt darab...

— A főuton nem szabad jönni, mert észrevennének... Meg kell kerülni az erdőt, a dombok felől...

Holló egy darabig nem tudott válaszolni. Azon gondolkozott, hogy mit mond odahaza a szüleinek. Aztán elhatározta:

— Vacsora után gyere át értem. Mondd, hogy nem tudod a számtan házi példát megcsinálni. Anyám biztosan elenged...

Három nap múlva Gerendavár be volt rendezve. Lent az istálló-épületben tanyázott az egész törzs, itt tartották a ruhákat és a fegyvereket és a flóbert is itt volt eldugva a jászól alá. A padláson pedig teljes fegyverzetben ott kuksolt az őrszem, aki éberem kémlelte a környéket.

Az őrszemnek az volt a kötelessége, hogy legkorábban foglalja el a helyét Gerendavárban. Előbb természetesen körül kell néznie, hogy minden rendben van-e s csak akkor szállhatja meg a posztját. Söt Chingachgook azt is kitalálta, hogy az őrszemnek az egyik zszindely-nyíláson keresztül ki kell tüzni a zászlót, ami azt jelenti, hogy nincs semmi veszedelem, bátran jöhettek. Amíg a zászló nem jelenik meg a tetőn keresztül, a mohikánoknak nem szabad a Csikós-kertbe belépniök. A zászlót az őrszem köteles volt magával hordani, azt nem tartották a Gerendavárban. Egyik napról átadták a másikra, ez volt náluk az őrségváltás szabálya.

Ma délután Párducmacska volt megbizva az őrséggel. Ebéd után rögtön kisietett az erdőbe, utközben találkozott Bánhegyesiékkel. Először ki akarta őket kerülni, de azután máskép határozott. — Csak nem bujok el gyáván — gondolta magában és bátran a szemük közé nézett.

— Hová sietsz Varga? ... érdeklődött a nagyobbik Bánhegyesi, aki a multkori támadásnál mellbe vágta. — Csak sétálok...

— Ilyen gyorsan? ...

Párducmacska meglassította a lépteit: — Lehet lassabban is. Nincs messze az erdő... — A Somosba indulsz?... — Oda. Van valami kifogásotok ellene?...

A két Bánhegyesi elkezdett nevetni: — Dehogy van. Menj ha jól esik...

Azzal ott hagyták és Párducmacska látta, ahogy leheverednek az árok partjára. Nem is látszottak ki az árokból, csak a fejük, azaz jobban mondva a két tornasapka, a kék csillaggal, meg a piros csillaggal, ami egyszer már ott függött, mint valami skalp, Sólyomszem és Gyors Szarvas harci övében. Párducmacska újra sietni kezdett és nemsokára bent volt az erdőben. Nagyon gyorsan ment, nem nézett se jobbra, se balra, pedig ha ügyel, észrevehette volna, hogy Bánhegyesiek utána jöttek. Az árok széliben levetették a cipőjüket meg a harisnyájukat és mezitláb belemásztak a vízbe, amely térden alul ért, úgy lábaltak az erdő felé. Mikor látták, hogy Párducmacska már bent van a főuton, gyorsan kimásztak az árokból és a dombok felől rohantak az erdőbe a főut irányában.

Nemsokára felfedezték az uton vágató mohikánt és párhuzamosan léptettek vele egy irányban, de bent a fák között. Látták, hogy letér a főutról a sűrűség felé s most már nyomon követték vagy száz lépésnyiről. Látták, hogy bemegy a Csikós-kertbe is és azt is látták, hogy előbb óvatosan körülnéz, aztán félretolja az istálló oldalában a deszkákat, s nyomban eltűnik. — Gyorsan utána... határozta el Bánhegyesiek és átrohantak a Csikós-kert fűvén. — Hol a kiszakított deszka?... suttogták. Keresték, de nem tudták megtalálni.

Ravaszak is voltak s nem akartak nyomban berontani utána, elkezdtek hát tanácskozni: — Hátha többen vannak odabent? — Meg kéne tudni... — Ez lesz az új tanyájuk... Jól kiválasztották...

Felfedezték az ablakot és a kisebbik Bánhegyesi felkuszott a kitört rácsokig. Benézett az istállóba és ezt sugta le a bátyjának: — Egedül van bent... Öltözködik... — Hát még mit látsz?

— Egy csomó szekercét... Ruhadarabokat... Nyilakat... Két tele ládat...

— Utána kell menni... Ha háttal lesz az ablaknak ugorj be rögtön és nyomd le a földre... A száját szorítsd be, hogy ne kiabáljon... Rögtön utánad jövök...

...Párducmacska, szegény kis Párducmacska nem is sejtette, hogy milyen súlyos veszedelemben forog. Neki most az volt a legfőbb gondja, hogy szépen, diszesen felöltözzön az indián jelmezbe, bal füléhez odatűzze a héjzatollat, vállára akassza a nyilát... és történytáskájába rakja a nyilvesszőket... Aztán megindult a falépcső felé, a padlásra... őrséget állni... kötelességszerűen, parancs szerint. Nagyon el lehetett foglalva toilettjével, mert egyszerre csak egy koppanást hallott a háta mögött, mintha valaki a szalmára esik s mire megfordult, már le volt teperve a földre.

Fölötte vigyorgott a kis Bánhegyesi: — Hát így sétálsz te az erdőben?

Ujabb koppanás az ablak felől. Mellette termett a nagyobbik is: — Te Varga!... Nem bántunk, csak mondd meg gyorsan: nincs itt senki?...

Párducmacska sirni szeretett volna mérgében és haragjában és dacosan összeszorította a száját. Nem válaszolt, pedig a két keze már nagyon fájt a csavarástól és a melle is fájt, ahogy Bánhegyesi rátérdepelt. — Ki van itt rajtad kívül?... — sűrgették újra... — Most ez a barlangotok?...

Párducmacska hallgatott. A nagy Bánhegyesi fenyegetőzni kezdett: — Te én megverlek!...

Erre már muszáj volt felelni. — Verjetek meg... Tessék... Ti ketten vagytok és én egyedül. Hát csak üssetek... Rajta!... Párducmacska nem volt diplomata és észre se vette, hogy ezzel elárulta magát. A kis Bánhegyesi egyszerre nem térdepelt a mellén és érezte, hogy a kezén is enyhülnek a szorítások.

— Most már nem bántunk, csak megkötözünk egy kicsit, hogy ne zavarj bennünket a munkában...

— Megint lopni akartok?... kérdezte merészen Párduc-
macska.

— Lopni?... Nem lopás ez — csak zsákmányolás... — kacag-
tak Bánhegyesiék.

Az egyik ládából mindent kiforgattak, és megtalálták a lasszót. Rendes, becsületes, ruhaszáritókötél volt, Holló hozta hazul-
ról. A kis Vargának összekötözték vele a lábát, de a kezét
szabadon hagyták, mert csak az volt fontos, hogy meg ne szök-
hessen. Ott hagyták egy sarokban, a szalmán feküdni, ők meg
hozzálattak, hogy felkutassák az istállót. A fegyvereket mind
egy halomra hordták, a héjpatollakat leszaggatták a harci ruhák-
ról, a festéket, amivel a harci jeleket festik magukra a mohi-
kánok zsebre dugták és ennivaló után kutattak. — Enniva-
lótok nincs?... Most nem kapunk meggybefőttet?... érdek-
lődtek Bánhegyesiék. Párducmacska nem szólt semmit. Nagyon
el volt keseredve.

— Szalonnátok nincsen?... Kenyeretek se?... Hát cigaret-
tátok?...

Cigaretta ugyan volt az indiánok uj tanyáján, sőt két szivar
is, de azt Párducmacska sem tudta, hogy az istállónak melyik
részébe rejtették el.

— Hát persze, ti nem cigarettáztok... — kacagott a nagy
Bánhegyesi, mikor a jászolra szegezett fehér rajzpiparösmön fel-
fedezte:

ITT
TILOS A DOHÁNYZÁS!

Mérgében leszakította a rajzpiparösmön, hát akkor látta, hogy alatta
kis üreg van a fába vésve, s abban két szivar meg cigaretták,
gyufaskatulyák és egy hosszuszáru piros cseréppipa van elrejtve.
Nagyon megörültek a zsákmányoknak és boldogságukban körül-
táncolták az istállót...

— No gyere kis Varga!... Szivjuk el a békepipát!... mondták. Az egyik szivar felét begyömöszölték a pipába és a nagyobbik Bánhegyesi elkezdett buzgón pőfékelni. Kettőt-hármat szippantott, majd átnyujtotta az öccsének.

Az is boldogan eregette orrán-száján a füstöt s hirtelen Párducmacska szájába nyomta a pipát: — Szijjad Varga!... — biztatták. — De ki ne engedd a füstöt, mert agyonvágunk!... Nyeld le!... Lenyelni!...

Szegény Párducmacska — mit tehetett egyebet — szomoruan és keservesen nyeldekelte a füstöt, elkezdett köhögni tőle, de nem mertte kiengedni a száján, mert két véstjósító tekintet örködött fölötte. Ő bizony nem nagyon szeretett dohányozni. A tanácsban is mindig kinevették, mikor a pipa körben forgott és őrá került a sor. Ilyenkor keserű arccal muszáj volt egyet szippantani és Párducmacska mindig elfintorította az orrát. Nem vette be a természete a füstöt.

— No még egyet!... Mellre szivjad!... Nagyobbakat!... hangzott állandóan a parancsoló utasítás és Párducmacska már fuldoklott a dohányfüsttől és úgy köhögött, mintha hörögne. Érezte, hogy szédül, a feje nehéz lesz, a gyomrában minden felkavarodik és csak elvágódott a szalmán. Bánhegyesiek olyan jóízűen nevettek rajta, hogy a könnyük is kicsordult. Aztán hozzáláttak, hogy mindent elcípéljenek. Az ablak alá vonszolták a törzs egész raktárát és a nagyobbik már az ablakban volt, hogy kiugorjon.

— Te Bánhegyesi... — fordult Párducmacska szenvedő hangon a kicsihez... — mondok neked valamit... — Mit mondsz?... — Elárulok nektek valamit, ha elvágjátok a köteleket... Most már mindegy, hiszen ugyanis elmentek... — Mit árulsz el?... kíváncsiskodtak azok. — Meglátjátok, hogy fontos dolog... Előbb vágjátok el a kötelet... — Előbb mondd meg, hogy miről van szó... — Flóbertről...

Egyszerre ott álltak mind a ketten mellette. — Flóbert? — Igen. — Kié? — Most a Hill Gyuláé. Fogarassytól kapta...

— Örökbe? . . . — Nem. Csak használatra. — Hol van? . . .
— Megmondom, ha elvágjátok a kötelet . . .

Bánhegyesiék ezt már nem is hallották, mert rémült gyorsasággal láttak hozzá, hogy mindent felforgassanak az istállóban. A szalmát végigkutatták, a jászol belsejét is végigkutatták, egyikük felmászott a lépcsőn a padlásra, de minden eredmény nélkül. Sehol sem találták a flóbertet.

Ujra Párducmacskát kezdték faggatni. — Merre van? — Nem mondom. — Mondd meg, mert agyonverlek — dühösködött a nagy Bánhegyesi . . . — Már ismerheted az öklömet . . . Agyonüthetsz, de akkor se mondom. Legfeljebb meghalok, de a puskát nem találjátok meg . . . A titkot magammal viszem a sirba . . .

Párducmacska nagyon meg volt elégedve ezzel, amit most mondott, úgy találta, hogy szépen és hatásosan beszélt, sőt a célját is eléri vele . . . Dehogy akarta ő elárulni, hogy hol van a flóbert! Csak tudta, hogy a mohikánoknak már itt kell lenni a Csikós-kert szélén, a bozótban és idegesen várják, hogy a zászló megjelenjen a tetőnyíláson . . . Vajjon mit gondolhatnak? . . . — ábrándozott Párducmacska . . . — Biztosan pontatlan és rendetlen harcosnak tartanak, aki nem jelentem meg idejében az őrségen . . . Ők már régóta várakozhatnak . . . Párducmacska nem tévedett. Sólyomszem, Chingachgook és a többiek jó idő óta ott hasáltak a Csikós-kert szélében és nem tudták mire vélni, hogy a zászló még mindig nem jelenik meg a zsindegy helyén? Gyors Szarvas kétszer is ajánlkozott, hogy ő bemegy kémszemlére, de Sólyomszem visszatartotta, mert Sólyomszem látta Párducmacskát, mikor elindult az erdő felé. Titokban, az ablakból meg szokta lesni Nagy Főnök az embereit, hogy szigorúan betartják-e az utasításokat és a parancsokat? Ez hozzátartozott a módszeréhez. — Várjunk . . . adta ki a jelszót — Még egy negyed órát várjunk . . . S ezalatt a negyedóra alatt az istállóban ez történt: Bánhegyesiék tüvé tettek mindent, de nem találták meg a flóbertet.

Pedig Párducmacska közben meg is esküdött nekik, hogy itt van elrejtve az épületben s ha elvágják a kötelet: megmutatja. A nagyobbik Bánhegyesi végül is elővette a bicskáját és Párducmacska egy pillanat alatt szabadon mozoghatott.

— A padláson van... — hazudta. — Gyertek utánam... És megindultak a lépcsőn felfelé. Mikor felértek, Párducmacska oda mutatott az egyik sarokba, ahol rengeteg széna volt felhalmozva: — A széna közé van elrejtve. Hányjátok el a szénát...

A két Bánhegyesi buzgón neki látott a munkának, de azért nem vették le a szemüket Párducmacskáról. Az pedig folyton hátrált tőlük a padlás közepe felé s mikor odaért hirtelen előrántotta kabátja belső zsebéből a kis zászlót és kitűzte a tető nyíláson. Csak egy pillanatnyi ideje volt, mert Bánhegyesiek észrevették s azonnal abba hagyták a kutatást. Sejtették, hogy ez valami jeladás lehet és gyorsan rávetették magukat Párducmacskára. Az egyik magával cipelte és úgy belevágta a szénába, hogy csak nyekkent egyet, a másik meg visszaráncigálta a tetőről a zászlót, zsebrevágta, azzal mind a ketten lerohantak az istállóba. A nagyobbik kiugrott az ablakon, a kicsi pedig buzgón dobálta utána a mohikánok holmiját, aztán kint termett ő is.

✱

A zászló éppen csak, hogy megjelent a tető nyíláson és máris visszahúzódott. De ennyi is elég volt a mohikánoknak, akik nem értették, hogy mit jelent az egész és Sólyomszem kiadta a parancsot. — No Gyors Szarvas, mutasd meg, hogy mit tudsz!... Egy-kettő előre!...

Gyors Szarvas elvágatott mint a szélvész és éppen abban a pillanatban érkezett az ablak alá, amikor a kis Bánhegyesi a bátyja után ugrott és nagy igyekezettel kapkodták fel a földről a rablott lándzsákat, nyilakat és ruhadarabokat...

Ők nem láthatták Gyors Szarvast, mert az istálló eltakarta, ahogy a másik oldal felől beszaladt a Csikós-kertbe. Csak akkor

vették észre, mikor már ott állott mellettük és elkiáltotta magát. — Hugh!... Hugh!... Ezzel figyelmeztette a hátramaradt harcosokat, hogy jöjjenek azonnal, de figyelmeztette Párducmacskát is, aki a hangból észrevette, hogy nincs egyedül és nyomban kint termett az istállóból.

A két Bánhegyesi először Gyors Szarvasra vetette magát, s csak akkor hagyta el a nagyobbik, mikor Párducmacska is megjelent a porondon.

Mint valami kis hörcsög, vagy mint az igazi Párducmacska úgy vetette magát a kis harcos a nálánál két fejjel magasabb Bánhegyesire. Neki-neki ugrott a földről és igyekezett leteperni. De akármilyen ügyes volt és bátor, nem birt az erősebbel. Az nyugodtan védekezett és szelíden elhárította a támadásokat. Párducmacska pedig egyre hevesebben és hevesebben rontott neki és ilyeneket kiabált:

— Mellbe vágta!... Hátulról nekem rontottál az erdőben?... Nesze, nesze!... És karmolta, tépte, marta, ahol csak érte. A nagy Bánhegyesi lefejtette magáról Párducmacskát és a földre dobta. Mint a macska úgy ugrott talpra a kis mohikán és újra és újra rárontott az óriásra:

— Összekötöztél?... Pipát nyomtál a szájamba?... Füstöt kellett nyelni?... Meghalsz mingó!... Ütötte, verte, de az ellenfele csak mosolyogva játszott vele tovább... Akkor hirtelen felhangzott két oldalról is a mohikánok csataordítása: — Hugh!... Hugh!... Rajta!... Rajta!...

A nagy Bánhegyesi megrémült, hirtelen sápadt lett az arca és hátratántorodott. Ezt a pillanatot használta ki Párducmacska. Minden erejét összeszedve, végső elszántságában neki ugrott az óriásnak és szabályszerűen a földhöz vágta. Ott feküdt a nagy Bánhegyesi alatta és ő rátérdelt és apró öklével buzgón döngette az ellenfele mellkasát:

— Látod, te nagy ember?... Ugy-e földhöz vágtaalak?... Szereted a mellport?... Neked is jól esik?... Szereted a füstöt?... Most fuvok az orrod alá!... — Hagyjátok —

kiabált közben a társai felé — ez az én dolgom!... És nem engedte, hogy a többiek közbelépjenek. Azt se tudta, hogy hol űsse, hol vágja Bánhegyesit és hogy mit csináljon vele örömében és bosszujában. Sólyomszemnek kellett róla lefejteti: — Elég lesz. Ne bántsd Párducmacska... Haditörvényszék elé állítjuk őket.

A másik Bánhegyesit már becipelték az istállóba és ott feküdt megkötözve a szalmán. Párducmacska beparancsolta a nagyobbikat is:

— Ugorj csak be kérlek!... Az ablakon átal... Én majd besétálok a saját külön kapunkon keresztül...

10.

Legelőször mindent vissza kellett nekik adni, a zászlóval együtt. Aztán elvették tőlük a piroscsillagos meg a kékcillagos tornasapkát. Az egyiket Gyors Szarvas tűzte az övébe, a másikat ezekkel a szavakkal nyujtotta át Sólyomszem Párducmacskának. — A törzs legkisebb harcosa viselje büszkén legnagyobb ellenségünk skalpját, amely egykor az én harci övemet diszította...

Párducmacska egyszerre mindent-mindent elfelejtett, olyan boldognak érezte magát. Kinos és kellemetlen emlékei, amelyek a mellbevágásokhoz, a tejbe-grizhez és a kényszer füst-nyeléshez fűzték hirtelen rózsaszínű felhőbe burkolóztak és eltűntek, elszálltak a feledés homályában. A győzelem, a dicsőség édes mámora töltötte be a szívét és egy fejjel magasabbnak, erősnek és hatalmasnak érezte magát, ahogy az övében fityegett a nagy Bánhegyesi tornasapkája. — Életem legboldogabb napja... — állapította meg magában és szerette volna a tükörből végignézni magát, de tükör nem volt az istállóban. Ötpercenként elbujt egy sarokba, s mikor azt hitte, hogy senkise látja: megsimogatta a gyűrött tornasapkát és titokban végigcsókolta és a szívéhez szoritotta...

Akkor tért magához, mikor Sólyomszem mindnyájukat szólította: — Mohikán testvéreim! Felkérlek benneteket, hogy vegyetek részt a haditörvényszék tanácsában, amely ítélkezni fog a mingók felett...

A mingók, azaz Bánhegyesiek, oda voltak kötözve két faállványhoz, amilyen sok volt az istállóban, mert kettő-kettő között állt mindig egy ló a jászolhoz kötve. Egész testüket sűrűn körbe csavarták a kötelekkel, a kezüket sem hagyták szabadon. A hátuk mögött állott Fiala Sas, teljes harci felszerelésben. Ő volt kirendelve az őrizetükre. Holló fent kukolt a padláson és kémlelte a vidéket. A törzs pedig a foglyokkal szemben telepedett le. A középben ült Sólyomszem, tőle jobbra Chingachgook, balra Ravasz Róka. A többiek a szalmán heverték körülöttük és lesték a Nagy Főnök szavait.

— Nemsokára elmentek abba a boldog, szép országba, ahol a ti új vadászterületeitek fekszenek, ha kiderül, hogy a földön becsületes és igazságos harcosok voltatok... De ha nem, akkor a kietlen sivatag vár rátok, amelybe rettenetes ut vezet...

A két Bánhegyesi csak ijedezett, nem értették az egészet. De a mohikánok helyeslően bólogatták a fejüket, ők tudták, hogy Sólyomszem szavai azt jelentik, hogy igazságos vizsgálat tárgyává teszik az ellenség szereplését.

Párducmacska elmondta a délutáni támadás történetét. Részletesen beszámolt a betörésről, a fenyegetésekről, a pipázásról aztán emelt hangon adta elő saját cselvetését a flóberttel.

— Na, mit válaszoltok erre?... — kérdezte Sólyomszem a foglyoktól. Azok hallgattak. — Ketten támadtatok egy ellen — folytatta a Nagy Főnök — és különösen a pipáztatás nem méltó becsületes harcosokhoz...

— Mért nem védekeztek?... szólt közbe Chingachgook is. A két Bánhegyesinek nem jött egy árva szó sem az ajkaira, csak megszégyenülve bámultak a földre, aztán a mohikánokat nézték és Sólyomszem ilyenkor azt vette észre, hogy szemükből a félelem és kétségbeesés rémülete sugárzik...

— Amig kihirdetjük az ítéletet a foglyokat átadjuk Gyors Szarvasnak és Párducmacskának, mert törzsünk szokásai szerint őket illeti a jog, hogy tetszésük szerint bánjanak velük... szólott a Nagy Főnök.

Párducmacska odaugrott a nagy Bánhegyesi elé: — Ne félj Bánhegyesi!... Nem bántlak... Kezed-lábad meg van kötözve, nem tudnál védekezni sem... Így nem érdemes veled kikezdeni... Csak azt akarom mondani, hogy gyere el máskor is, szívjuk el újra a békepipát...

És kacagott, kacagott, szívből, jóízűen. A nagy Bánhegyesinek jobban fájt a kis mohikán harcos gunyos kacagása, mintha megverték volna. Valósággal örvendett, amikor Sólyomszem csendre intette Párducmacskát és a többiek feszült érdeklődésének kíséretében kihirdette az ítéletet:

— Indián szokás szerint nyilakkal fogjuk őket megkínózni... Ami abból állt, hogy a törzs harcosai egymás után szembe álltak a két lekötözött fogollyal és sorra kirepítették nyilaikat feléjük, de úgy, hogy ne találják el őket, csak éppen mellettük szálljanak el a könnyű nyilvesszők... Először Sólyomszem feszítette ki az íjját. A nádszál pontosan a nagyobbik Bánhegyesi füle mellett suhant el és belevágódott a jászol fölött lévő rácsba, ahová a szénát rakják fel a lovaknak. Chingachgook nyilvesszője majdnem surolta Bánhegyesi arcát... Aztán következtek a többiek, ki jobban, ki rosszabbul értett a nyíl kezeléshez. Isten különös csodája volt, hogy nem találták el valamelyik Bánhegyesi szemét. Dámvad, aki tudvalevőleg nem tartozott a jó harcosok közé pontosan el is találta a kis Bánhegyesi gyomrát, ha akarta volna: biztosan nem sikerül neki... A két Bánhegyesi pokoli kinokat állt ki. Valóságos halálfélelemben éltek, hogy valamelyik nyilvessző véletlenül az arcukba vágódik. Sólyomszem vigasztalta őket:

— Ne reszkessetek mingók... A mohikánok tudnak bánni a nyilvesszővel...

Egy fél óra hosszát tartott az egész. Aztán eloldozták a foglyok köteleit és Sólyomszem rájuk rivalt, hogy hordják el magukat. Szégyenkezve távoztak az ablakon keresztül és a mohikánok közül két fegyveres harcos elkísérte őket a Csikós-kert széléig... — Ha kedvetek van, legyen máskor is sze-

... Mellre szétvjad: ... Nagyobbakat! ...

rencsénk . . . — biztatták őket nevetve, de Bánhegyesiék nem is válaszoltak. Sőt most az egyszer magukban sem forraltak semmi rosszat, e pillanatban nem gondoltak bosszura, vagy ellenségeskedésre, csak mérhetetlen szégyent éreztek és őszintén be kellett látniok, hogy súlyos vereséget szenvedtek . . .

. . . Mire a két harcos visszatért Gerendavárba, Sólyomszemet már teljes vadászfelszerelésben találták. A vállán keresztbe vetve ott lógott a hosszú puska, vadászatra készült az erdőbe. — Ki kísér el testvéreim közül? — érdeklődött. Gyors Szarvas jelentkezett. — Te leszel a vadhordozó . . . — mondta neki Sólyomszem. És megindultak az erdő felé. Elöl a Nagy Főnök és nyomában a csatlósa. Csakhama eltűntek a fák között és Holló az őrhelyről lekiabálta:

— Beérték az erdőbe . . . Minden csendes . . .

Chingachgook és a többiek ezalatt hozzáláttak, hogy rendbehozzák a Gerendavárat. Nem sok idő telt el, mikor egy lövés dördülése hallatszott el hozzájuk az erdő felől. Chingachgook a fejét csóválta:

— Ejnye, ejnye . . . Háboruban vagyunk és háboruban nem jó meggondolatlanul lövöldözni. A lövés zaja könnyen nyomra vezetheti az ellenséget . . . Torzsásra gondolt, a Nagy Fehércsü Emberre, akivel nem szeretett volna összeakadni. Először is Torzsásnak kétszövényű puskája van, amelynek csak az egyik fele van a vadállatok és kártékony madarak számára megtöltve. A másik cső sóval van megtöltve, az pedig az ő ijesztésükre való.

— Vajon mire célzott Sólyomszem? . . . kérdezte Ravasz Róka.

— Valami madárra . . . — Hátha négy lábura lőtt? . . . — Nem hiszem. Kár a patronért. Flóberttel legfeljebb mókust lehet . . . Nagy izgalomban, kíváncsian várták a vezérük hazatérését. De az idő telt-múlt és Sólyomszem meg Gyors Szarvas csak nem jelentkeztek. Nagy Kigyó minduntalan felkiabált az őrhöz: — Nem látod még őket? . . . — Nem. — Semmit se látsz? . . . — Semmit.

— Különös... — mormogta magában Nagy Kigyó — ...Hol maradnak olyan sokáig?... Már nemsokára este lesz... Egyszerre még egy lövést hallottak. Ez csak fokozta az izgalmukat. Már éppen azon voltak, hogy Ravasz Róka a vadászok után indul, mikor Holló jelentette a padlásról:

— Jönnék!... Jönnék!...

Mindnyájan kirohantak az istálló elé, úgy várták haza a vadászokat. Hogyne, mikor ez volt Sólyomszem első kirándulása a hosszú puskával!...

A nap éppen leáldozóban volt az erdő fölött és az ég alja pirosló háttérrel vonta körül a fák koronáját. Szépséges és gyönyörűsége volt minden, körülöttük négy oldalról az erdő sötétlett és különös, jó illatokat hozott feléjük az esti szellő. Sólyomszem egyre közeledett. A hosszú puska hanyagul a karjára volt vetve, a csöve lefelé bámult a földre. Mögötte jött Gyors Szarvas, aki frissen vágott mogyoróvesszőt egyensúlyozott a jobb vállán. A mogyoróvessző két végére egy-egy madár volt odakötözve, élettelenül, csapzott, felborzolt tollakkal, a fejük egykedvűen lógott lefelé és úgy himbálódzott a levegőben, ahogy Gyors Szarvas lépkedett.

Ötven lépésről a mohikánok találgatni kezdtek: — Varju...

— Szarka...

Husz lépésre voltak a vadászok, mikor Chingachgook megállapította: — Se nem varju, se nem szarka, sokkal nagyobb madár. Harkály...

Tíz lépésről aztán már jól lehetett látni, hogy az egyik madár, amelyet Sólyomszem elejtett: valóságos fülesbagoly. Szép, nagy példány. Biztosan egész gyanutlanul üldögélt a fatörzsön, még nem indulhatott el esti körutjára, mert nem volt elég sötét és Sólyomszem felfedezte. Célzott és a fülesbagoly csak lefordult az ágról és ott hevert a vadászok lábai előtt. A másik zsákmány bizony varju volt. A lábait rögtön levágták egy késsel és elhelyezték az új kincseskamrában. A bagollyal nem tudtak mit kezdeni.

— Ki kéne tömni... ajánlotta egyikőjük. De ehhez nem értettek. Végre is Sólyomszem elhatározta, hogy a madár két szárnyát levágják és a nagy tollait lefosztják, mert az jó lesz a harci ruhák diszítésére.

— A szárnyait magammal viszem... — jelentette ki a Nagy Főnök. — A varju szárnyait is... Spárgával összefűzte a két pár szárnyat és a kabátja alá rejtette. Elindulás előtt Chingachgook üdvözlő beszédet mondott hozzá:

— Gratulálunk a nagyszerű vadász-zsákmányhoz!... Ezt jól csináltad...

— Köszönöm fiuk — szólt Sólyomszem a meghatottságtól remegő hangon. — És kijelentem nektek, hogy mostantól kezdve felveszem a Vadölő nevet...

— Méltán megillett — hízelt Ravasz Róka. — Sólyomszem név gyermeknek való. Te jobbat érdemelsz... A félelmet nem ismered, sem emberekkel sem állatokkal szemben... Isten éltessen Vadölő!...

Mindnyájan éljenezni kezdtek és Vadölő sorban kezét szorított társaival. — Gyerünk fiuk... már késő van nagyon. A természet arra int bennünket, hogy térjünk pihenőre... Annál is inkább, mert ez a mai nap nagy volt és nevezetes...

Gerendavárban mindent elrendeztek és párosával kisiettek a Csikós-kertből. A fák között összeakadtak és a szokottnál is vidámabban, jobb kedéllyel megindultak hazafelé. Egész uton a délutáni dolgokról beszélgettek. Dámvad gunyolódva fordult Párducmacskához: — Te macska! jó volt-e a pipafüst?... — Nem volt jó — szólt Párducmacska. — Az anyád baracklekvárja jobban ízlett...

Dámvad elhallgatott. A baracklekvár kellemetlen emlékeket ébresztett fel benne és nem nagyon szeretett beszélni a dologról. Az erdő bejáratánál ott várta őket Vah-ta-Vah. Mostanában azt a szokást vette fel, hogy minden este megvárta itt a fiukat, ahogy hazafelé jöttek. Már messziről észrevették és sorban megrohanták, hogy elmeséljék neki az eseményeket. Párduc-

macska és Gyors Szarvas egymást tulkiabálva adták elő a történeteket. Vah-ta-Vah mosolyogva hallgatta őket, aztán a Nagy Főnök felé fordult, aki némán és szótlanul állott a többiek mögött:

— Gratulálok Sólyomszem, rebegette a mohikán leány.

Akit megszólított büszkén vetette rá a szemét: — Nem Sólyomszem: Vadölő. Mint minden fiatal és bátor mohikán harcosnak ma ez, tegnap az volt a nevem!... Ma csak kétszer lőttem ki a hosszú puskát és két vadat ejtettem. Nesze, itt vannak a skalpjaik!...

Azzal előrántotta kabátja alól a spárgára fűzött szárnyakat és hódolattal Vah-ta-Vah lábai elé dobta ...

Csak az őrtálló harcos tartózkodott Gerendavárban, a többiek kint jártak az erdőben. Chingachgook méhavadászatot volt harmadmagával, a többiek pedig Vadölöt kísérték el, aki borzlesre ment a hosszú puskával. Legfőbb vágya volt Vadölönnek, hogy egy borzot ejtsen, mert az hasznos és értékes zsákmány lenne a mohikánok szempontjából. A bőrével — indián szokás szerint — a mokaszint lehet díszíteni, a zsirját pedig eladhatják a gyógyszertárban, mert abból orvosságot csinálnak. — Torzsás kilószámra adja el a borz-zsirt — mondta Vadölő folytonosan — és irigyen gondolt a Nagy Fehérrarcu vadászra, aki állandóan pénzzé tudja tenni a vadász-zsákmányát. Napokig kutatta a rengeteget, hogy felfedezze azt a helyet, ahol a borzok tanyáznak. Végre, jó messzire a Csikós-kerttől, ráakadt egy földbe vájt barlangra, ahol — mindnyájuk véleménye szerint — a borzok lakhatnak.

— Az is lehet, hogy rókalyuk — vélekedtek.

— Nem baj, hiszen a róka még értékesebb. Eladom a bőrét a szücsnek...

— Nyáron nem ér semmit a rókabőr, csak télen...

De Vadölő érdeklődése és vadászzenvedélye ezzel nem csökkent és ahogy megérkeztek Gerendavárba, rögtön nyakába akasztotta a flóbertet és megindult a leshely felé. Most is ott kuporodik egy bokor tövében, maga előtt lövésre készen tartva a fegyverét. Körülötte heverték az indiánok és lélegzetviassa-

fojtva lesték, hogy a borz megjelenjék a barlang szájában. De a borz nem jött. Hiába kereste fel nap-nap után a leshelyet, az óhajtott vad nem akart mutatkozni. Órákhosszat figyelt szótlanul, kíséretével együtt a bokor tövében, s már mindig beesteledett, ahogy elszánta magát:

— Gyerünk vissza a Gerendavárba...

Bosszusan indultak hazafelé, legjobban Vadölő szégyenkezett, hogy sohasem sikerül a borzvadászat. Elkecsereződésében és bánatában egész uton folyton lövöldözött. Még verébre is ráfogta a hosszú puskát, sőt a mohikánok közül is átadta egynek-egynek:

— Nesze, célozz te is...

Valósággal harsogott az erdő a sok lövöldözéstől. Igaz, hogy a kincseskamrában egyre szaporodtak a varjulábak és Gerendavár belseje tele volt tüzdelve varju-, szarka-, harkály-, veréb- és rigószárnyakkal, melyek — mint megannyi diadalmas győzelmi emlék — hirdették, hogy a mohikánok bátran és ügyesen kezelik a hosszú puskát.

Már nem messze jártak a Csikós-kerttől, mikor Vadölő gyanus zajt hallott a bokrok felől.

— Pszt! — intett a többiek felé — Valami vad közeledik!... Valóban olyan zörgés és morgás ütötte meg a füleket, mintha a bokorban borz, vagy róka rejtőzne. Vadölő térdre ereszkedett és arcához kapta a puskát. A többiek megbújtak a fák mögött s egy pillanatnyi feszült, izgalmas várakozás után szétnyíltak a zöld levelek és megjelenik egy barnás, szőrös fej, hegyes orral, táguló szemekkel, s nyomban utána az állat fél teste is látható lesz. Vadölő nem tudta biztosan, hogy mi lehet, csak azt látta, hogy közel van hozzá és könnyű szerrel elejtheti. Célzott, óvatosan megnyomta a ravaszt, s dördülés reszkettette meg a levegőt... Nyomban utána borzalmas üvöltés és vontatott, fájdalmas vonítás verte fel az erdő csendjét. A harcosok a bokorhoz szaladtak:

— Bundás... — dadogták a réműlettől eltorzult arccal. A bokor

tövében ott kinlódott és ott forgolódott a siránkozó, vinnyogó kutya; Torzsásnak, az erdőkerülőnek a kutyája.

— Pompás lövés volt... gondolta magában Vadölő, amikor a kutya vérző lábát megpillantotta. De a következő percben már az jutott eszébe, hogy ha Bundás itt van, akkor a Nagy Fehérencsü Ember se lehet messze. Ezek nem szoktak egymás nélkül járkalni az erdőben.

— Szaladjunk... — ajánlotta Ravasz Róka, aki leghamarabb tért magához és azzal nyakába vette a lábát és elcsörtetett a bokrok között. A többiek is nyomban utána szaladtak, az egész jelenet nem tarthatott tovább egy pár másodpercnél. De mint a mennydörgés, úgy zugott feléjük egy rettenetes hang, amely megállásra kényszerítette az egész társaságot. — Halt, mert lövök!... Ugy érezték, mintha a lábuk gyökeret vert volna a földbe. Átvillant gondolatukban a sóval töltött puska, sőt azt sem tartották lehetetlennek, hogy Torzsás a kutyája miatti bosszújában söréttel lő utánuk. Nem volt mit csinálni, engedelmeskedtek a felszólításnak.

— Melyikötöknél van a fegyver?... hangzott a Nagy Fehérencsü Ember első kérdése. Vadölő a háta mögött tartotta a hosszú puskát és magában elhatározta, hogy csak az élete árán fog megválni tőle. — Adjátok ide a fegyvert!... — hallatszott újból Torzsás felszólítása.

A mohikánok ijedten és szótlánul álldogáltak és titokban Vadölő felé vetették pillantásaikat. — Oda ne add neki — sugta halkán Holló. — Ne félj, inkább meghalok...

Torzás közelebb lépett hozzájuk. — Hát nem adjátok ide? Azonnal becsukatlak benneteket... Adok én nektek lövöldözni!... Eltaláltatok a kutyámat...

Szegény Bundás ott vinnyogott a gazdája lábainál és vérző lábát nyalagatta. Vadölő sajnálta és szerette volna megmagyarázni, hogy nem akarattal történt. — Bocsánatot kérek tőled Bundás, — akarta mondani — de rókának néztelek, vagy borznak, mert már sötét van... Persze nem szólt egy szót sem,

először is nem mert, de meg roppant restelte az egész dolgot. Torzsás éppen melléje lépett és meglátta nála a flóbertet:

— Hát te vagy az a jómadár?... Te lövöldözöl folyton az erdőben?... Nem tudod, hogy itt nem szabad lövöldözni!...

Holló, a becsületes, jóra való Holló előlépett: — Kérem Torzsás bácsi, nem csak ő lövöldözött, hanem mindnyájan, akik itt vagyunk. A flóbert kézről-kézre járt, egyszer ő lövöldözött vele, egyszer én, egyszer meg a másik.

— De a kutyámra ez a haramia lőtt!... — harsogott tovább az erdőkerülő — Ezért még külön meglakol!... És megragadta Vadölöt a kabátjánál fogva és előre-hátra rángatta és közben ezeket kiabálta feléje: — Majd adok én nektek lövöldözni!... Kutyára vadászni!... — És hirtelen minden átmenet nélkül kérdezte: Jártok iskolába?... — Igen, negyedik gimnáziumba járunk — jegyezte meg Ravasz Róka, aki állandóan kész volt a felelettel. — Feljelentelek benneteket az igazgató urnál, majd ő ellátja a bajotokat!... — hangzott tovább a fenyegetés.

A hosszú puska akkor már Torzsásnál volt, mert Vadölő kiejtette a kezéből, ahogy égő arcát szorongatta, amelyen világságnál fel lehetett volna fedezni a Nagy Fehércu Ember mind az öt ujjának a nyomát.

— Mondjátok meg a neveteket!...

— Vadölő. — Ravasz Róka. — Holló. — Gyors Szarvas.

Torzsás nem volt jókedvében, azért mosolyogni kezdett:

— Mit beszéltek össze-vissza?... A mohikánok megismételték:

— Vadölő. — Ravasz Róka. — Holló. — Gyors Szarvas.

Az erdőkerülő nem értette az egészet. Hihetetlenül és kíváncsian nézett a társaságra, amely az előbb még meg volt szep-penve, most meg ilyen bolondokat beszél. — Hát miféle szer-zet vagytok?... kérdezte tőlük...

— Nem vagyunk szerzet... — szólalt meg gögösen Vadölő.

(Most már ugyanis mindegy gondolta magában, legalább rangomhoz méltóan fogok viselkedni.)

— Nem vagyunk szerzet — ismételte. — Becsületes indián harcosok vagyunk és én vagyok Vadölő, a Nagy Főnök... És hozzátette: — Jegyezd meg magadnak Fehércarcu Ember, hogy híres harcosokat ejtettél foglyul, hát bánj velünk méltó módon... A Fehércarcu Ember gunyosan nevetett. — Majd elbánik veletek méltó módon az igazgató ur. Én a becsületes neveteket akarom tudni és nem vagyok kíváncsi a számságaitokra... Vadölő meghökkent és a düh és a kétségbeesés az arcába kergette a vért: — A Nagy Szellem nem hagyja bosszulatlanul a Fehércarcu Ember cselekedetét...

Torzsás azt hitte, hogy a fiuk bolonddá akarják tenni és tréfát üznek vele. Hogyan is gondolhatta volna, hogy a mohikánok halálos komolysággal fontolták meg szavaikat, mikor ő sohasem hallott a Vadölő és a mohikánok történeteiről és nem is olvasta a könyvet, amelyben mindez gyönyörűen le van írva.

— Az apátok nevét akarom tudni... — szólalt meg végül — és a mohikánok érezték a hangján, hogy már fogytán van a türelme.

— Ki az apád?... fordult Vadölőhöz. — Meghalt. — Hogy hívták? — Hill Gyula. — Az anyakönyvvezető?

— Igen. — Ejnye-ejnye — csóválta a fejét az erdőkerülő — *ilyen derék, becsületes embernek, hogy lehet ilyen semmirevaló rossz fia...*

A többiek is sorban bementék az apjuk nevét és foglalkozását, aztán Torzsás elengedte őket. — Meg ne lássalak többet az erdőben — fenyegetőzött utánuk — mert lelőlek mindnyájatokat...

— Kérem szépen, szólj bátran Vadölő, tessék nekem a puskát visszaadni... Nem az enyém, kölcsön kaptam egy barátomtól...

Torzsás csak nevetett. — Nem adom Főnök ur, dehogy adom... Ennek az a rendje, hogy el kell kobozni... A vadorzónak nem jár fegyver...

— Nem vadorzó: Vadölő — javította ki Hill Gyula komolyan az erdőkerülő szavait. Aztán busan és leverten kotródtak el Torzsás szeme előtt, aki most már sebesült kutyáját dédelgette és a lábát bekötötte egy zsebkendővel.

— Oda van a hosszú puska — siránkozott Holló — Mit szól a bátyám, ha vakációra hazajön a kadétiskolából?...

— Szégyeld magad Holló! — korholta erélyesen Vadölő, aki most már teljesen visszanyerte fölényét és szigorú törzsfőnöki öntudatát, ahogy lőtávolon túl hagyták az erdőkerület. — Ne félj semmit! — biztatta tovább. — A hosszú puskát visszaszerezem, ha az életembe kerül is!...

Meg kell adni szépen és hatásosan hangzottak Vadölő szavai, de úgy érezte, hogy ezzel még nem köszörülte ki a csorbát, amelyet Torzsástól szenvedett.

— Nem is a hosszú puska a fontos — jegyezte meg Ravasz Róka — de mi lesz velünk az iskolában?... Torzsás holnap mindnyájunkat feljelent az igazgatónak... — Nekem mind egy — szólta Vadölő egykedvűen — ugyanis szabályszerűm van magaviseletből... — Beírnak az osztálykönyvbe... — siránkozott Holló.

Egész uton az járt a fejükben, hogy milyen rettenetes baj szakadt most rájuk. A Csikós-kertet kikerülték, először azért, mert nem akarták Torzsást nyomra vezetni, másodszor azért, mert sejtették, hogy Nagy Kigyó és a többiek már úgy sem várnak rájuk.

Ott találkoztak velük a Somos-utca végiben.

— Na, hogy sikerült a méh-vadászat?... — érdeklődött Vadölő.

Nagy Kigyó nem válaszolt, csak Párducmacskára mutatott, aki ott feküdt mellette a földre borulva és zsebkendőt nyomogatott az arcára. Mindnyájan odanéztek, hát Párducmacska arca akkorára volt feldagadva, mint egy dinnye. A szeme ki se látszott a felpuffadt, piros bőre alól és az orrán diónál is nagyobb kelések támadtak.

— Legelsőnek nyult be az oduba, mert egymaga akarta a mézet megszerezni — mesélte Chingachgook. — Hát alig ért be a karjával, ijedten kikapta, de már nem tudott elszaladni. A vadméhek egyszerre kirepültek az oduból és ellepték az egész arcát és elárasztották a fullánkjajkkal.

— Macska, megint falánk voltál — jegyezte meg Vadölő. — Siettél előre, hogy az egész méz a tied legyen, s ime ez lett a jutalmad . . .

Tulajdonképen mosolyogni kellett volna Párducmacska esetén, de senkinek se volt kedve a nevetésre. Vadölő maga mellé vonta Nagy Kigyót és hazafelé menet elbeszélte a hosszú puska lefoglalásának történetét. Nagy Kigyó csak hűmögött:

— Ez már baj. Nemcsak a hosszú puska elvesztése óriási csapás, de tanári konferenciát fognak összehívni . . . Téged esetleg ki is csaphatnak, mert te vagy a vezér — fordult Vadölő felé.

A Nagy Főnök szive hirtelen elszorult. Arra gondolt, hogy vajjon mi lesz, ha Nagy Kigyónak igaza akadna?

Egyszerre végtelen jószág és szelidség öntötte el a szívét és az anyjára gondolt, aki nem sejt semmit és gyanutlanul öröködik egyetlen fia felett, hogy annak semmi gondja és semmi baja ne legyen és ne szenvedjen hiányt semmiben a világon. Eszébe jutottak Torzsás szavai: „Olyan derék, becsületes embernek, ilyen semmirevaló rossz fia“ . . . Igen, igen. Torzsásnak igaza van, ő valójában rossz fiú. Most is eltöltötte az egész délutánt és holnapra nem tanult egy szót sem. Gyorsan elbucszott a fiuktól és hazasietett.

Olyan örömmel és ragaszkodással bujt az anyja karjai közé, mint egész kisgyerek korában. Érezte, hogy valami súlyos, komoly dolog előtt áll és jól esett neki az anyai szeretet védőszárnyai alá menekülni.

— Vacsorázzunk anyám, mert sok leckém van holnapra! . . .

— Látod, látod fiam, már megint eljátszottad az időt . . . Pedig

tudod, hogy nem szeretem, ha későre hagyod a tanulást . . .
A szemedet is rontod, meg a petrolium is sok pénzbe kerül . . .

És özvegy Hillné, mielőtt lefeküdt volna, százszor is beleselkedett a kulcslyukon át a szomszéd szobába, ahol az asztal mellett ült az ő egyetlen fia. Előtte feküdt a könyv és a fejét a két kezébe temette, úgy tanulta szorgalmasan, fennhangon a sok nehéz tudományt, ami majd embert csinál belőle, doktor urat, vagy okleveles gépészmérnököt . . .

— Folytasd Huszthy! . . .

Benkovich észrevette, hogy Huszthy nem figyel és minduntalan oda hajtja a fejét Hill Gyulához és csendes suttogással beszélgetnek.

— Folytasd Huszthy! — hangzott újból Benkovich felszólítása. Huszthy felállt a hátulsó padban és zavartan kapkodott a latin sorok között, de nem tudta ellesni, hogy hol hagyta abba Mille a fordítást. Kétségbeesésében és izgalmában taláalomra belekapott egy mondatba és fennhangon olvasni kezdett. Dadogott és akadozott, tudta, hogy most nagy baj lesz, mert Benkovich nemcsak beírja a négyest, hanem meg is bünteti. Az egész osztály izgatottan feszengett és Káldor az ujját nyujtogatta és ágaskodva jelentkezett, hogy ő tudja hol kell folytatni a fordítást.

Benkovich csak gunyosan mosolygott. — Talán Hill majd folytatja! . . .

Hill Gyula is felállt és ott reszketett Huszthy mellett. Tekintete a sorokat böngészte, de ő sem tudta, hogy Mille hol hagyta abba. Rottenstein hátra fordította a fejét és úgy sugta feléjük a mondat elejét: — *Ranae vagantes liberis paludibus . . .* De már késő volt. Benkovich szigoruan jelentette ki a végzést: — Egy óra után mind a ketten itt maradtok. Háromig be lesztek zárva . . . Azzal a noteszébe bejegyezte Huszthynak is, meg Hillnek is a négyest. — Adok én nektek óra alatt tanácskozni! . . .

El volt intézve a dolog. Mille tovább felelt és Huszthy, meg Hill leültek a helyükre. El voltak keseredve és az arcuk piros volt a szégyentől és a bosszúságtól. Hill különösen mérges volt, nagyon haragudott saját magára. Hogyne, mikor tegnapi este elhatározta, hogy új életet kezd, szorgalmas lesz és ezentul mindig megtanulja a leckét, még akkor is, ha nem számít biztosan felelésre. Soha nem volt olyan jól elkészülve latinból, mint éppen mára, a szavakat is kikereste, bevágta az egész nyelvtant és a fordítást anélkül tudta, hogy kijegyezte volna a könyvét.

— Nem érdemes jónak lenni — mormogta magában — hát ezért kinlódtam én majdnem éjfélig a tanulással? . . .

Tíz percben aztán elfelejtette az egészet. Arról tanácskoztak, hogy mi lesz most a mohikánokkal, hiszen Torzsás megtiltotta nekik, hogy az erdőbe járjanak. Patay és Fogarassy azt ajánlották, hogy egy darabig semmi esetre sem szabad mutatkozniok a Somosban. A többiek ellenkeztek: — Nem szabad megijedni. — A Gerendavárról Torzsás nem tud semmit és ott nyugodtan maradhatunk . . .

A vezéreknék is ez volt az álláspontja.

— Egy ellenséggel több, vagy kevesebb, már nem számít . . . jelentette ki a Nagy Főnök. — Hiszen Torzsás eddig sem tartozott a barátaink közé; mostantól kezdve pedig nyílt háboruban állunk vele . . .

E pillanatban megszólalt az óra kezdetét jelentő csengő és gyorsan elhatározták: — Négy órakor Gerendavárban találkozunk . . .

A délelőtt többi része minden különösebb izgalom nélkül mult el, egy óra után bejött Benkovich, hogy megnézzék mit csinálnak a foglyok. Ott álltak mind a ketten a falra akasztott térkép előtt és csendes szemlélődéssel szórakoztak.

— Inkább tanuljátok a leckét! — mondta Benkovich és hozzátette: — Háromkor a pedellus majd kienged benneteket . . . Becsapta maga mögött az ajtót és a két fiu hallotta, hogy a

kulcs megfordul a zárban. Vége mindennek . . . Az volt egyetlen reményük, hogy Benkovich egy óráig mégis megszelidül és azzal állít be hozzájuk: — Na, most az egyszer még hazamehettek! . . .

Nem így történt . . . Abbahagyták a térkép vizsgálását és az ablakhoz mentek, úgy bámultak kifelé a világba. Odakint a nap sütött és a kis város rendes, mindennapi forgalma bonyolódott le az utcán. Az emeleti ablakból jól lehetett látni, hogy a városházáról mennek hazafelé a hivatalnokok és a tisztviselők, meg a Magyar Király vendéglőbe és kávéházba tartanak az emberek, ki ebédelni, ki pedig ebéd utáni fekete kávéra. — Nézd ott megy a direktor a Fogarassy apjával . . . mutatta Huszthy Hill Gyulának.

Azok karonfogva sétáltak le meg fel a gimnáziummal szemben, a másik oldalon.

— Ki tudja miről beszélgetnek? . . . Az az érzésük támadt, hogy Torzsás már megtette a feljelentést és az igazgató ezt meséli el a Fogarassy apjának. Külön-külön erre gondoltak mind a ketten, de egyik sem árulta el a másiknak, hogy mi fő a fejében és mi nyugtalanítja őket. Egyszerre csak hallják, hogy odakint csörren a kulcs a zárban és hirtelen kinyilik az ajtó. Ijedten visszaugrottak az ablakból és letelepedtek egy padban.

Feri bácsi állított be hozzájuk, a pedellus:

— Hát maguk mit csináltak? . . . Benkovich tanár ur mondta, hogy három órakor engedjem ki mind a kettőjüket . . .

— Semmit se csináltunk Feri bácsi, csak rossz kedve volt a tanár urnak . . .

A pedellus a fejét csóválta, ő már hozzászokott ahhoz, hogy a diákok sohasem csinálnak semmit, mindig csak a tanár urnak van rossz kedve. Nem is érdekelte különösképen a két fiu sorsa, csak azért jött, hogy átvigye őket egy földszinti terembe: — Szedjék gyorsan a könyveiket . . . lemegyünk a földszintre . . . Itt az ablakokat muszáj takarítani . . .

Beterelte őket az első á-ba, amely éppen szembe nyilott a pedellus szobával. — Üljenek le szépen, majd három órákor kinyitom az ajtót.

Alig néztek körül, újra rájuk zárult az ajtó. Huszthy megkereste régi helyét az osztályban, ahol őt esztendővel ezelőtt üldögélt. — A harmadik padban ültem — hengegett és újra letelepedett a régi helyén, ahol a fába vésett *H. B.* betű hirdette, hogy valóban ott szenvedte és vergötte át az első gimnázium gyötrelmeit.

Hill Gyulát is elfogták az emlékei. Eszébe jutott, mikor legelőször jöttek el apjával a gimnáziumba és itt álltak meg a katedra előtt. A katedrán ült Polgár tanár ur, az első osztály főnöke és szeliden megsimogatta a fejét, mikor a bizonyítványát nézte, a negyedik elemi osztályból.

— Tiszta kitünő... jól van fiam... Remélem megtartod nálunk is...

Kezet fogott az édesapjával, az ő fejét újra megsimogatta s boldogan távoztak... Első gimnazista!... Hol van már mindez?... Az édesapja meghalt... Polgár tanár urat elhelyezték más gimnáziumba és a tiszta kitünő?... Bizony az is elmult!... A második osztály óta csak éppen, hogy nem bukik meg az év végén... Ugy érezte, hogy kinozzák és fojtogatják az emlékei, őt, a mohikán törzsfőnököt, aki csak Vadölő névre hallgat és e pillanatban kellemetlen körülmények között került vissza az első á-ba...

Huszthy már megint az ablaknál tartózkodott. Innen a gimnázium hátsó udvarára lehetett látni, ahol ilyenkor mélységes csend uralkodott, csak a pedellusék csirkéi élveztek egy kis szabadságot. A csirkék éjjel-nappal állandóan ketrecbe voltak zárva, 1 és 3 között aztán kiengedték mindet az udvarra, ahol most nem szántja a homokot vágató diáksereg és unalmas, üres és kihalt minden, egy árva lélek sem mutatkozik sehhol. Az ablak elég magasan volt a földtől, Huszthy éppen méregette a szemével: — Te Gyula!... Meg kéne szökni!... — Meg-

— Halt, mert lövök!

szökni?... hökkent meg Vadölő... — Persze. Nem jár senki az udvaron. Szépen kiugrunk és lábujjhegyen felmegyünk a folyosóra... A pedellus biztosan alszik és nem vesz észre semmit... — És három órakor?... Mi lesz, ha benyit az osztályba, hogy kiengedjen bennünket és csak hült helyünket találja?... Nagy Kigyó elgondolkozott: — Semmi. Nem meri megmondani Benkovichnak, hogy lehozott minket az emeletről...

Hill Gyula azon törte a fejét, hogy érdemes-e az eseményeket újabb bonyodalommal sulyosbitani? Aztán arra gondolt, hogy most már ugyis mindegy, holnapra megérkezik a Torzsás feljelentése... Eggyel több, vagy kevesebb a bűne, az már nem számít...

— Különben is *indian szokás szerint dicső dolgot követ el, aki megszökik...* A legnagyobb elismerés számba megy, ha az ellenség kiszabadítja magát a fogságból, mert nem vigyáztak rá elég jól az őrzői — állapították meg mind a ketten és elhatározták, hogy nem várnak egy pillanatig sem.

Fél óra múlva már otthon ültek és Hill Gyula folyékonyan mesélte el az édesanyjának:

— Benkovich megkért, hogy maradjak ott egy óra után és segítsék neki a tanári könyvtárat rendezni... Eddig Káldor járt hozzá a tanári könyvtárba, de Káldor máma négyesre felelt latinból.

*

Vah-ta-Vah volt az egyetlen, aki tudta, hogy Hill Gyula be maradt zárva. Annál nagyobb volt a meglepetése, mikor Gyula fél három tájban egyszerre csak beállított hozzájuk. — Hát te itt vagy?... — Igen. Lajkóért jöttem... — Már mentek az erdőbe?...

— Vadölő pontosan meg akar jelenni négy órára a Gerendavárban, mert az indiánoknál nagy bűn a pontatlanság...

— Én mindent tudok — szólt Vah-ta-Vah Vadölőhöz és a tekintete félelmet és aggodást árult el. — Vigyázzatok magatokra!... — Vah-ta-Vah ne féljen. A Nagy Szellem meg fogja védeni az ő fiait...

Gyors Szarvas rögtön ujsággal szolgált:

— Odaát voltam Dámvadnál, be se engedtek hozzá a szobába.

A szobalány azt mondja, hogy sir, mert nagyon kikapott . . .

— Kikapott? kérdezte Vadölő. — Igen. A cipője miatt. Mára második pár új cipőjének szakadt ki a talpa . . . Az anyja azt mondja, hogy a Somosban koptatja el a sok cipőjét . . . — A mokaszin veszedelmet jelent, szólt komolyan Vadölő. — Ha a mokaszin körül történik valami, az rossz jel . . . Nagyon óvatosnak kell lenni . . .

Vah-ta-Vah kikísérte őket a kapuba és sokáig nézett utánuk, míg csak el nem tűntek a dombok között. Most nem mentek egyenesen az erdőbe, hanem a dombok felől megkerülték a rengeteget, úgy vágtak be hátulról. Mikor a két fiu eltűnt, Vah-ta-Vah mélyen sóhajtott és életében először úgy érezte, hogy nagyon aggódik és reszket valaki után. — Istenkém, könyörgök, oltalmazd meg őket . . . fohászkodott az egek urához. Őszintén szólva alkalmasabbnak tartotta, ha bajban az Istenkét kéri meg és nem a Nagy Szellemet, hogy vigyázzon a két fiura. Abban még sem bízott annyira, bár gyakran hallotta, ahogy Vadölő a bajban emlegetni szokta.

. . . Mire a két harcos odaérkezett, már mindnyájan összegyűltek, csak Dámvad és Holló hiányoztak. Találgatni kezdték, hogy miért nem jött el ez a kettő, de csak Dámvad felől tudtak biztosat, azt, hogy otthon kikapott a mokaszin miatt. Azaz Vadölő és Chingachgook a Holló dolgában is gyanakodtak, összevillanó tekintetük azt jelentette, hogy emlékszel mit láttunk délben? . . . Fogarassy apja karonfogva sétált a direktorral! . . . Bánatosan és egykedvűen heverték az istálló szalmáján, bizony nagyon szomorú látvány volt a sok lógó orru indián és csak szokásból öltötték magukra harci ruháikat és harci jelvényeiket. Egyedül Párducmacska volt jókedvű, mert folyton az övére pillantott, ahol ott diszelgett a nagy Bánhegyesi skalpjá, a kékcstillagos tornasapka . . . Párducmacska orrán még ott virítottak a méh-csipések, de az arcán már kezdett elmúlni a sok

sebhely, s csak az enyhe vörös foltok hirdették a tegnapi méh-vadászat emlékét.

— Az arcom nem is kell kifesteni harci jelekkel... — mondta nevetve, ahogy a többiekkel együtt a karját és a mellét buzgón kente befelé kék és vörös csikokkal...

Ebben a pillanatban hangosan felkiáltott a padláson őrködő indián.

— Fehér emberek közelednek!... Ketten!...

Vadölő és Chingachgook nyomban felszaladtak a lépcsőkön és izgatottan bámultak a Csikós-kerti kapu irányába, ahonnan az indián a fehér embereket jelezte.

— Torzsás?... — hallatszott alulról Ravasz Róka reszkető hangja. — Nem. Idegenek. — Hogy néznek ki? — Még sohasem láttuk őket. Az egyik pepita bricsessz nadrágot és pepita sapkát visel... Sárga csizma van rajta... — És a másik?... — Civil ember. Szürke civil ruhában...

Tanakodni kezdtek, hogy mit csináljanak. Megfutamodni gyávaság volna, erről Vadölő hallani sem akart: — Már túl közel vannak... Esetleg észre is vehetnének... Nem szabad elszaladni előlük...

Elhatározták, hogy bent maradnak a Gerendavárban.

— Gyorsan fel a szénapadlásra!... hallatszott Chingachgook utasítása és a mohikánok egymás után rohantak fel a lépcsőn.

— El kell bujni a széna alá — ajánlotta Ravasz Róka. Ugy is történt. Hirtelen mindnyájan a széna alá kusztak és teljesen beágyazták magukat a szénába, csak Vadölő maradt kint. Ugy érezte, hogy ő most a súlyedő hajó kapitánya, akinek legutoljára kell belépnie a mentőcsónakba.

— Jaj, de melegem van — prúszkölt és káromkodott Párducmacska, ahogy Vadölő a fejére dobott egy csomó szénát. — Ne fecsegi Macska — szólt hozzá a Nagy Főnök, mert elárulsz mindnyájunkat... Azzal ő is a többi után ugrott és a két karjával magára rántotta a száraz széna tömeget.

Párducmacska egyre panaszkodott: — Jaj, nem bírom ezt a

sok szénát . . . Agyon nyom a széna . . . Engedjete egy kicsit kimászni . . . — Maradj veszteg Macska, mert kiköttetlek . . . — fenyegette Vadölő.

Hirtelen csend lett, csak Párducmacska fészkelődése hallatszott, sehogy sem találta meg a helyét a széna alatt. A többiek még a lélegzetüket is visszafojtották, olyan rendesen viselkedtek. Most hallani lehetett, ahogy lent kinyilik az istálló ajtaja. Hangok verődtek fel hozzájuk:

— Hat-hat lónak való az istálló . . . Ilyen a többi is . . .

Léptek zizzentek a szénán és újra beszélgetés: — Hát odafenn? . . . — Az a szénapadlás . . . Jó száraz és tágas. Ha akarja megnézhetjük . . .

A mohikánok szívverése is elállott, mert hirtelen lépések koppantak a falépcsőn. — Kip-kop . . . kip-kop . . .

A beszélgetés pedig már ott hallatszott mellettük, öt-hat lépésnyire a buvóhelyüktől: — A tető kezd romlani . . . A zsindelek hiányzanak . . . — Semmi az egész . . . két nap alatt rendbe hozatom az épületet. Az uradalom majd kiküldi az embereit . . .

A lépések közeledtek a szénarakáshoz. — Idei kaszálás? . . . — Igen, ez az első . . . Felhordattam a padlásra, itt jobban szárad . . .

Ebben a pillanatban fájdalmas nyöszörgés hallatszott a széna alól és nyomban utána az érdeklődés: — Mi volt ez? . . . — Biztosan a patkányok . . . Mert patkány van elég, muszáj lesz kutyákat hozni, meg patkánymérget . . .

A szavak folyton távolodtak, a lépések már újra a lépcsőtől hallatszottak feljükk: — Kip-kop . . . Kip-kop . . .

A mohikánok a szénában kezdtek megkönnyebbülni és Vadölő kidugta a fejét a levegőre. Hallatszott, ahogy kívülről bezáródik az istállóajtó és nyomban azután a többi indián harcos héjjatollas, borzas frizurája is megjelent a széna fölött. Egymásra néztek, de még nem mertek megmukkani, annyira átéreztek az előzőleg kiállott izgalmakat. Párducmacska nyögött fel elsőnek:

— Jaj istenem! . . . — Mi történt veled? . . . érdeklődött Vadölő. — Megsebesültem. — Megsebesültél? . . . Igen. Belémszurták a botot . . . Mikor a szénáról, meg a kaszálásról beszélgettek, felém dőfték a botot és éppen a koponyámat érte . . . — Szöges bot volt? . . . — Nem, gummivégű . . . — Akkor nincs baj — kacagtak a mohikánok. — Szóval te vagy az a patkány? . . . Hát te nyöszörgöttél? . . . Te miattad hoznak ide kutyákat? . . . És patkánymérget? . . .

Mindnyájan jóizű, boldog nevetésbe kezdtek, csak Párducmacska siránkozott: — Mindig én vagyok az áldozat . . . én vagyok a legszerencsétlenebb köztetek . . .

. . . Áldozat . . . szerencsétlen . . . Vadölő abbahagyta a nevetést és az arca elkomolyodott: — Fiuk mi volt ez? . . .

— Fuccs a Gerendavárnak . . . mondta Ravasz Róka.

— Kihozzák a lovakat és mi mehetünk — tette hozzá Chingachook is szomoruan.

— Az nem lehet . . . sziszegte a Nagy Főnök. — Hát min-
dennek vége van? — kérdezte önmagától. — Az összes szelle-
mek és földöntuli hatalmak összefogtak ellenünk? És nincs
menekvés semerre? . . . Egyik csapás a másik után éri a tör-
zset? . . . Nem, az nem lehet . . . Nem engedi, nem egyezik
bele, még ha az életébe kerül, akkor sem . . . — Fiuk —
ugrott ki hirtelen a szénából — most még nem tudjuk, hogy
a fehérarcuak látogatása mit jelentett! De ha el akarják tőlünk
venni a Gerendavárat, akkor mi is ott leszünk! . . .

— Ott leszünk! . . . zuktak fel a többiek körülötte, csak Pár-
ducmacska nyöszörgött tovább és nyakig bent maradt a széná-
ban. Egyik kezével az orrát simogatta, másikkal pedig a
fejébujját:

— A fülem, a mellem, az orrom, a koponyám . . . már nem
maradt egy ép testrészem se . . .

Vah-ta-Vah olyan nyugtalan volt és annyira aggódott, hogy nem volt türelme a ház előtt megvárni, amíg Vadölő és Gyors Szarvas hazaérkeznek. Elindult szép csendesen az erdő felé és a fő-ut elején letelepedett egy fa alá, úgy leste a harcosok visszajövetelét. Már esteledett és az erdő sötétén és komoran zugott előtte, szél rázta meg az óriás fákat és a lombok vésszesen susogtak. Félelmetes volt ott ülni, egyedül, a rengeteg szélén, hát még milyen félelmetes lehet benn, a vadonban — gondolta magában Vah-ta-Vah. Fent az ég kárpitján, kigyuladtak a csillagok, de néha-néha báránnyfelhők suhantak el rajta és eltakarták a ragyogó kis lámpásokat.

— Jaj, de későn van — aggodalmaskodott a mohikán lány és reszketve hozzátette: — Istenem, csak már jönnének...

Jó sokáig ült így magánosan az erdő szélén, egyszerre csak hangok ütötték meg a fülét. — No, már kint vagyunk...

Ők voltak. Legelől jött Vadölő és Chingachgook, mögöttük a többiek.

— Hát te itt vagy?... örvendezett Vadölő. — Itt... szólalt meg szerényen Vah-ta-Vah — Májna későn jöttetek... — Vendégek voltak a Gerendavárban — kezdte mesélni Vadölő és előadta a két fehérarcu ember látogatását. Ahogy éppen Párduc-macska eseténél tart, akit a szalma alatt eltaláltak a bottal, egyszerre csak megszólal a mohikán leány:

— Nem érzitek?... Olyan furcsa füstszag van?...

Szimatolni kezdtek a levegőben, hát valóban égett, pörkölt szag áradt felénk és ebben a pillanatban a Somos-utca végiben pirosítani kezdett az ég alja.

— Tűz van!... kiáltott fel Vah-ta-Vah és alig, hogy kimondta a templomban félreverték a harangot.

— Egy, kettő, három — számoltak magukban — hármat kongtattak. Itt van a tűz, a harmadik kerületben...

Az ég alján a pirosság egyre terjedt és a füstszag is erősebb és fojtóbb lett minden pillanatban. A harang újra félre kongtult: — Egy, kettő... — A második kerületben van... állapították meg.

De a következő harangzugás megint hármat vert egymásután és ettől kezdve állandó, kis időközökben három harangzugás jelezte a tüzet. — Mégis itt ég, a harmadik kerületben... ijedeztek.

Ekkor már nem messze tőlük, talán száz lépésnyire, felcsapott a láng is és látni lehetett, ahogy nyaldossa az ut szélén az akácfát.

— A Somos-utcában van a tűz — ordították egyszerre, azzal rohantak előre mindnyájan és csak megtorpantak egy alacsony, nádfedeles ház előtt:

— A Bánhegyesiék háza...

Egy pillanatig tartott az egész s Hill Gyula már kiabálni kezdett: — Gyerünk oltani!...

Berohantak az udvarra, ahol a tehetetlen házbeliék és a szomszédok kétségbeesett kapkodással és jajveszékeléssel álltak körül az égő lakóházat. Mindenki elvesztette a fejét és az emberek rémüldöztek, az asszonyok meg siránkoztak, de arra nem gondolt senki, hogy oltani is kellene.

— Gyorsan létrát és vödörket — ordított rájuk Hill Gyula, azzal már rohant a kuthoz és megnézte, hogy jön-e belőle víz. Hozták a létrát. Odatámasztotta az égő ház oldalához és felkuszott a tetőre.

— Adjátok a vödörket!... — kiabált le a többiekhez. Eleinte csak lassan és nehézkesen ment az oltás, később a szomszédokból

is előkerültek a vödörök, még egy létrát hoztak, most már Chingachgook is a tetőre mászott és ketten öntözték a szalmazsupot, amelynek a másik fele nagy lánggal égett.

— Jaj Istenem!... Mi lesz a butorokkal? ... jajgatott az udvar közepén Bánhegyesiné állandóan.

— Hordjátok ki a butorokat!... rendelkezett Vadölő mint egy hadvezér és Vah-ta-Vah, Ravasz Róka, meg a többiek bátran berohantak az égő házba és a szomszédok közül is akadtak bátor emberek, akik utánuk szaladtak. Ugy kezdtek kihordani az utcára a Bánhegyesi család szegényes holmiját, sorban egymás után.

— A szomszédok locsolják a házak tetejét — harsogott Hill Gyula a létráról.

— Vízet!... Vízet!... ordította nyomban és a fejét belemártotta egy tele vödörbe, mert már perzselte a láng, olyan közel csapott fel hozzá.

— Be fog dőlni a tető — harsogta át neki Huszthy — szálljunk le a létráról...

A lángnyelvek már tíz méter magasságban táncoltak és bevilágították az egész utcát. Hill Gyula körülnézett egy pillanatra, s csak azt látta, hogy mindenfelé rémüldöző, ijedt emberek szaladgálnak, a szomszéd házak tetejét is locsolni kezdik teknőkből és nagy bádogedényekből, a harang folyton zugott és sűrű pernye szállt mindenfelé és belepte az arcát, meg a ruháját, mintha kormos, fekete pelyhekben havazna. Végtelen forróság öntötte el az egész testét, a lángok már a létra mellett nyaldosták a szalmát, s ő csak egyre ordította:

— Még vizet!... Még vizet!... És a szomszéd háztetőket locsoljátok!...

Azt se tudta, hogy kik állanak mögötte. Gyors Szarvast látta, meg Fiatal Sast, ahogy folyton nyujtogatják fel hozzá a vízzel telt edényeket és Párducmacskát látta, ahogy Huszthy mellett áll és segédkezik... Odalenn egyre nőtt a jajveszékelés és a kétségbeesés izgalma, idelfent meg a lángtenger kezdett nőni,

növekedni, érezte, hogy ha sokáig nem jön segítség, hát megfullad a füsttől, vagy egyszerűen elnyelik a lángok. Az is lehet, hogy a tető bedől alattam és létrástól bezuhanok a perzselő lángtengerbe — gondolta magában, de nem szünt meg tovább locsolni és csak ezt hajtogatta:

— Vízet!... Vízet!...

A harangokat közben folyton félreverték és a tömeg nőni kezdett az égő ház körül. Hálóingos emberek jöttek rohanva és nők összekapkodott, éjszakai ruhaviseletben...

— Mi van a tűzoltókkal?... harsogott Hill Gyula Chingachgook felé, de az nem válaszolt, biztosan nem is hallotta a kérdést, annyira el volt foglalva a másik létra végiben az oltással. Talán egy méternyire látta maga előtt a lángokat és szédülés féltét érzett és minden percben azt várta, hogy hátra tántorodik, vagy előre zuhan. De csak gépiesen fogta és adta a kannákat és zuditotta a vizet a lángtenger felé.

— Vízet!... Vízet!...

Már automatikusan csinált mindent és egyetlen borzalmas forróságba és egyetlen lángoló, perzselő, égető, vörös fénybe borult el előtte minden, valójában se nem látott, se nem hallott, mikor hátulról két kar megfogta és visszarántotta a létráról. A következő pillanatban érezte a lába alatt a talajt, azt is látta, hogy a létrát elkapják az égő tetőről és ebben a percben óriási csattanás és zuhanás bögött fel körülötte...

A tető beomlott...

— Vah-ta-Vah... Chingachgook... mormogta szinte önkívületi állapotban...

Aztán érezte, hogy hideg vízzel locsolják őt is és lábra állt. Körülnézett, hát már az egész tető leégett, csak a csonka kémény meredezett elő a kopasz, füstös gerendák között.

— Helyet a vizipuskának!... bömbölték körülötte.

Két ló vágatva rohant be a vizipuskával. Egy perc alatt felszereltek és a másik percben már a gummicsőből megindult a gazdag vizsugár és sziszegő sustorgással kigyózott a lángok között.

Odatámolygott a kuthoz. Chingachgook, meg a többiek ott kapaszkodtak két oldalról a szivattyu karjába és iszonyatos erőfeszítéssel rángatták. A lovakat kifogták a vizipuska elől és a kocsis felpattant az egyik ló hátára és vágatott visszafelé. — Ide a lajttal! . . . Emberek, segítsetek a lajtot betolni! . . . zugták körülötte.

Neki támasztotta a vállát a lajtnak és ott küzdött ő is a többiekkel. Chingachgook szaladt hozzá. A kabátját levetette és ingujja fel volt gyürve a válláig. Karján és csupaszon hagyott mellén a festett harci jelek összefolytak, efölött természetesen nem ütközött meg senki.

— Hol vannak a többiek? . . . — kérdezte tőle a Nagy Főnök. — Dolgoznak. — És Vah-ta-Vah? — Még mindig a butorokat hordja . . . Egy tűzoltó jött oda hozzájuk: — Ne diskuráljatok most itt! . . . Mars a vizet szivattyuzni! . . .

Tompa, fénylő szekercéjével oldalba vágta Vadölöt, aki a ház ajtajához rohant, de alig tudott magának utat vágni az emberek között.

— Félre! félre! . . . — orditozott jobbra-balra és az öklével szorított magának helyet. Sűrű korom szállt le rá felülről, perzselő meleg sütötte a bőrét és torkát újra fojtogatni kezdte a kinzó füst. Beleütközött Ravasz Rókába: — Hol van Vah-ta-Vah? — kérdezte tőle. — A házban . . . felelt a kérdezett és rohant vissza. Vadölő utána akart szaladni, de egy tűzoltó az utját állta: — Elég! . . . Senki egy tapodtat se! . . . Minden pillanatban bedőlhetnek a falak . . .

Hiába is igyekezett volna. Láta a két Bánhegyesit kiszaladni, a karjuk között ágyneműt hurcoltak, aztán egy ismeretlen ember a sárgakeretes tükröt hozta kifelé, jött Ravasz Róka is két székkel, ő meg kétségbeesetten ordította:

— Margit! . . . Margit! . . .

Ravasz Róka csittította: — Jön rögtön, csak a szekrényből a ruhákat szedi össze . . .

Egész az ajtó szélébe állott és a két karját kinyújtotta a füst-

áradat felé, a lángnyelvek mind mélyebbre és mélyebbre csapkodtak le hozzá és az emberek ezt ordították:

— Félre, félre! . . . Omlik a falazat! . . .

Belülről hirtelen megvillant Margit rózsaszinruhás alakja, aztán rettenetes dörgés és borzalmas robaj és recsegés-ropogás reszkettetett meg mindent . . . A rózsaszinruhás alak elvágódott a küszöbön . . . Két tűzoltó félrelökte a fiut és a karjuk között hozták kifelé aléltan Margitot . . .

. . . Vah-ta-Vah, a mohikán lány ott feküdt az udvaron. A feje alá egy párnát dugtak, az arcát vízzel mosták lefelé és valaki ezt kiabálta: — Orvost! . . .

A Nagy Főnök lerogyott melléje és simogatni kezdte a kezét és a ruháját simogatta, a szép rózsaszin ruhát, ami tele volt korommal, hamuval és pernyével és könyörgött hozzá:

— Nyisd ki a szemedet! . . . Vah-ta-Vah! . . . Mi történt veled? . . .

Jött egy rendőrtisztviselő és mindnyájukat kitéssékelte az utcára. Chingachgook, Ravasz Róka, Gyors Szarvas, meg ő úgy fogták még négyen a mohikán leányt és óvatosan kicípelték a sürgölődő-forgolódó emberek közül az álmélkodó, bámész emberek közé, ahol hamar akadt egy orvos is, akinek ez volt az első kérdése:

— Ki ez a szerencsétlen? . . . — Vah-ta-Vah, mohikánleány — . . . — sirdogálta csendesen a Nagy Főnök, aztán hangosan hozzátette: — Nagy Margit . . . Itt laknak beljebb, a Somos-utcában . . . — Én a testvére vagyok . . . — szólalt meg Gyors Szarvas szolgálatkészzen . . .

— Gyertek, vigyük haza — biztatta őket az orvos, miközben a lány szívére hajolva hallgatózott és a pulzusát fogta. — Nem lesz semmi baja . . . — tette hozzá megnyugtatóan — csak elájult az ijedtségtől . . .

Vadölő hátra nézett az égő ház felé, amelyből már csak a bedőlt, fekete falak maradtak és itt-ott kigyózott fel a lángtenger a sötét éjszakába . . . Ujra lovak vágattak be a vízi-

puskához, az óriási vízzel telt hordót hozták és az emberek hangosan kiabáltak:

— Helyet! . . . Helyet! . . .

Végig nézett magán, csupa füst, korom, szén és rongy volt tetőtől-talpig. Chingachgook, Ravasz Róka és a többiek is éppen olyanok voltak. Már elindultak, amikor utánuk szaladt egy kisirtszemű, szenvedő öregasszony:

— Az Isten áldjon meg mindnyájatokat fiuk. Ti mentettétek meg azt, amit menteni lehetett. Meg ez az áldott leány . . . Nektek köszönhetjük minden vagyónukat, ami megmaradt . . .

— És nekik köszönheti az egész utca, hogy nem égett végig — tette hozzá valaki a körülállók közül.

— Kik vagytok? . . . érdeklődött egy tűzoltóparancsnok.

— A Somogy-utcai mohikánok és Hill Gyula a Nagy Főnök . . .

— mondta gögösen Gyors Szarvas. — Egyébként negyedik osztályos gimnazisták . . .

— Ezt bizony derekasan csináltátok! . . . Ha nem jöttök gyorsan segítségül, a tűz tovább terjed és ki tudja milyen károkat okoz — hangzott tovább a dicséret, amely — mi tagadás — jól esett a mohikánoknak.

Margitot hazavitték és nemsokára magához tért. Ez volt az első szava: — Mi van Gyulával? . . . Megnyugtatták, hogy otthon van. Özvegy Hillné egy izgalomban várta a fiát: — Biztosan a tűznél voltál? . . . — Igen anyám, segítettem én is oltani . . . — Tönkretetted a ruhádat — sopánkodott a szegény asszony — honnan veszek én neked új ruhát? . . .

A Nagy Főnök ezt már alig hallotta, mert fáradtan az ágyának esett és rögtön elaludt. Mély és édes álma volt, a kimerültségtől és a dicsőségtől, amelyekből kijutott neki a mai est folyamán.

A tűzoltók közben eloltották a tüzet. Csak az üszkös gerendák füstölögtek még egyre a Bánhegyesi udvaron, ahol megjelent a rendőrtisztviselő és kiderítette, a tűz eredetét: A két Bánhegyesi fiu titokban cigarettázni ment a padlásra. Mikor az anyjuk

hívta őket vacsorázni, gyorsan eldobták az égő cigarettát, amitől lángott fogott a szalmatető és elhamvasztotta az egész házat. . . . A vizipuska azért még ott maradt és a tűzoltók sokáig locsolták a füstölgő, égett romokat. A város minden részében jöttek a kíváncsi érdeklődők, hogy megnézzék a tüzet és az emberek ijedten és kétségbeesetten álldogáltak a szerencsétlen Bánhegyesi család hajlékának romjai előtt.

— Csak az a jó, hogy nem volt nagy szél . . . mondta az egyik szemlélődő csendesen.

— Bizony, nagyon kell vigyázni, lámpával, gyertyával, cigarettával — tette hozzá a másik.

— Hát persze . . . cigarettától van . . . gyerekek cigarettáztak a padláson . . . hallatszott a harmadik felől.

Egy anya a lányát korholta: — Látod: sohase locsolod le vízzel a parazsat, mikor kiöntöd a szenes-vasalóból . . .

Most, hogy szemtől-szembe álltak az emberek a borzalommal, most egyszerre mind jámborak, óvatosak és elővigyázatosak lettek.

— Legyen nyugodt anyám — erősködött ez a leány — ezentul mindig lelocsolom a parazsat . . .

A gyalogjárón pedig egy öreg ember ment és észrevette, hogy valaki eldobott egy égő cigarettavéget. Odatipegett a kocsiutra és a cipője talpával jól beletaposta a porba . . .

Hill Gyula a pad tetején állott és úgy mesélte el a körülötte összegyűlt fiuknak a tegnapi esti tüzoltást. Az egész osztály lázasan kipirult arccal és feszült érdeklődéssel hallgatta. Mindnyájan büszkék voltak hat kollegájuk hőstettére, csak Patay és Fogarassy ültek szóltanul és csendesen a helyükön, ők nem vettek részt az ünneplésben. Valójában irigyelték a többieket és élénk fájdalmat okozott nekik, hogy éppen tegnap nem voltak velük. Egyre azt várták, hogy Hill Gyula, vagy Huszthy kérdőre vonják őket emiatt. De azok most mással voltak elfoglalva. Majd széthuzták őket a többiek, mert hallani akarták az összes részleteket. Csengetés után alábbhagyott a zaj és a lárma, a padok benépesedtek és az osztály a könyvei felé hajolva ismételte át utoljára a leckét. Hill Gyula és Huszthy halkán beszélgettek: — Vajjon mi lesz máma? . . . Azt a jó érzést, amely még bennük élt a tegnapi esti dicsőség miatt, egyszerre elfojtotta a félelem és az aggodás hangulata. — Megérkezett-e Torzsás feljelentése? . . . — Tudja-e már az osztályfőnök, hogy mi történt a Somosban? . . . Hát a pedellus bejelentette-e a szökést? . . .

Ilyen és ehhez hasonló kérdések kergették egymást és Huszthy azt tanácsolta, hogy Fogarassytól kellene megkérdezni, mert hátha erről beszélt tegnap délben a direktor az édesapjával? . . . — Nem is szabad szólni hozzájuk — mondta Hill Gyula komolyan. — Aki cserbenhagyja a törzset, azt mélységes megvetéssel kell sujtani . . .

Egész óra alatt nem figyeltek és a tekintetük szanaszét kalandozott a levegőben és tele voltak bántó és aggasztó gondolatokkal. — Talán mégsem csapnak ki, — sóhajtotta Hill Gyula Huszthy felé, ahogy óra végével felkészülődtek a padból és megindultak a folyosóra. Ebben a pillanatban megjelent az ajtóban Benkovich:

— Hill, Nagy Lajos és Rottenstein! . . . Gyertek azonnal a tanári szobába! . . .

Sápadtan verődtek össze mind a hárman és úgy vánszorogtak végig a folyosón, mintha a kintpadra kellene menniök. Huszthy, meg a többiek féltő aggódással kísérték őket és a tanári szoba ajtajával szemben megállottak.

— Szegények — mondogatták szomoruan — ki tudja mi lesz velük? . . . — Be írják őket az osztálykönyvbe — szólt Káldor. Mások így vélekedtek: — Nem biztos, hogy kicsapják őket . . . — Akkor se az ország összes gimnáziumából! . . . — Az is meglehet — hangott fel az ellenvélemény.

Huszthy mindenesetre örömmel állapította meg, hogy a tegnapi szökésről nem tudnak, mert akkor őt is a tanári konferencia eléhívták volna . . . A bátrabbak egészen közel merészkedtek az ajtóhoz, úgy próbáltak hallgatózni. Sőt a más osztálybeliek is érdeklődéssel álltak meg közöttük egy pillanatra és kíváncsian kérdezték, hogy mi történik odabent? . . .

Odabent pedig, a hosszú, zöld asztal körül együtt ült a tanári kar. Legfelől, karosszékekben az igazgató ur, aki mellett egy idegen, feketeruhás ismeretlen foglalt helyet. A három fiu zavarában és izgalmában a tanári szoba falain függő képeket kezdte szemlélni. Azt a szép, szakállas embert, akiről Hill Gyula tudta, hogy a közoktatásügyi miniszter, meg a csoportképeket, ahol azok vannak megörökítve, akik már érettségit tettek, vagy tizéves találkozóra, sőt huszéves találkozóra gyültek össze. Közben egy-egy pillanatra érdeklődéssel kémlelték a tanárok arcvonásait is, de állandóan nem mertek rájuk nézni. Pedig ha el tudták volna olvasni, ami az arcokra van írva, akkor

egyszerre mosolygóssá és vidámmá változott volna a tekintetük és a három sápadt gyerekarc kipirosodott volna és félénk szemek ragyogóvá élénkülnek. Mert az igazgató ur homlokán most nem vonulnak végig a szigorúságot jelentő ráncok és Benkovich sem húzta össze cvikkere fölött szurósan a szemöldökét és a többiek is megnyugtató és jóleső barátsággal néztek az előttük szepegó három kis diákra. Az idegen ur pedig csak a fejével bólogatott és látszott rajta, hogy legjobban szeretne felkelni a székről, odamenni hozzájuk, megveregetni a vállukat és barackot nyomni a fejük bubjára.

Mondom, Hill, Nagy Lajos és Rottenstein bármilyen tapasztalt harcosok is voltak, ahhoz még nem voltak eléggé emberismerők, hogy azonnal felfedezték volna a kedvező helyzetet. Csak álltak egy helyben, reszketően, két kezükben a sapkát gyurták, gyurdosták össze-vissza, vagy a kalapjuk szélét rongyolták, szorongatták. A szívverésük is elállott, mikor az igazgató ur megszólalt:

— Hát ti vagytok azok a híresek? . . .

Mind a hárman összenéztek. Hill Gyula dacosan vetette fel szép fejét, Nagy Lajos legjobban szeretett volna sirni, Rottensteinnek pedig hirtelenében kivörösödtek a szeplői . . .

— Büszke vagytok rátok — folytatta az igazgató ur.

A három pár gyerekszem egyszerre feléje fordult és kérdően bámult az arcába. Mintha ezt mondták volna: Tréfálni teszszik, vagy komolyan gondolja? . . .

— Nagy dicsőséget hoztatok az egész gimnáziumra — hangzott tovább a direktor szava — és azért hivattalak ide benneteket, hogy ezt megmondjam nektek . . .

Hill, Nagy Lajos és Rottenstein újra összenéztek és most már kiabálni tudtak volna a boldogságtól. — Nem, az igazgató ur nem tréfál — ujjongtak belülről — nincs is szó Somos erdőről, Torzsásról, hosszú puskáról, az igazgató ur a tegnapi tüzre gondol . . . Mind a hárman mosolyogtak és boldogan hajoltak meg a tanári kar előtt.

A kürt szólott, a dob pergett...

— Mondd el fiam, hogy hogyan történt? . . . Hányan oltottátok el a tüzet? — fordult Hill Gyula felé az igazgató ur.

— Tessék megengedni, hogy behívjam őket, mert Huszthy is ott volt, meg Luczay és Varga Alajos . . .

Mind a negyedik osztályba jár? . . . érdeklődött a feketeruhás idegen.

— Igen — felelt helyettük az osztályfőnök. — Huszthy ismétlő . . . Hill Gyula akkor már a folyosón volt és gyorsan hívta a többieket: — Huszthy! Varga! Luczay! Gyertek ti is! . . . Akiket szólított, hirtelen megrettentek. Huszthynak az volt az első gondolata, hogy most már a szökést is tudják. Hill Gyula gyorsan feléjük sugta: — Ne féljeteK semmit, a tűzről van szó . . . Mire beléptek az élelmes Rottenstein már buzgón magyarázta a rész'eteket. — Folytasd te fiam! — mondta az igazgató Hill Gyulának. — Ha jól tudom, te vagy a vezér — tette hozzá mosolyogva.

. . . Már régen elcsengettek és Hill Gyula még mindig buzgón mesélt. Az egész tanári kar figyelmesen és jóakarattal hallgatta. A feketeruhás idegen pedig megszólalt a végén: — A város köszönetét tolmácsolom és az igazgató ur engedelmével délig mindnyájan megkapjátok a tűzoltó-érmet, amit büszkén viselhettek, mert csak a legbátrabb és legdereKabb tűzoltóknak adjuk . . .

— Köszönjétek meg a polgármester urnak — szólt az igazgató ur. Azzal újra meghajoltak, a polgármester pedig felállott a székiől, odament hozzájuk és sorban kezét fogott mindnyájukkal. Hill Gyulának az arcát is megsimogatta: — Ki az apád? — Meghalt . . . — Ahá . . . Hill Gyula . . . az anyakönyvvezető . . . — Igen. — Örvendek, hogy *olyan* derék, *becsületes apának*, *ilyen derék fia maradt* . . . Isten éltesen sokáig . . .

Hill Gyulának könnyek gyűltek a szemébe. Ez nagy szó volt nála, mert soha nem ismerte a sirást. De ebben a pillanatban az jutott eszébe, hogy a polgármester teljesen jóvátette, amit Torzsás

elkövetett, aki szerint ő nem méltó az apjához. — Polgármester sokkal több, mint erdőkerülő — állapította meg magában — és a polgármester szava döntőbb . . . Ő tehát nem is olyan rossz, haszontalan kölyök, hanem derék, becsületes, mint az apja volt . . . A kabátja ujjával letörölte arcából a könnyeket és megindult boldogan a többiek után . . .

Az osztály már izgatottan várta őket és általános örömmel vették tudomásul, hogy mi történt.

— Érmek kapunk! . . . Nagy aranyérmek! . . . ujjongott hangosan a kis Varga.

— Jó lesz ezüst is — csittitották a szomszédai . . . — Bronzból van az érem — jelentette ki határozottan Huszthy. — Már láttam sokat a tűzoltók egyenruháján, mikor vasárnap parádében vannak . . .

Patay és Fogarassy nagyon el voltak keseredve, azért udvariasan felkeltek a padból és odamentek Hill Gyulához: — Gratulálunk . . . És a kezüket nyujtották. Mit volt mit csinálni és örömben mit tehetett egyebet, hát Hill Gyula kezét fogott velük.

— Szent a béke — jelentette ki engedékeny hangon — csak látjátok be nyiltan, mért nem jöttetek ki tegnap az erdőbe? . . . Fogarassy volt az őszintébb és zavartan, szemlesütve dadogta: — Azt gondoltuk, hogy Torzsás miatt baj lesz, hát nem mertünk elindulni . . .

Mire Hill szemrehányóan válaszolta: — Látjátok? Ez a gyávák büntetése . . . Most ti is kaptatok volna tűzoltó-érmek Hill Gyuláék tiszteletére az egész délelőtt vidáman és könnyen telt el. Latinból nem volt felelés, gyakorlatot javítottak. A magyar tanár ur behozott egy vastag könyvet a címe Cox György: Görög regék, abból olvastatott fennhangon, sorban, szebbnél-szebb hősi történeteket. Számtan óra alatt tréfás számtani fejtörőkkel mulattak. És tíz percekben, meg órák előtt szünni nem akaró ünnepelés következett. A felső osztályosok mind odajöttek és sorban gratuláltak Hill Gyulának és a többi bátor tűzoltónak . . . Mindez szépséges volt és gyönyörűsége, hát még ami ezután következett! . . .

Tornaóra volt. Egyszerre csak Feri bácsi, a pedellus, behozta a köröző könyvet, amit legtöbbször örömmel fogadtak a diákok, mert szünetet, vagy kirándulást, vagy más jóleső és kellemes dolgot hirdetett ki belőle a tanár ur, aki felolvasta. Most Hill Gyuláék tegnap esti szereplése, a város elismerése és a hat tűzoltó-érem volt beleírva. Mindegyiknek elő kellett lépni a sorból. A tornatanár ur mellükre tűzte az érmeket, kék-sárga szalagon, óriási bronzérmeket.

— Ha kifényesítem, éppen olyan lesz mintha arany volna — suttogetta a kis Varga. Rottenstein oldalba bökte, hogy ne beszéljen, mert ünnepélyes és megható pillanat következett. Az egész osztály feszes lépésben elmasírozott előttük... A kürt szólt, a dob pergett és ök hatan külön állottak a többiektől, a tornaterem falánál és élvezték a dicsőséget. A pedellus is ott állott és kíváncsian szemlélte a jelenetet. Egyszerre csak összevillant a tekintete a Hill Gyuláéval, meg a Huszthyéval. Hirtelen másfelé fordította, mert nem akarta őket ebben a nagy pillanatban kellemetlen és rossz érzésnek kitenni. Pedig magában már elhatározta, hogy nem árulja el Benkovichnak a szökést.

*

Az egész Somos-utca a hat fiuról beszélt. Meg Nagy Margitról, aki ott feküdt az ágyban és élvezettel hallgatta, amikor a bátyja elmesélte, hogy mi történt délelőtt az iskolában. Margitnak eszébe se jutott, hogy neki is elismerés jár ki és nem is gondolt arra, hogy ő is megérdemelné a tűzoltó-érmet. Boldog volt és megelégedett, tiszta szívből örvendett a fiuk sikerének. Legfőképpen annak örült, hogy a polgármester külön megdicsérte Hill Gyulát. Őszintén szólva már dél óta folyton várt rá, hogy eljön látogatóba, Hill néni reggel óta kétszer is oda át volt és virágot hozott. Bánhegyesi is eljött, a részeges, öreg suszter és sirva hálálkodott Nagynénak, meg Margitnak. Aztán a fiaira panaszkodott:

— Két haszontalan kölyök... Holnap indulnak Aszódra... Margit szeme felcsillant: — Aszódra? ...

— Igen, küldöm őket a javítóintézetbe, itt már nem tudok velük mit csinálni . . .

A mohikán lány majd kiugrott az ágyból, mikor ezt hallotta. Ő szívvél-lélekkel együtt érzett a törzssel, hát hogyne örült volna ennek a hírnek, ami azt jelenti, hogy örökre megszabadulnak a veszedelmes ellenségtől . . . Ettől kezdve egyre türelmetlenebbül várta a Nagy Főnököt, hogy elmondhassa neki is a nagyszerű meglepetést.

Hill Gyula megilletődve lépett be a szobába. Már érezte, hogy tulajdonképpen ő az oka a Margit balesetének. Ő utasította, hogy segítsen a butorokat kihordani az égő házból. Azért is jött csak későn ebéd után, mert azon gondolkozott, hogy mit is mondjon a lánynak? Kereste a szavakat, de sehogyse tudta megtalálni az igazit, amit szeretett volna. Végre összeállított a fejében egy kis beszédet, de mire a betegágyhoz ért zavarában már el is felejtette. Csak állt, álldogált szótlanul, végre lekapta melléről a tűzoltó-érmet és odaadta Margitnak: — Vah-ta-Vah, ez téged illet . . .

Margit kérdőleg meresztette rá a szemét. — Te érdemled meg legjobban — folytatta a fiú. A Nagy Főnök úgy találta, hogy ez nagyon szép és nemes cselekedet volt. Olvasta az ujságban, meg látta képen is, hogy előfordul, amikor fejedelmek a saját kitüntetésükkel jutalmazták meg kedves alattvalóikat. Ugy tett ő is, bár nagyon nehéz szívvél vált meg az éremtől. Vah-ta-Vah megcsókolta a feléje nyújtott kitüntetést és visszaadta neki:

— Köszönöm, de nem fogadhatom el . . . Viseld te tovább büszkén . . . én is büszke vagyok rá . . .

A Nagy Főnök hálásan tűzte vissza mellére a tűzoltó-érmet és kijelentette, hogy majd szól a polgármesternek a Vah-ta-Vah kitüntetése miatt. Diadallal mesélte el, hogy a polgármester őt külön megdicsérte és valójában úgy gondolta, hogy neki ezentul már csak szólni kell a polgármesternek, aki nyomban teljesíti a kívánságát. Egyelőre elbucszott:

— Ma délután nagy dolog vár rám — mondta — Chingachgookkal veszedelmes utra vállalkoztunk... — Vigyázatok magatokra — aggódott Vah-ta-Vah és kérdőn tette hozzá: — hová mentek?... — Torzsáshoz. Egyenesen a lakására... — Minek?... — Visszahozzuk a hosszú puskát... — Visszaadja?... — Nem kérjük. Vadölő megtalálja a módját, hogy a hosszú puska ismét kezei között legyen... — A Nagy Szellem kíséren utadon — bucsuzott el tőle a lány.

Vadölő emelt fővel, délcegen távozott a szobából. A kapuban beleütközött Ravasz Rókába, aki két kézre fogta a kalapját és úgy tartotta nagy vigyázva maga előtt. Ahogy a Nagy Főnök neki ment, bosszusan nézett a szeme közé és az egyik tenyerét óvatosan a kalap fölé tartotta.

— Mi az Róka?... Mit viszel a kalapodban?... — kérdezte Vadölő. — Majd kilökted az egészet — volt a mérges válasz. — Margitnak viszem... Aszaltszilva... — Loptad?... — Kaptam. Anyám kibékült velem, mikor megmutattam neki az érmet. Azt mondta, hogy ez nagy kitüntetés és büszke lehet rám az egész hitközség... Megbocsátották a strucctollas legyezőt és még adtak öt marék aszaltszilvát... Mandulát is kaptam, egy marékkal, a kettő nagyon jó együtt...

— Adj egy kicsit belőle... — Nem lehet, ne haragudj, Vah-ta-Vah beteg, neki adom...

Hamarosan ott is hagyta Vadölöt és sietett be a lakásba. Kapkodva mesélte el Margitnak, hogy Hill Gyula a kapuban szilvát kért tőle, meg mandulát, de ő nem adott egy szemet sem. — Tessék mind megenni — tette hozzá — az egész a magáé... Vah-ta-Vah hozzá sem nyult az ajándékhoz. Szépen megköszönte Ravasz Rókának, aztán eltette a párnája alá. — Majd megesszük, ha Gyula újra átjön — gondolta magában — és szívből leste-várta ezt a pillanatot.

A két Bánhegyesi már reggel óta az erdőt bujta. Utoljára felkeresték a kedves helyeket, külön el kellett bucsuzni minden fától és minden bokortól, minden tisztástól és minden márdárfészektől, mert ki tudja mikor láthatják viszont újra ezeket? . . . Vándorlásukban nagyon elfáradtak és egy bokor tövében leheveredtek a zöld füre, arccal a földre borulva és a két karjukat kitérték, mintha magukhoz akarnák ölelni utoljára a hü szerelmest, akit itt kell hagyni és csak álmodni lehet majd felőle, a messzi-messzi idegenben, ahol szigorú és katonás fegyelemben élnek és reggeltől-estig dolgozni kell és nincs játék és nincs Somos erdő . . . mert vezekelni muszáj a bűneikért . . .

— Isten veled . . . Isten veled . . . zokogták bele a rengetegbe és a lombok fájdalmasan visszasusogtak, mert a lomboknak nincs lelke és nem tudják jószág és rosszóság szerint osztályozni az embereket . . . Halkan suttogott az erdő, a méltóságteljes, öreg fák levelei zizegve reszkettek és Bánhegyesiek úgy érezték, hogy minden marasztalja őket, minden tartja őket visszafelé . . .

— Meg lehet szökni onnan? — kérdezte a kisebbik a bátyjától. Az tagadólag rázta a fejét. — Nem hiszem. Ugy hallottam magas köfállal van körülzárva és nagyon vigyáznak az emberre . . .

Elhallgattak és szomorúan bámultak tovább a fák közé és a bokrok közé, ahonnan léptek zaja hallatszott. — Valaki jön

— mondták, de nem is nagyon törődtek az egésszel, mert már mindegy volt nekik, hogy kivel találkoznak az erdőben. Ugy akadt rájuk Vadölő és Chingachgook, ahogy elkeseredetten és bánatosan gubbasztottak.

A két mohikán harcos már tudta, hogy Bánhegyesiék holnap indulnak az aszódi javítóintézetbe és őszintén sajnálták őket, mert azt is hallották, hogy a tűz után nagyon megverte őket a részeges apjuk és enni sem kaptak egy egész napig.

— Hát elmentek? — kérdezte tőlük Vadölő. Alig hallhatóan felelték: — El... — Ne busuljatok semmit. Egy évig tart az egész... — Honnan tudod? — Tudom. Aki jól viseli magát és megtanul valami mesterséget egy év múlva hazajöhet...

Jól esett a vigasztalás Bánhegyesiéknek, annál inkább, mert az ellenségtől jött, akivel szemben ők nem viselkedtek mindig becsületes módon. Elkezdtek rögtön hálálkodni:

— Megmondjuk nektek, hogy merre van a borz-tanya...

Vadölő arca megélénkült: — Biztos?... — Biztos. Akárhányszor voltunk Torzsással borz-lesen. Most is hívott, hogy menjünk vele, de már nem volt kedvünk...

— Torzsás vadászni ment? — Igen, az előbb jött el hazulról... Az indiánok összenéztek. Rendben van, jelentette a tekintetük... — No, Isten veletek! — bucsuztak el hirtelen Bánhegyesiéktől és elindultak. — Hát nem akarjátok tudni a borz-tanyát?... — Köszönjük — felelte gögösen Vadölő — majd megtaláljuk magunk is...

Ebben a pillanatban nem is a borz-tanya érdekelte őket, hanem az, hogy Torzsás nincs otthon és a hosszú puska őrizetlenül fekszik az erdőkerülő lakásában. Nem volt szabad elmulasztani ezt az alkalmas időt és majdnem futva törtettek előre az erdőben, egészen addig, míg el nem érkeztek a Nagy Fehér, arcu Ember kunyhójához. Éber figyelemmel néztek körül, hogy nincs-e élőlény a közelben, mert tudták, hogy ilyen esetben csak az óvatosság és a gyors elhatározás használhat a

dolognak. Száraz vesszősövénnyel volt körülkerítve a vadász-kunyhó, amely kis tisztás közepén feküdt és néhány gyümölcsfa, meg tarka virágágyak tették szeliddé és barátságossá a kietlen vadon közepében.

Átugrottak a kerítésen és mint a kigyó, hasrafekve, csuszva közeledtek a kunyhóhoz. Mikor közel jutottak hozzá, Vadölő hátrahagyta a társát, mert ilyen merész vállalkozásnál csupán a maga erejében és ravaszságában bízott. A Nagy Főnök most már egymaga kuszott a földön, lassan, nesztelenül, mint a csiga a nedves fűben. Mikor a virágágyakhoz ért, tisztán látta, hogy az ablak nyitva van és az ajtóban ott kuporodik Bundás, a kutya. Szegénynek még most is be van kötve az első lába, ahogy Vadölő eltalálta a hosszú puskával. — Alszik — állapította meg magában a Nagy Főnök és a végtelen nagy csöndben fülét a földhöz illesztette és úgy hallgatózott. Ekkor úgy rémlett neki, mintha valami alvó embernek a szakadozott, hosszú lélegzését hallaná. Tovább kuszott, mire egyszer csak azon vette észre magát, hogy egy hatalmas férfi fekszik a fűben, a gyümölcsfák alatt. Nem tudta, hogy ki lehet, annyi bizonyos: nem Torzsás. Talán a szolgája, vagy valamelyik rokona, aki itt lakik vele és a házat őrzi, míg az erdőkerülő oda jár. . . Vadölő egész melléje csuszott és föléje hajolt, hogy csakugyan alszik-e? Majd hirtelen visszahúzódott a fatörzs mögé és úgy hallgatózott tovább. Mikor az alvó ember horkolása meggyőzte, hogy nincs mitől tartania, négykézláb oda surrant az ablak alá és bekukkant a szobába. Szemben vele, a falon egy nagy zöldposztóval bevont tábla volt kifeszítve, kampók álltak ki belőle és a kampókon óriási puskák, kétcsövű fegyverek, vadász-kések, vadásztarisznyák, tölténytáskák és vadászhalók függtek. Lega'ól egy kampón ott lógott a hosszú puska, amely úgy nézett ki ebben a diszes gyülekezetben, mint valami gyerekjáték. Vadölő szíve hangosan kalapálni kezdett és most már nem bánta: lesz, ami lesz, azzal átvette magát az ablakon. Odabent még egyszer körülnézett. Azt se tudta, hogy mit

bámuljon először. Tele volt a szoba kitömött madarakkal, meg kitömött állatokkal és az ajtó felett két óriási vaddisznófej vicsoritotta rá félelmetesen az agyarát és köröskörül a falon szarvas- és özaggancsok diszelegtek... Ámulattal és rajongással nézte a sok szépséget és nesztelenül a vadász-állvány alá kuszott és a kampóról leemelte a hosszú puskát...

Szeretett volna felkiabálni boldogságában és alig bírta elfojtani örömének kitérését, de csak megölelte a flóbertet, magához szorította és megcsókolta tizszer, százszor...

— Meneküljünk, villant fel hirtelen agyában a gondolat és a fegyverrel kezében kimászott az ablakon. Egy kicsit vigyázatlan volt, mert elkezdett gyorsan szaladni és lépteivel felébresztette Bundást... A kutya elvakkantotta magát, ugatott és három ép lábán sántítva futott utána és keserves csaholással üldözte. Mikor Chingachgookhoz visszaérkezett, csak intett neki, hogy előre, azzal rohantak tovább. A kerítés előtt hátra néztek, hát látták, hogy az ember is szalad utánuk, aki az előbb ott horkolt a fűben. Szamárfület mutattak feléje, mert tudták, hogy az erdőben úgy sem éri utol őket, azzal átvették magukat a kerítésen és eltűntek a rengetegben...

Jó darabig szaladtak, aztán fáradtan levetették magukat egy kis tisztáson a földre. Vadölő csak most örvendezhetett valójában a hosszú puska visszaszerzésének:

— Mondtam, hogy addig nem fogok nyugodni, míg újra a kezemben nem lesz és a Nagy Szellem hozzásegített — szólt diadallal. — Van nálad töltés? — kérdezte Chingachgook. Vadölő büszkén a zsebére ütött: — Van.

Nyomban megtöltötte a fegyvert, aztán a vállára akasztotta és tovább indultak. Alig érkeztek száz lépésnyire a helytől ahol megpihentek, Vadölő „vigyázz”-t intett a szemeivel Chingachgook felé, az arcához emelte a hosszú puskát, célzott és hirtelen eldőrdült a lövés.

— Meg van!... Meg van! — ordított győzelemittasan. A bokorhoz rohant és a kezével magasra emelte a borzot, a hön

óhajtott vadat, ami után régtől fogva reszketett és most véletlenül sikerült rábukkania és szerencsésen elejtette.

Chingachgook megdicsérte: — Valóban méltónak bizonyultál a fegyverhez, soha életemben nem láttam szebb, pompásabb lövést . . .

A zsákmányt magukkal vitték és most már gyorsabban haladtak Gerendavár felé. A Csikós-kertet övező sűrű bozótnál megállottak, mert a zászló nem integetett feléjük a tetőről.

— Vajjon mi lehet megint? — aggódalmaskodtak. A bokrok között aztán meglelték a többi harcost, akik hason fekvé figyeltek a bejárat irányában. A kapu ki volt nyitva és ebben a pillanatban gördült eléje egy könnyű kis kocsi, amelyről egy fekete szakállas, magas, elegáns ur ugrott le a földre és a gyeplőt odavetette a háta mögött üldögélő feszes inasnak. Ahogy leszállott, látták, hogy a háta meg van hajolva és a feje szórakozottan a mellére esik.

— A gróf — suttozták.

Ő volt, az erdő, a Csikós-kert és a Gerendavár ura, aki bent lakik a város közepén lévő gyönyörű kastélyban, amelyet óriási park övez körül. Valami megható tisztelet és hódolat tette legendássá a gróf alakját a kis város lakói előtt, akik ősidőktől fogva megszokták, hogy a kastély itt áll az ő polgári és egyszerű lakóházaik között és a kastély gazdái képviselők és miniszterek lesznek, apáról-fiura száll a kastély és a népszerűség s mikor a gróf végighajtat kocsiján az utcákon, vagy maga hajt kocsiján az erdő felé: minden szem megfordul és az emberek áhitattal ejtik ki az ajkaikon: — A gróf . . .

A mostani gróf, aki váratlanul és hirtelen megjelent a Csikós-kert kapujában, csak keveset mutatkozott a városban. Pesten élt és a kastély tornyának a legtetején nagyon ritkán hirdette a zászló, hogy a földesur itthon tartózkodik. Szóval itt volt és a mohikánok szemtől-szemben láthatták és jól megfigyelhették a két törpe kutyát is, ahogy azok nyomban utána leugrottak a kocsiról és nem mozdultak el mellőle egy pillanatra

sem. A gróf a Gerendavár felé tartott, ahonnan az a két idegen ur sietett elébe, akik már tegnap is itt voltak, mikor a széna alá bujtak előlük a mohikánok.

— Nézzétek, a pepitanadrágos — figyelmeztette Vadölő a többieket.

— Kezében van a bot, amelyikkel a fejembe szurt — tette hozzá Párducmacska . . .

Azok hárman már eltűntek az istállóépületben és a mohikánok szive elszorult. Érezték, hogy itt komoly dologról van szó és Gerendavárat nagy veszély fenyegeti. Éppen most, amikor annyi diadalban és örömben van részük! . . . Éppen most, amikor a hosszú puska újból a Nagy Főnök kezei között van és az első nagy vadat elejtették! . . . Éppen most, amikor otthonosan berendezték, Torzsás nem tud róla és egyetlen ártalmas ellenségük, a két Bánhegyesi az apai szigor folytán messzire utazik és senki és semmi sem zavarná többet boldogságukat és terveiket! . . .

— Várjuk meg, hogy mi történik — szólt a Nagy Főnök és izgatottan figyeltek tovább a leshelyen.

A gróf és két kísérője csakhamar kijöttek az istállóból és sorban benyitottak a lakószobákba. Mikor végig járták mindet, a kocsi felé indultak, amely ebben a pillanatban megfordult és félreállt az utból. Félreállt, hogy helyet csináljon a lovaknak, mert lovakat vezettek be a Csikós-kertbe . . .

. . . Karcsu, hosszú lábú paripákat . . . Be voltak borítva finom sárga pokróccal és a patáik fölött sárga bőrkamásni keltett élénk feltünőséget. Kényesen lépdeltek és izgatottan kapkodták jobbra-balra finom fejüket, simára kefélt sörényükbe nevetve kapaszkodott bele az aranyos napsugár, amelyet a felettük fénylő égitest üdvözlésükre ide vetett a fák között. Finomak voltak és előkelőek. Elegáns lovászok vezették őket sorra egymás után és a gróf ott állt a kapuban és mindegyiknek meg-simogatta a nyakát, barátságosan végigveregetett a hátukon és cukrot vett elő a zsebéből, úgy etette a lovakat a tenyeréből . . .

A mohikánok számolták a paripákat: — Egy, kettő, három, négy . . . Jöttek egymás után, fürgén, gögösen, volt olyan, amelyik csendben, nyugodtan lépkedett, a másik idegesen viháncolt, toporzékolt és harsányan nyeríteni kezdett. — Öt, hat, hét, nyolc, kilenc . . .

Nincs tovább. Az utolsó is eltűnt az istálló ajtajában, a grót még egy pillantást vetett feléjük, aztán könnyen felugrott a kocsijába, nyomában a két törpe pincsi, kezébe vette az ostort, de meg se kellett érinteni a lovakat. Ahogy érezték, hogy itt van az ideje nyomban megindultak és repítették magukkal a kocsit . . . A borotvált arcú inas a hátsó ülésen keresztbe fonta a karját, mint a jó kis gyerekek az iskolában . . .

— Itt vannak a versenylovak — mondta Chingachgook. — El foglalták tőlünk a Gerendavárat — tette hozzá Ravasz Róka. — Most mi lesz? — kérdezték a többiek . . .

Vadölő hirtelenében nem tudott nekik válaszolni. Csak érezte, hogy egyszerre előntötte a bánat és a keserűség. Gerendavár elveszett . . . A prerie elveszett . . . A vadászterület elveszett . . . Minden, minden oda van megint . . . Alig hallhatóan mondta végül:

— Mi lesz? . . . Azt én is szeretném tudni . . .

Aztán sokáig nem szólalt meg egyikőjük sem. Mélységes csendben kuksoltak tovább a bokrok között. A nap még nem áldozott le, de az erdő lassan sötétedni kezdett. Hirtelen szél rázta meg a fákat és a szél belekapaszkodott az ágakba és a bokrokba és a lombok elkezdtek zugni, zugolódni. Ugy érezték valamennyien, mintha fáznának. Szorongva-borongva ültek még egy darabig a Csikós-kert előtt, aztán Dámvad és Holló fészkelődni kezdtek:

— Haza kell menni — mondták csendesen. Senki se tartotta őket vissza, hát felkeltek a fűből és elindultak. Ravasz Róka utánuk szólt: — Várjatok . . . én is megyek . . . Párducmacska és Fiala Sas követték őket, csak hárman maradtak továbbra is a leshelyen, kitartóan és szótlantul.

— Elmentek — szólalt meg később Gyors Szarvas, csak éppen, hogy mondjon valamit. — Nem baj — válaszolta Vadölő — csak had menjenek...

Legjobban szeretett volna egész egyedül maradni. A fejében különös és furcsa gondolatok forgolódtak, üzték, kergették egymást a tervek és a készülődések, úgy érezte, hogy elérkezett a döntő csata ideje.

— Testvéreim, induljunk mi is — szólt végül. Annál is inkább, mert holnap nagy nap lesz... Igérem, hogy visszafoglaljuk a Gerendavárat...

A másik két indián csodálkozva nézett Nagy Főnökre, de nem szóltak semmit. Tudták, hogy komoly, elszánt harcos, aki nem ismeri a tréfát. Amit mond, az szentírás és nem kételkedtek egy pillanatig sem, hogy most is valóra váltja az ígérését...

Késő este volt, aludt az erdő. A Gerendavár épületében az egyik ablakból még világosság szűrődött ki a prerie-re és az indiánok jó idő óta lesték ezt a világosságot. Hárman voltak: Vadölő, Chingachgook és Gyors Szarvas. A Nagy Főnök csak két válogatott harcost vitt magával a veszedelmes utra, amely kockázatos vállalkozásnak ígérkezett, de Gerendavár visszahódítása függött tőle.

Ott feküdtek a kerítésen kívül és várták, hogy minden elcsendesedjék. Látták, amikor a pepitanadrágos lovászmester kijött az istállóból és bevonult a szobájába, látták, amikor a lovászfiauk is sorban nyugovóra tértek, csak azt nem tudták, hogy ki maradt a lovakkal az istállóban? Azért vártak, hogy az egyetlen világos ablak is homályba boruljon, mert akkor nyugodtan megközelíthették a Gerendavárat.

— Végre — sugta oda halkán Vadölő Chingachgooknak, ahogy az éberséget hirdető utolsó fénysugár is eltűnt az éjszakában. — Mehetünk . . .

— Még nem — tette hozzá a tapasztalt öreg harcos — várjunk egy kicsit, hátha nem aludt el? . . .

Izgalmas percek következtek, kis idő múlva aztán óvatosan, nesztelenül kuszta mind a hárman a Gerendavár felé. Mielőtt az épülethez értek sokáig hallgatóztak. Nem hallatszott semmi nesz, csak a lovak mozgolódása és az egyhangú, folytonos ropogtatás, ahogy fogaikkal morzsolták, örölték a szénát.

— Gyors Szarvas nézze meg, hogy be van-e zárva az ajtó?
— adta ki Vadölő az utasítást. Az indián harcos azonnal hasra vágódott és a falhoz lapulva, ügyesen csuszott előre. Nemsokára visszajött és jelentette, hogy az ajtó nyitva van, sőt az egyik szárnya ki is van tárva, úgy, hogy kényelmesen beférkőzhetnek rajta. Mint a tolvajok, úgy surrantak be óvatosan az istállóba és figyelmesen körülnéztek. A tetőről egy dróthálóval védett olajmécses pislogott haloványan, ennek a fényénél észrevehették, hogy a csikókat itt nem őrzi senki.
— A Nagy Szellem mindig segíti az ő fiait — mondta Vadölő, azzal intett két társának, hogy lássanak rögtön munkához.
— Oldjátok el sorra a lovakat a jászoltól és vezessétek mindet hozzám . . . Csak vigyázzatok, csendben és hangtalanul történjék az egész . . .

Chingachgook és Gyors Szarvas a parancs szerint cselekedtek. Lélegzetvisszafojtva, fűrgén dolgoztak és félpercenként vezették a lovakat Vadölőhöz, aki ott állott az ajtóban és mindet összefogta a kötőféknél. Mikor együtt volt az egész csapat: Vadölő hozzálátott, hogy pokoli tervét végrehajtsa.

Már elő volt nála készítve a *tapló* és kis darabokat tépett le belőle, Chingachgook pedig meggyújtott egy szál gyufát és a *tapló* parazsat fogott és vörösén izzott a Nagy Főnök kezében. De csak egy pillanatig, mert a következő pillanatban már az első ló fülébe nyomta, aztán szabadon engedte a kötőféket, majd következett a második, a harmadik és úgy sorba, mind a kilenc . . . Egy percig tartott az egész művelet, aztán a három indián harcos eszeveszett futással szaladt el a Gerendavárból, csak a kerítésen kívülről figyelték, hogy hogyan sikerült Vadölő merénylete . . .

. . . A kilenc versenyparipa eleinte csak csipő, csiklandozó szurást érzett a fülében és idegesen nyugtalankodott. De a *tapló* egyre jobban és jobban kezdett égni, a parazs most már nem csak mart, hanem égetett és a lovak toporzékolni, ugrándozni kezdtek. Ott széledtek el a Csikós-kert fűvén és össze-

vissza rohantak, nyugtalanul viháncolva. A fejüket a föld felé hajtották és levágódtak a fűre és ott henteregtek, a négy lábukkal az égnek meredezve. Rugdalóztak, kapálóztak, fel-fel ugrottak a fűről és nekiiramodva szaladtak egy keveset, majd megint levetették magukat és úgy fetrengtek, rángatóztak, forgolódtak kétségbeesett fájdalmukban...

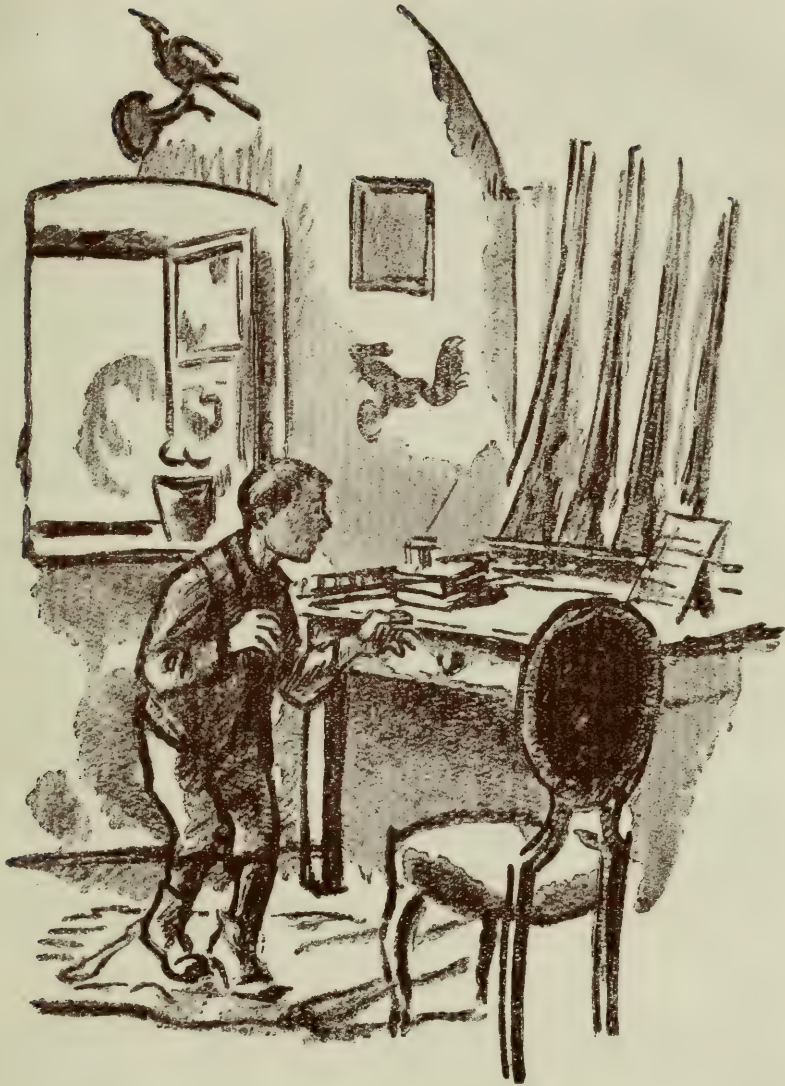
A személyzet, aki őrizte őket, úgy látszik nagyon mélyen aludt, mert nem vett észre semmit az egészszől.

... A lovak meg egyre jobban vadultak. A tapló kinozta, üzte, hajtotta őket. Táguló orrlikkkal, az égnek szegzett fejjel ugráltak és vágattak a mezőn, mint a vad lovak az ős-rengtegekben. Aztán felhallatszott az első kétségbeesett nyerítés... utána a második és sorra mind, a többi... Fűsiketítő lárma, robaj, nyihogás verte fel az éjszaka csendjét és a Gerendavár ablakai sorra megvilágosodtak... Ijedt, rémült lovászok szaladtak ki a szobákból és fogalmuk se volt róla, hogy mi történhetett, csak szaladtak eszeveszetten a csikók felé, de azok vadul menekültek előlük. Amelyiket sikerült elkapni a kötőféknél, az állati erővel hirtelen kiszabadította magát, harapott, rugott, turta az orrával a földet és elvágatott a másik irányban...

... Óriási hajsza és borzalmas vágatás keletkezett. Az emberek kiabáltak:

— Hó, hahó! ...

A lovak mindig jobban és jobban vadultak, tomboltak, lázadoztak. Fő'di hatalom nem fékezhetette őket. Az égő tapló most már teljesen megvadította mindet és az összeverődő patkók felszikkasztak, ahogy nekivágtattak az éjszakának. Csak a kerítésig szaladtak, ott a szöges drót belevágódott a husukba és véres csikokat szántott végig a testükön. Borzalmas fájdalmukban csak vészesen felnyeritettek, visszavágtattak egy darabon, aztán újra nekivágtak a drótkerítésnek... Az emberek rémült izgalomban próbálták összefogdosni a lovakat: — Hóha tel... Ha-hó! ...

...ott lógott a hosszú puska...

A régi rómaiak cirkuszi jeleneteihez hasonlított legjobban ez a kép, mikor a megvadult, kiéheztetett állatokat rászabadították a halálra ítélt emberekre . . . Csakhogy itt emberek üldözték a megvadult állatokat, hát százszorosan izgalmasabb volt a menekülés és a hajsza . . .

. . . Az egyik ló olyan erővel szaladt neki a drótkerítésnek, hogy keresztülszakította és nyerítve rontott a rengetegnek. Nyomában hirtelen kitért a másik és a sövényük fellobogott és a patáik csapkodása alatt feldübörgött a föld és most már nem volt előttük akadály. Zugva vágatott a többi is a kerítésnek és egyszerre három helyen tépték keresztül és szabad lett az út és a nemes versenyparipák bevágtattak a fák közé, a bokrok közé, gögösen legázolták a lombokat és a leveles ágakat és fájdalmukban nekifutottak a fatörzseknek és karcsu bokáikkal, finom lábakkal vészesen toporzékoltak maguk körül . . . Tépve, törve, rombolva, szerteszét forró, meleg gőzt lehelve vágatottak előre, az égő tapló egyre üzte őket beljebb és beljebb, a nyerítésük mind messzebről és messzebről sirt fel és a Csikós-kertből nem hallatszott más, mint a lovasfiuk kétségbeesett káromkodása és egy éles hang, ahogy kiadta a parancsot: — Gyorsan a lovak után, be a rengetegbe! . . .

. . . A három harcos végignézte az egészet, aztán Vadölő hirtelen megszólalt: — Mehetünk . . .

Késő éjszaka volt, mire hazaértek. Fáradtak voltak és kimerültek, de még sokáig nem jött álom a szemükre. Vadölő úgy érezte, hogy alig aludt el, mikor az édesanyja már felébresztette:

— Felkelni hé! . . . Elkéssel az iskolából . . .

*

— Sikerült? — faggatták Nagy Főnököt a mohikánok, amikor reggel belépett az osztályba.

Szóltanul bólintott feléjük, a részleteket aztán már Chingachgook és Gyors Szarvas mesélték el a harcosoknak.

— Elkergettük az ellenséget... A Gerendavár üres... A csikók szétszéledtek az erdőben...

— Akkor délután kimehetünk?

— Kérdezzük meg Vadölöt...

Vadölő azt felelte, hogy egy óra után majd határoznak. Mindenesetre együtt induljanak hazafelé...

...Az utolsó óra német volt és a fiuk már türelmetlenül lesték a végét. A felelők ott kinlódtak és bajlódtak a katedra előtt, a többiek pedig izgatottan vártak a csengetésre. Egyszerre csak kopogtatás hallatszott kívülről és a fürge Fogarassy kiugrott az ajtó elé és mindnyájan kíváncsian figyelték, hogy mi történik? Legnagyobb meglepetésükre és csodálatukra a köröző-könyvet hozta be Fogarassy, mert a pedellus kint maradt, s odavitette a tanár urnak a katedrához. A felelők egy pillanatra megkönnyebbültek, az osztály pedig szó nélkül felállott a padokból és érdeklődéssel hallgatták a hirdetést:

— „A grófi uradalom kérésére a gimnázium ifjúságának a mai naptól kezdve megtiltom, hogy a Somos erdőt látogassa“... Így szólt az igazgató ur utasítása. A legtöbben egykedvűen és közömbösen fogadták, csak a Somos-utcaiaknak szorult el a szive és csak ők érezték át teljes valójában a csapást... Csengetés után a diákok azon tanakodtak, hogy mi lehet az oka a szigorú utasításnak? Nem tudták elképzelni, még csak nem is sejtették. De a mohikán törzs harcosai érezték, hogy ez ő miattuk van, azért nem is szóltak egy szót sem, nem is igen volt kedvük, meg nem is akarták elárulni magukat... Egy csoportba verődve mentek hazafelé, s ahogy a Somos-utca sarkához értek, látták, hogy nagy csoportosulás van a kocsit közepén. Kiss Pali bácsit, a városi hajdut koszoruzta körül a gyerekhadsereg és az éppen arra járó érdeklődők csoportja. Kiss Pali nagyon népszerű volt a városban, különösen a gyerekek előtt. A nyakából vastag szijra akasztott dob lógott alá és úgy járta az utcákat és minden népesebb téren megállt

és minden utkereszteződésnél megállt és minden utcasaroknál megállt, megpergette maga előtt a dobot, úgy adta tudtára a saját külön hallgatóközönségének, ha veszett kutya garázdálkodása miatt ebzárlat rendeltetett el, vagy a vásártéren fekete pénztárca találtatott. Harsányan zugott fel szónoklata végén az éljenzés, ő meg nyugodtan összehajtotta az írást, a dobverőket beszorította a helyére és ment, mendegélt tovább, új felolvasást tartani . . . Most is ott állt a gyülekezet közepén és a két kezében maga előtt tartotta a papirost, úgy olvasta reszketősen, de élesen és fennhangon:

— Köz-hir-ré té-te-tik, hogy a mai naptól kezdve a város polgárságának a Somos erdő területére lépni szigorú büntetés és pénzbírság terhe alatt tilos! . . . Továbbá közhírré tétetik, hogy a Somos erdőbeli Csikós-kertből ismeretlen tettesek az éjszaka folyamán kiűzték a grófi versenyparipákat, amelyek közül ötöt még mostanáig sem lehetett megtalálni . . . Aki véletlenül tudna róluk, vagy helyes nyomra vezet illő pénzjutalomban részesül . . . Jelentkezés a városházánál . . .

A két dobverő újra végig pergett a kifeszített kutyabőrön, de a körülállók harsány éljenzése most elmaradt, a városnak ez a része szótlanul és némán vette tudomásul a hirdetést.

Vah-ta-Vah is ott állott a hallgatóközönség között. Ma kelt fel az ágyból és első utja a fiuk elé vezetett, várta őket haza az iskolából. Ahogy összetalálkoztak, mosolyogva integetett feléjük, de a mosoly egyszerre eltűnt az arcáról, amikor Kiss Pali felolvasását meghallotta.

— Nem lesz ebből baj? — kérdezte a Nagy Főnöktől. Az mosolyogva vigasztalta: — Ne félj semmit. Csak felesküdtöt harcos testvéreink tudnak a titokról, ők pedig nem árulkodnak. Meg Vah-ta-Vah tudja, a mohikán leány . . .

Az utolsó szavakat olyan hangon mondta, mint aki tudja, hogy Vah-ta-Vah éppen olyan megbízható, mint a többiek, akik felesküdték . . . Azok pedig ott álltak körülöttük és várták, hogy mit mond a Nagy Főnök . . . Vadölő feléjük

fordította a tekintetét és emelt hangon jelentette ki: Öt órákor mindnyájan találkozunk, a Csikós-kert mellett, a bozótnál...

A mohikánok beleegyezően bólintottak, hirtelen lekapták fejükről a sapkát, vagy a kalapot, a magasba emelték, meglengették maguk körül a levegőben és az éljenzés, amely az előbb elmaradt, most tiszteres erővel tört ki belőlük:

— Éljen!... Éljen!...

Csak úgy visszhangzott belé az utca...

Az özvegy asszony egyre ámult-bámult a csodálkozástól, hihetetlenül csóválta a fejét és nem tudta megérteni, hogy mi történt az ő fiával? Hill Gyula ebéd után elővette a könyveit, kitelepedett a nyitott folyosóra és szorgalmasan tanulta a leckéjét. Négy óráig mindig tanult, akkor átszólt a szomszédba Lajkóért és ketten megindultak a Somos irányában. Vargáék háza előtt Párducmacska csatlakozott hozzájuk, hárman folytatták tovább az utat. Bánhegyesiek leégett viskója körül munkások szorgalmatoskodtak, építették újból felfelé, amit a tűz elpusztított.

— Emlékszel? — fordult Vadölő Chingachgookhoz — Vah-ta-Vah nem birt keresztül törni a füstfellegen... Mi meg fedetlen fejjel, megperzselt hajjal, kormos inggel, kigyult arccal lestük, hogy mikor jön elő a szobából... — A keze között egy csomó ruhát szorongatott... — Akkor leomlott a fal és szegény csak elvágódott...

Már régen bent jártak az erdőben s még mindig a tűzről beszélgettek. Nem az uton mentek és gyakran megálltak hallgatózni, mert féltek, hogy összetalálkoznak valakivel.

— Jó, hogy a két Bánhegyesi már nincs itthon — mondta Párducmacka — most ők is szomorkodnának... Talán nem is tudnák elviselni ezt a csapást...

Éppen ott haladtak el, ahol a nagy Bánhegyesi Párducmacskát először mellbe vágta. Ujra és újra elfogta őket az emlékezés, és most már nem csak a kellemes és jó benyomásokra

gondoltak vissza nagy-nagy szeretettel, hanem minden kínos perc és minden rossz pillanat kedvesnek és bájosnak, felejthetetlennek és gyönyörűségnek tűnt fel az emlékezetükben... Közel jártak a barlanghoz, az első tanyához, az első vadászterülethez, ahol annyi szép és vidám délutánt töltöttek... Nem arra vezetett az utjuk, de szótlanul odatartottak, mintha gondolatban mind a hárman megérezték volna... A régi barlangnál meg kellett állni egy rövid időre... A kémény még most is ott meredezett az égnek a bokrok között és ismerős volt itt minden fa és minden fűszál, nem lehetett meghatódás nélkül visszaemlékezni az egészre... Tovább siettek, mert a találkozás helyén meg akarták előzni a többieket. Vadölőnek az volt a terve, hogy mire a harcosok megérkeznek, — a Gerendavárból valahogyan kicsempézik a harci ruhákat és harci felszereléseket, ha ugyan egyáltalán még ott vannak. A tetőről most nem integetett feléjük barátságosan a zászló, amit Vah-ta-Vah varrt a törzsnek, mégis nyugodtan átbújtak a kerítésen. Szerencsájuk volt, sehol nem találkoztak egy élő lélekkel sem és Párducmacska a régi deszkakapun kuszott be a Gerendavárba, amelyet még az istálló falába feszítettek. Sorra kiszórta társainak a ruhadarabokat, harcitollakat, fegyvereket, nyilakat, gummipuskákat, ami mind a jászol alá volt elrejtve a szalmába és eddig senki se vette észre. Gyorsan összekapkodták a holmit és siettek vissza a sűrű bozót közé, ahol el voltak bujtatva az idegen szeme elől. Egymásután öltötték magukra a ruhát, a héjgatollakat bal fülükhöz tűzték, karjukat és mellüket kifestették színes harci-jelekkel és a fegyvereket magukhoz vették. Gonddal és aprólékos figyelemmel készülődtek, Párducmacska és Gyors Szarvas övében ott fityegett a kékcillagos, meg a piroszcillagos tornasapka is, a legyőzött Bánhegyesiék skalpja... Közben megérkeztek az összes harcosok és ők is követték társaik példáját...

Nemsokára az egész indián törzs ott tanyázott a rengeteg közepén, a posztok elfoglalták kijelölt helyeiket, a nagy tanács

pedig összeült, mintha komoly dolgokban határoznának. Chingachgook vitte a szót és a mohikánok áhitattal figyeltek az öreg harcos szavaira:

— Testvéreim — kezdte — a Nagy Szellem arca a felleg mögé vonult!... Szemét elfordította!... Kezét levette rólunk!... Öreg harcos vagyok már, s látom, hogy elérkezett a vég!... — Az nem lehet — jegyezte meg Vadölő. Amig Chingachgook testvérem életben van, addig a mohikánok törzse nem szűnik meg, s az ő bölcsessége megmutatja a helyes utat, amelyen tovább haladhatunk...

Chingachgook csendes, megtört hangon folytatta:

— Az én perceim meg vannak számlálva. Fáradt vagyok és kimerültem a sok küzdelemben... De mielőtt örökre eltávoznék a harcosok sorából, s megtérnék őseimhez a boldog vadászmezőkre, egy tanácsot hagyok nektek örökségül: Keressetek magatoknak új tanyát, messze-messze ettől az átkos helytől, ahonnan a felsőbb hatalmak elűztek benneteket, idegen területen, a nagy város másik oldalában...

A harcosok néma fejbólintással adták tudtára beleegyezésüket és csodálattal néztek Chingachgook-ra, aki összeroppant a nagy csapás sulya alatt. A szava egyre gyengült s mind halkabban és halkabban suttogetta:

— Első ösöm, a nagy Chingachgook halálával fejeződött be a mohikánok történelme és én méltó utóda akarok lenni, nevének igaz viselője, aki tudja a kötelességét... Érzem, hogy mindjárt meghalok...

Vadölő halk suttogetással furdult a többiek felé:

— Az ő órája ütött... A szemérol látom...

— Vadölő — szólt újból a haldokló mohikán — atyáim hívnak a boldog vadászterületekre... Ott szabad az ösvény és a harcos szeme megfiatalodik... Őseim és a Nagy Szellem magukhoz szólítanak... A vén mohikán hozzájuk megy...

E szavak után elhallgatott Chingachgook. Arcát fölemelte s karját napszállat felé fordította. Egy negyed óra hosszat ült

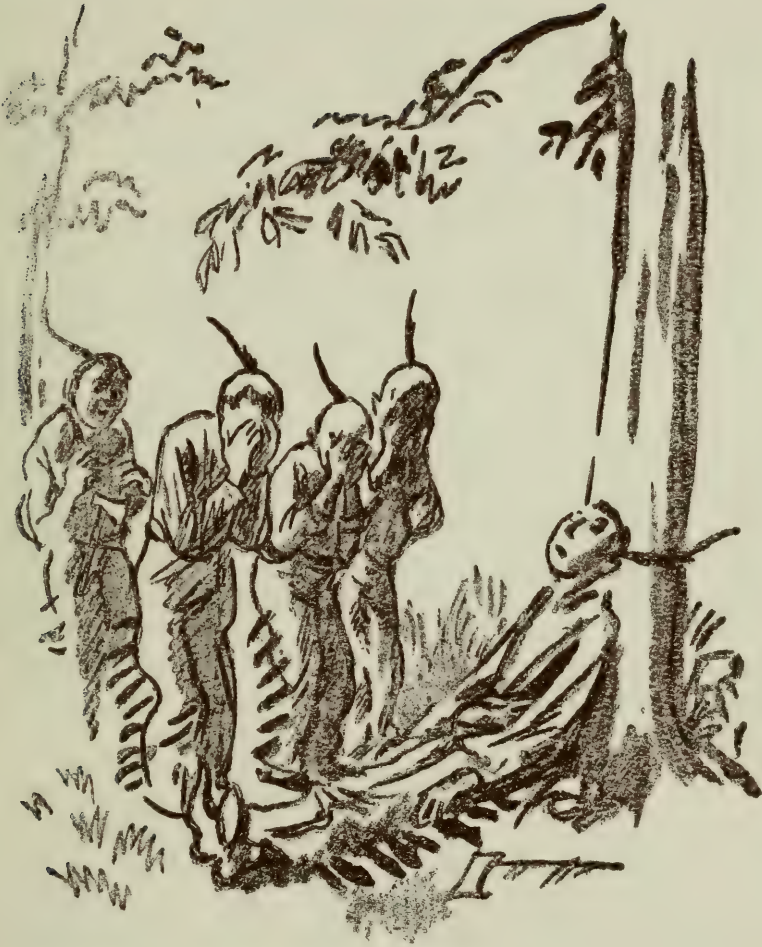
igy, mozdulatlanul. Csak néha-néha nyitotta fel a szemét s a Csikós-kert fölötti ég alj ragyogó szinpompájára fordította. Mintha leste volna, hogy mikor tárul szét előtte az ég kapuja. Hirtelen-váratlan megragadta Vadölő kezét, s felállt, s szinte ágaskodva végigtekintett a gyülekezeten. Azután felkapta a fejét, mintha hallgatóznék, mire katonás hangon kiáltotta: — Itt vagyok! . . . Megyek már! . . .

Azután élettelenül hanyatlott le a földre és Chingachgook, a delavárok Nagy Kigyója nem volt többé . . .

Lassu, mélabus énekbe kezdtek a mohikánok, majd Vadölő felállt és így szólt emelkedett hangon: — Minek hagytál el bennünket törzsünk büszkesége? . . . Hirneved nagyobb volt, mint a delelő nap! Lábad olyan volt, mint a sas szárnya! Karod sulyosabb a fenyő ágánál! A te hangod a Nagy Szellem hangja volt! Mért hagytál el bennünket? . . .

Aztán a harcosok sorra Chingachgook holttestéhez vonultak és az elesett hős dicsőségét magasztalták. Majd mély csend következett. Egyszerre csak reszkető, halk zsongás hallatszott, amelynek csengő hangja úgy rémlett, mintha a messziségből hömpölygött volna a gyülekezet felé. Vadölő siralmas gyászéneke volt, amely szinte kísértetiesen zugott fel a rengetegben és áhítatosan, mint a templomi orgona bugása. Egy darabig szólt még a hang, majd lassan elenyészett, eltűnt, akárcsak a szellő sóhajtása . . . Majd két harcos megfogta Chingachgook-ot, hátát egy fatörzshöz támasztották, mint azt az indiánok szokása megkívánja, arccal a nap felé fordítva. Így nyugszik minden mohikán harcos a sirban. Melléje fektették vadászeszközeit és valamennyi fegyverét . . . A fiatalabb indiánok hangosan felzokogtak, Vadölő a szeméit törülgette és Ravasz Róka megbökte Dámvad oldalát:

— Meglátod ebből színész lesz . . . Ezt nagyon jól csinálta . . . Senkinek se volt jó kedve, ezen mégis mosolyogni kellett. Maga Chingachgook is mosolygott, — vagy csak a szelleme — de egyszerre feltápáskodott a sirból és ezt mondta:

Chingachgook, a delavárok Nagy Kígyója nem volt többé.

— Chingachgook meghalt . . . Vége a mohikán világnak . . .
S hirtelen más hangon: — Mondjátok, kinek van meg a német feladata? . . .

Persze, persze . . . Holnapra magyar-német fordítást adott fel a tanár ur . . . ötlött eszébe a többieknek is.

— Nekem meg van! — jelentette ki általános meglepetésre Hill Gyula. — Ha akarod odaadom, leírhatod . . .

Alig hittek a saját fülüknék. Hát ennyire megváltozott minden? . . . Hill Gyulának délután készen van a holnapi feladata? . . . Itt valami csoda történt, földöntuli hatalom babo-
náztta meg a lelkeket . . . Aztán eszükbe jutott, hogy jó lesz sietni, mert ők bizony még hozzá sem kezdtek a tanuláshoz. Gyorsan ledobálták magukról az indián harci-felszereléseket, mindent otthagytak az erdőben, csak Holló kapta vissza a flóbertet és Párducmacska, meg Gyors Szarvas vitték magukkal a Bánhegyesiék tornasapkáját . . .

Futó szellő kerekedett és körülöttük hangosan zugott az erdő. A szellőből, mely hirtelen jött, pillanatok alatt szélvész támadt, megrázta a lombokat és süvitve táncolt a falevelek között. Egyszerre minden sötétedni kezdett. Messziről tompa morgás hallatszott, majd nyomban utána erősebb, mély csattanás: — Dörög az ég — mondta egyiköjük. — Vihar készülődik — tette hozzá a másik. — Jó lesz hazamenni . . .

Gyorsan felkerekedtek mindannyian és megindultak, kifelé az erdőből. Az óriási százados fák most már nyögve hajladoztak a szélben, a vihar gyorsan közeledett és nemcsak faleveleket sodort le az ágakról, hanem roppant száraz galyakat is.

— Siessünk . . . — nógatták egymást.

Az ég folyton zengett és egyik csattanás a másik után következett. Villám cikkázott át a fekete felhők között és olyan sötét lett az erdőben, hogy alig láttak tiz lépésnyire. Kövér esőcseppek kezdtek hullani az égből, aztán nyomban gyors zápor vert végig rajtuk, a dörgés és a villámlás nem szűnt meg egy pillanatra sem. Csurom viz volt a ruhájuk és a

cipőjükben cuppogott a víz. Érezték a hátukon leszaladó esőcseppeket. . . Tovább és tovább rohantak a nyári zivatarban, kergette őket az eső, nem is látták egymást, csak akkor, ha a felcikkázó villámlás bevilágította az erdőt. . .

Mire kiértek: megszűnt a vihar. A dörgés csak messziről morajlott és úgy hangzott, mintha szekér menne át a hidon. A felhők elvonultak és kitisztult az ég. A szemhatár fölött ott ragyogott a leáldozó nap, mint valami tűzvörös labda és utolsó sugarait áldón árasztotta szét maga körül. És az enyhe, azurkék színben pompázó égboltozaton megjelent a színes, tarka hid, amely büszkén ivelt az elérhetetlennek látszó magasság felé: a szivárvány. . .

Nyolc elázott, fáradt, szomorú kis diák ott állott a Somos erdő mellett és áhitattal bámulta az egészet. Szótlanul és némán gyönyörködtek ennyi szépségben és gyönyörűségben és csillogó szemük a szivárványhid végét kereste. Milyen messze lehet? — gondolkoztak magukban — és kinek szabad rálépni a tündérkezek fonta káprázatos utra? . . . Tényleg elérhetetlen, mint a mesében van? . . . Csak angyalok járhatnak rajta és a bejáronál tűzethányó sárkányok szedik el a vámot? . . . Vajon hová visz? . . . Merre vezet? . . .

. . . Talán a boldogság felé, amit keresünk, de sohasem lehet megtalálni. . .

Ezt a könyvet az Amicus megbizásából a Thália rt.-nál készítették 1921 karácsonyára. 2000 példány Glória-papíron és 200 példány fa-mentes papíron került forgalomba.

PH
3281
L65V3

Lestyán, Sandor
Vah-Ta-Vah

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 15 11 18 11 013 5